

Diari Oficial

del

Consell General

Núm. 7/1998 - 52 pàgines

Sessió Extraordinària del dia 30 de juny de 1998

El dia 30 de juny de 1998, dimarts, es reuneix a la Casa de la Vall el M. I. Consell General, en Sessió Extraordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 18/1998, que és el següent:

Punt únic: -Debat sobre l'orientació política global del Govern.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M. I. Srs. Francesc Areny Casal i Miquel Àlvarez Marfany, síndic general i subsíndic general, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Jaume Martí Mandicó
M. I. Sr. Antoni Martí Petit
M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora
M. I. Sr. Francesc Mora Sagués
M. I. Sr. Josep Àngel Mortés Pons
M. I. Sr. Enric Palmitjavila Ribó
M. I. Sr. Marc Pintat Forné
M. I. Sr. Jordi Serra Malleu
M. I. Sr. Enric Tarrado Vives
M. I. Sr. Jordi Torres Alís
M. I. Sr. Joan Verdú Marquilló
M. I. Sr. Vicenç Alay Ferrer
M. I. Sr. Miquel Alís Font
M. I. Sr. Miquel Àlvarez Marfany
M. I. Sr. Guillem Areny Argelich
M. I. Sr. Francesc Areny Casal
M. I. Sr. Josep Areny Fité
M. I. Sr. Modest Baró Moles
M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany

M. I. Sr. Francesc Bonet Casas
M. I. Sr. Miquel Casal Casal
M. I. Sr. Narcís Casal de Fonsdeviela
M. I. Sr. Pere Cervós Cardona
M. I. Sr. Josep Dallerès Codina
M. I. Sr. Simó Duró Coma
M. I. Sra. M. Rosa Ferrer Obiols
M. I. Sr. Agustí Marfany Puyoles

També hi és present el M. I. Sr. Marc Forné Molné, cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Estanislau Sangrà Cardona, ministre de la Presidència; Albert Pintat Santolària, ministre de Relacions Exteriors; Susagna Arasanz Serra, ministra de Finances; Enric Casadevall Medrano, ministre d'Economia; Candid Naudi Mora, ministre d'Ordenament Territorial; Lluís Montanya Tarrés, ministre d'Interior; Josep M. Goicoechea Utrillo, ministre de Salut i Benestar; Pere Canturri Montanya, ministre de Cultura, i Enric Pujal Areny, ministre de Medi Ambient i Turisme.

Assisteix també a la sessió el Sr. Carles Santacreu Coma, secretari general del Consell General.

(El Sr. Pere Cervós Cardona, secretari de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 14.15h)

El M. I. Sr. Síndic General:

Moltes gràcies.

Passem, doncs, directament, doncs, al punt únic de l'ordre del dia.

Té la paraula el Sr. cap de Govern per fer la presentació del seu discurs.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Gràcies, Sr. síndic.

Molt Il·lustre Senyora, molt Il·lustres Senyors, és la segona vegada que m'adreço al Consell General per exposar les grans línies de l'orientació política del Govern d'Andorra i ho faig després d'un any i dos mesos de governar amb majoria i d'un canvi substancial, doncs, en les relacions entre aquesta i l'oposició abans majoritària.

Al mateix temps que els equilibris s'han decantat cap a les opcions liberals modernes, és a dir, les que no ho deixen tot a l'arbitri del mercat únic, opcions avui reivindicades per quasi tots els governs europeus, sigui quin sigui llur color, també hi ha hagut canvis substancials en les perspectives del nostre entorn immediat.

Els països de la Unió Europea i Amèrica del Nord es troben en una etapa consolidada de creixement econòmic, baixos tipus d'interès i equilibri en les finances públiques.

Andorra s'enfronta, doncs, a un entorn que és favorable i amb possibilitat que duri. I s'emmarca dins d'aquest entorn certament amb més possibilitats d'aprofitar-lo que fa ben pocs anys. L'equilibri dels comptes públics, la racionalització de la despesa, les inversions en infraestructures, el control de la inflació, la intensa activitat legislativa que afecta tots els aspectes de la vida d'Andorra, l'esforç de modernització... en definitiva, la tasca de l'Administració i dels ciutadans han col·locat Andorra en posició de gaudir legítimament d'una conjuntura favorable i aprofitar-la per adoptar les reformes pendents que hauran de situar definitivament Andorra en el lloc que li correspon.

Europa en tots els sentits és sens dubte el lloc on Andorra ha de desenvolupar moltes de les seves potencialitats, ha de fer sentir la seva veu mil·lenària i ha d'escoltar alhora la dels seus veïns. Sense negligir, però, l'obertura cap als altres grans pols de progrés mundial com són el continent americà i l'extrem orient.

Dintre del continent europeu, sota l'impuls de la construcció d'un espai homogeni amb el mercat únic de la Unió Europea, les fronteres han desaparegut i amb elles els sistemes de controls físics tradicionals, substituïts per la cooperació i l'estreta col·laboració mútues.

Tota regió, zona o país ha hagut d'adaptar esquemes i imaginar noves vies per a estructures emprenedores que afavoreixin la creació d'empreses i llocs de treball, que impulsin i donin suport al creixement. Alguns han hagut de passar per períodes molt difícils des del punt de vista tant econòmic com humà. Els

exemples dels països veïns amb la reestructuració del tèxtil, de l'automòbil, de les drassanes o del sector de la pesca, resten com uns símbols dolorosos i propers, en els quals s'ha pagat un alt cost.

Nogensmenys, la reconversió econòmica és un pas primordial i previ per a una reconstrucció d'una part del motor d'un país. Això val per a tots els països però aquí, a casa nostra, hom podria creure que ni ens afecta ni ens concerneix. D'altres de pitjors se n'han vist. Potser sí, i segur que sense els mitjans que ara tenim. Però sí que ens afecta i ens ha de concernir.

Arreu d'Europa, les mutacions profundes que s'experimenten van acompanyades de grans esforços de tots els estats per adaptar-se als trets moderns de la nova economia: transparència, eficàcia i capacitat de competir.

Bé és veritat que allò que sembla la quadratura del cercle s'està perseguint a Europa i es fa, segurament, amb eines inadaptades i en direccions poc coherents amb la finalitat que es busca. Es vol, alhora, treballar menys hores, pagar millor el treball i ser més competitiu... Aquest apartat mereix una reflexió sobre la situació avantatjosa d'Andorra en aquest camí.

Arreu del món la noció de frontera ha anat evolucionant i s'han format una sèrie de zones d'afinitats econòmiques i polítiques, com la UE, la zona NAFTA, l'ASEAN que a hores d'ara dicten les conductes dels països i els continents.

Europa, per fer front al fenomen de la mundialització econòmica, comercial i financera, acaba de crear una moneda única, fet que és tan inèdit com històricament revolucionari. L'euro, no obstant això, és un catalitzador que condueix vers una harmonització fiscal dels països que l'integren que afectarà els espais intercostals europeus, un dels quals som nosaltres. Aquesta harmonització que no pot excloure diferències de tractament fiscal com les que conviuen dins dels estats més descentralitzats del continent, es presenta com una condició ideal per al seu correcte funcionament. Una condició, però, que requereix molt de temps i molts esforços i per la qual no hi ha una fórmula màgica ni una assegurança d'èxit.

A Andorra avui encara anem bé. Els indicadors econòmics en aquests moments no són dolents, el sector turístic ha viscut una de les seves millors temporades d'hivern, les sol·licituds d'immigració s'incrementen. Per què amoïnar-nos?, podríem pensar...

Però les circumstàncies que viu Andorra en aquests mesos esdevenen paradoxals: el mateix èxit

immediat de l'economia ens priva de la perspectiva per detectar els moviments que es produeixen al nostre entorn. Això ens col·loca en una posició vulnerable.

Andorra ha viscut al llarg dels anys endinsada dins d'aquesta noció de frontera física que ha estat la columna vertebral del Principat durant els darrers segles. El país ha viscut sempre mercès a un diferencial. Era allò que molts deien amb llenguatge planer i directe: que ens conservin les duanes!... (les altres, sobretot).

El diferencial i l'aïllament geogràfic entre el veí del nord i el del sud, els hem anat declinant cap al vessant polític, institucional, econòmic, comercial i financer al llarg dels anys.

Però la crisi del tabac ha posat a la llum les implicacions que un producte pot tenir arreu del món quan està catalogat com a mercaderia sensible, així com la seva forta incidència final en molts àmbits de la nostra societat.

La crisi del sector tabaquer és un terratrèmol en la nostra història contemporània. Per primera vegada ens diuen, de l'exterior, que la manca de control en aquesta activitat és incompatible amb la condició d'estat, democràtic, constitucional... El Govern d'Andorra, amb el total suport del Grup Parlamentari Liberal, ha pres mesures molt dures, ja que és conscient que el context i sobretot els canons actuals que regeixen el món i especialment els estats europeus, han canviat radicalment.

Una comissió del Parlament Europeu, a invitació de l'Ambaixada d'Andorra a Brussel·les ens visitarà el proper 27 de juliol, precisament, en una missió d'informació sobre l'aplicació de l'acord d'unió duanera i per conèixer l'evolució del sector del tabac, després de la declaració d'intencions del 13 de febrer d'enguany en què el Govern féu pública la seva política de regular el sector tabaquer. Ens hem de congratular d'aquesta visita que permetrà, sens dubte, iniciar un nou capítol del coneixement de la nostra realitat i les nostres accions per part de parlamentaris europeus.

Andorra, per la seva situació geogràfica, per la seva demografia tan peculiar i única i per la tradició dels seus intercanvis comercials, està enmig de l'espai de la Unió Europea tot i que no en forma part. Qui diu que l'euro no ens afectarà? Andorra entra indirectament el proper 2 de gener a la zona EUROLAND. La comptabilitat dels béns i serveis financers es farà ja en euros. Comença el període transitori que acaba el 2002.

Disposem, però, de molts avantatges. La societat andorrana ha anat superant tots els canvis necessaris

com a resultat de la successiva aplicació de textos comunitaris que han donat lloc a l'espai únic que envolta el país.

L'acord parcial d'unió duanera, en vigor des de l'any 1991 amb la Comunitat, fa que el país tingui un marc legal per als seus intercanvis comercials. Aquest acord ha permès que malgrat la seva particularitat el país no quedés fora de les transformacions viscudes als estats veïns.

Així doncs, la gestió acurada i seriosa de l'esmentat acord implica alguns canvis profunds en el funcionament de la societat andorrana. Per exemple, entre altres, el decret que es promulgarà aviat sobre la necessitat de disposar en els sectors d'activitat que vulguin exportar productes originaris d'Andorra cap a la Unió Europea, una comptabilitat analítica, ordenada i adequada a les normes comunitàries; això és al que ens obliga l'acord.

Ara la feina es concentra primer a entendre i després a saber ordenar i repartir millor aquestes riqueses, perquè l'excepció andorrana sigui compatible amb la Unió Europea. Si ho sabem fer l'excepció andorrana, i si no ho sabem fer es transformaria en l'exclusió europea, i això no ha de ser.

En el nostre patrimoni genètic, és veritat i com una frase feta de la nostra llengua hi figura el particular comportament de "fer-se l'andorrà" -surt als diccionaris de la llengua catalana. Podem continuar així? Ens podem permetre mirar a un altre costat, quedar-nos discretament en un racó i esperar que passi el problema? Segur que no. Però segur que tot allò que ha tingut de saviesa ancestral -aquesta màxima-, pot ser aprofitat si ho dirigim cap a la capacitat de reflexió prèvia a l'acció. Allò que ja resumia Fiter i Rossell fa dos segles i mig quan advocava per pensar-se les coses a poc a poc i en tenir-les decidides executar-les amb prestesa.

Hem assumit que tot el nostre model haurà de reformar-se. Això vol dir que hem de ser capaços de fer un punt i apart i aprofundir la nova posició i relació d'Andorra a la UE: s'ha de fer un tractat diferent de l'actual que anticipi la problemàtica que, de manera inevitable, arribarà a l'entorn del respecte de les bases de lliure circulació i de la claredat econòmica.

En el marc d'intercanvi d'experiències i de cooperació mútua, hi ha estats europeus exteriors a la Unió Europea amb els quals tenim uns lligams intensos i una excel·lent col·laboració. Són el Principat de Liechtenstein i Islàndia, que junt amb Noruega són els únics restants de l'espai econòmic europeu. Cadascun d'ells té característiques úniques i exclusives, molt allunyades d'Andorra, però uns i altres ens ajudem amb les experiències respectives.

No en va la primera visita d'un primer ministre a Andorra fou la del de Liechtenstein, i al cap de deu dies la del d'Islàndia. La política exterior d'Andorra la defineix i l'executa el Govern, amb el suport majoritari del Consell General, i en aquest cas cal que Andorra obtingui un tractament específic, com han obtingut a la seva mida, cadascun d'aquests altres estats petits o mitjans.

L'Organització Mundial del Comerç, on els estats fixen regles d'obertura i de transparència en els intercanvis econòmics, és un repte per Andorra. Essent conscients que no ens podem refugiar en una fortalesa inexpugnable sense patir-ne les conseqüències ben aviat, és important que puguem unir-nos a temps i amb els nostres termes a les institucions que promouen la liberalització del comerç mundial. Andorra va presentar l'any passat la seva candidatura a l'OMC, i enguany el grup de treball per l'admissió d'Andorra s'ha constituït. El President n'és l'ambaixador d'Islàndia a Ginebra, que properament es desplaçarà a Andorra per començar les primeres converses. Tots els sectors implicats en aquest procés hauran de col·laborar a l'hora d'aconseguir per Andorra un lloc just dins d'aquest concert econòmic de les nacions, cosa per la qual el meu Govern treballarà durant els propers mesos.

Paral·lelament a les seves relacions amb la UE, Andorra ha d'encarar de forma definitiva i de manera inqüestionable, des del punt de vista tècnic, la modernització de la seva economia. Això comporta, a més de solucionar el conflicte tabaquer, fer una reflexió sobre les altres activitats tradicionalment molt arrelades, que preocupen des de l'exterior, com la insuficient reglamentació urbanística o les temptacions, sempre possibles, d'un creixement descontrolat del sistema bancari andorrà -sortosament avui, controlat per les noves lleis.

Prèviament, si volem major credibilitat i discutir amb base d'igualtat dins el món que ens envolta, ens hem de revisar nosaltres mateixos i fer-ho de manera molt crítica, analitzar com ens hauríem de situar dins dels Pirineus, a Europa, en el món. S'imposa un profund canvi de mentalitats i això no es decreta, només pot ser el resultat d'una reflexió tan lliure com valenta del conjunt, tot el conjunt de la comunitat andorrana.

Els andorrans som tan fràgils com pròspers i en un món de lluites ferotges on els interessos dels grans conjunts esdevenen la clau indispensable per la supervivència, el futur d'Andorra queda supeditat a la necessària transformació que la societat andorrana, civil, política, agrària, social, econòmica, intel·lectual i acadèmica ha d'assumir i incorporar.

Només cal constatar la revolució d'Internet per veure amb quin material s'està bastint el futur.

Andorra té encara molts trumfos, els té quasi tots; el més important és el de la seva població plural, de gran empenta, que viu amb tolerància i respecte i amb un plurilingüisme assimilat.

Un observador neutral descobrirà una societat andorrana cosmopolita, que és resultat de la barreja d'una població arrelada als seus orígens i la intensa immigració de fa uns anys, amb una bona qualitat de vida deguda al progrés econòmic al qual ja he fet esment.

També és una societat formada per una proporció de gent jove molt més important que la dels altres veïns, els altres vells estats europeus. Aquest és el millor capital d'un estat: la suma de l'experiència acumulada durant els anys del creixement i la base social jove, àvida d'aprendre i de formar-se per poder-se assegurar un lloc en el futur.

Per aquests motius, la primera gran qüestió que s'ha de plantejar és la definició de la comunitat andorrana sota una nova perspectiva.

Hem de reconèixer tots que durant molts anys, tots els que van de la darrera guerra fins a la Constitució, hem anat botant de crisi veïna en època de creixement. Ens vam adaptar prou bé al període de la postguerra, després vam saber pujar a la cresta de la onada del creixement del consum dels nostres veïns. Mentrestant, algunes iniciatives admirables van saber donar un caire de complement cultural i d'oferta de qualitat als nostres primers visitants en massa.

Andorra va començar a créixer i va desbordar totes les previsions -quan n'hi havia, que era poc sovint.

Arribada la Constitució i ja abans, amb la Memòria de la Reforma de 1978, la creació del Consell Executiu i després amb els governs, ja apareix la reflexió sobre el camí que s'ha de fer molt de pressa i tot el que cal fer per tal que aquest ens porti a un lloc més assegurat.

Els darrers anys, començant amb els blocs de lleis fetes pel Consell Constituent de 1993, s'han anat afegint a l'edifici legislatiu de l'Estat un seguit de normes i reglaments que van en el bon sentit. Potser de manera poc coordinada i potser amb les prioritats només mig definides. Però tot el que s'ha fet es pot encaixar perfectament i completar-ho sota el prisma de la cohesió social i del gran pacte d'esforç per diversificar els sectors de l'economia i perfeccionar els que ja tenim, que han estat els motors del progrés i que seguiran essent una part molt important en el conjunt.

La reforma de la comunitat andorrana ha de continuar, i comporta una política global, no solament amb les disposicions tècniques, sinó que s'ha de contemplar la societat d'una manera conjunta, reconduir el paper de l'Estat i les seves obligacions fonamentals. Les condicions que té Andorra no poden ser millors per impulsar un model social avançat, com a país obert, acollidor, de reconeguda capacitat per superar els reptes.

Les condicions d'Andorra són les millors per fomentar una societat en què els valors humanistes arribin a ser universals. En el marc democràtic, la solidaritat i la redistribució de la riquesa trobaran una societat més equitativa. El respecte que hem de guanyar cada dia davant del món ha de passar per una comunitat cohesionada.

Som fills de la nostra època, que és fonamentalment política. Andorra és un país on es viu la política d'una manera immediata, diària i concreta, el que resulta poc comú a Europa. Només cal que recordem l'altíssim índex de participació en les eleccions generals i comunals i el contacte directe i diari amb els ciutadans que els elegits tenim la sort de poder experimentar millor que enlloc.

Així, l'estat modern andorrà, ha d'establir un vincle sòlid amb els seus ciutadans. La confiança en la capacitat i mèrits personals, l'estímul i el respecte i la inclinació al treball, la disciplina i l'esforç, són valors que l'Estat ha d'estimular. La solidaritat ha d'exercir-se sobre els marginats del progrés econòmic. El treball individual, l'autoexigència, la protecció de la família i l'accés a una existència digna són drets que s'han de garantir efectivament.

S'ha de fer una nova matriu entre tots els referents de la societat de forma que es compleixi l'article 1r de la Constitució, quan diu que l'acció de l'estat s'inspira i promou la llibertat, la igualtat, la justícia, la tolerància i la defensa dels drets humans i la dignitat de la persona.

Pocs països respecten de veritat els drets humans. El darrer informe d'Amnistia Internacional així ho assenyalava. Andorra s'hauria de fixar l'objectiu de formar part del grup més capdavanter. Convé que Andorra adquireixi un compromís vinculant amb els valors humanistes i esdevingui una comunitat més solidària. El ciutadà ha de poder identificar-se amb valors que condueixen a superar reptes importants: la igualtat d'oportunitats; l'accés a l'educació gratuïta; la protecció de la família; la protecció sanitària i social integral i segura, i l'equitat respectada a tots els nivells de les relacions.

No faré un balanç com vaig fer fa dos anys, era un altre moment, i crec que alguna referència a ministeris només serà puntual per no allargar-me.

Una de les àrees de l'Administració pública que més afecta els drets dels ciutadans és la de la Justícia. Han passat ja cinc anys, estem a les acaballes del primer cicle de sis anys que la Llei de la Justícia fixava per a la majoria dels càrrecs judicials.

Ha arribat l'hora del balanç i d'aportar les millores i correccions legislatives i d'organització que tothom està d'acord a reclamar.

S'ha de reconèixer que el canvi de l'antic sistema al nou ha estat més senzill en altres cossos de l'Estat que en el de la Justícia. N'hem d'assumir, cadascú, la part de responsabilitat que ens pertoqui, però amb la finalitat de consolidar el sistema.

Estem treballant en el Projecte de llei de la carrera judicial que ha de permetre donar seguretat i responsabilitat als batlles i obrir-los la via de la magistratura, anant així cap a la gradual integració de magistrats andorrans.

Tenim en compte les reflexions del Consell Superior de la Justícia i hem començat ja a rebre les opinions i els resultats de l'anàlisi del funcionament de cinc anys de la Justícia postconstitucional per part del Col·legi d'Advocats d'Andorra.

No permetrem que un dels pilars bàsics de l'estat de dret mantingui cap manca que no es pugui resoldre i preveure. L'edifici legal s'ha de completar i adaptar, d'igual forma que s'ha de dotar tota la Justícia d'una seu digna i més adaptada al futur.

Davant els nostres ulls, la UE està culminant la seva integració en un sol i únic espai econòmic i monetari, fent saltar pels aires i enviant de cop al bagul dels records nocions tan "consagrades" abans com: frontera, policia de frontera, duana de frontera, etc.

Un país que reconeix precisament que vol viure del turisme i dels intercanvis comercials requereix un model de més llibertat de moviments en la frontera tant de persones com de vehicles, llibertat almenys igual a la de l'entorn, però si fos possible amb un nivell de qualitat superior.

Andorra ha de preparar-se per entrar amb pas ferm i decidit en aquesta nova civilització: l'era de les llibertats, llibertats quotidianes on desapareixen els obstacles físics i els burocràtics; un nou món econòmic de modernitat, eficàcia i lleial competència entre països.

La integració que defensarà i consolidarà els nostres interessos com a poble i com a Estat, i harmonitzarà definitivament i irrevocablement les nostres relacions vitals amb la UE i la resta del món, és la

que resultarà de la negociació d'un acord d'associació.

Això implicarà, dins dels terminis que ens vulguem lliurement donar, una adaptació del paper de la Duana andorrana. Fins ara és fonamental en la feina que se li ha demanat: d'ésser la garantia de la recaptació de la major part dels ingressos de l'Estat -i ho fa. Però el nou món europeu permet i exigeix un altre sistema basat en els controls creuats, en la informàtica compartida, en la informació en diverses direccions. I requereix també completar progressivament el sistema de taxes al consum i de l'IMI, amb l'impost indirecte sobre producció de béns i serveis.

Andorra no pot tancar els ulls a aquest fenomen i ha d'afrontar-lo amb decisió i solidaritat. Andorra ha de disposar necessàriament d'un règim de taxes obert i transparent caracteritzat per una feble càrrega. Alhora aquest sistema ha de permetre mantenir l'actual equilibri entre ingressos i despeses i ser neutral, és a dir, repartir la càrrega de forma equitativa per tal de no distorsionar l'assignació eficient dels recursos.

El pressupost per a l'any 1998, amb l'augment d'inversió pública i la contenció de la despesa corrent permetrà assolir tots aquests objectius de política econòmica i social. Aquesta línia de realisme i austeritat marcada per l'Administració central ha de ser també seguida pels comuns i les parapúbliques. Els canvis que s'estan produint en el sector financer li proporcionaran un nou grau d'obertura. Això representarà un més gran nivell d'eficàcia en la mediació financera. Una selecció adequada dels candidats permetrà augmentar també el nombre i la qualificació de les persones ocupades en el sector.

En el comerç de l'exportació turística en règim de franquícia regulada en els acords duaners del 1991, l'economia d'Andorra ha de passar, sense renunciar-hi, a una política que afavoreixi noves empreses exportadores en sectors ben específics en els quals no hi ha encara competència a l'interior: multimèdia, investigació, recerca, informació, farmacèutica i totes les noves tecnologies. El Govern serà un agent actiu en aquesta nova reforma econòmica.

Totes aquestes línies s'integren en el desenvolupament del programa d'investidura i li aporten més orientació en les prioritats. El ritme dels canvis s'ha d'accelerar i ho farem, entre d'altres mitjans, amb el contingut del pressupost per 1999 que està en fase d'elaboració i discussió política.

Però una bona part dels canvis estructurals ja fa dies i mesos -per no dir anys- que han començat, han començat en aplicar-se la política marcada pels nostres electors quan ens van donar la seva

confiança per quatre anys fonamentals per al futur d'Andorra i del seu entorn.

El benestar de la població és l'objectiu prioritari de l'acció del Govern. No hi ha benestar sense creació de riquesa i a l'inrevés, el creixement econòmic sostenible és aquell que s'assenta en la base sòlida i equilibrada del benestar general de tota la població. S'ha dit que la crisi que pateixen alguns països és entre altres el producte d'un model desequilibrat de creixement econòmic.

L'elevat cost de l'habitatge i els locals de negocis a Andorra és un dels problemes econòmics amb més incidència directa en el benestar social perquè dificulta l'accés a l'habitatge a gran part de la població i encareix les activitats empresarials.

La modificació de la Llei d'arrendaments -que estem acabant de confegir- permetrà dotar de més transparència i flexibilitat el mercat de lloguers. Alhora que l'IPC d'Andorra, que entrarà en vigor a principis de l'any que ve, permetrà adaptar el preu dels arrendaments als increments reals de preus d'Andorra.

Una altra gran àrea és la política educativa. Des del punt de vista educatiu i de futur, és evident que s'ha de promoure un nou esperit emprenedor en les noves generacions i facilitar l'accés a la formació superior per als que posseeixin les capacitats i aptituds necessàries. De la mateixa manera, la formació d'adults ha de merèixer aquí una especial atenció.

En el curs dels treballs i les conclusions que han donat lloc al Llibre blanc sobre el repte de la societat de la informació, ja ha quedat clar que Andorra ha de motivar i formar tots els seus educadors cap a la societat digital, la societat de la informació i de l'aprenentatge continuat.

El Ministeri d'Educació ha adquirit així un paper primordial, molt més enllà de la gestió diària del sistema andorrà d'ensenyament. Una bona part del seu treball recent, actual i immediat ja va en la línia de la millora qualitativa de tots els qui viuen, estudien i treballen a Andorra.

Com a exemple, el treball realitzat pels serveis del Ministeri juntament amb el Servei d'Estudis del Ministeri de Finances, que ens permet començar a elaborar un Projecte de Llei de modificació de la Llei de beques i crèdits d'estudis, amb la finalitat que aquests recursos es destinin a aquells estudiants que disposen de menys mitjans econòmics. Hem de saber acabar amb el greuge que significa subvencionar estudis a joves de famílies que no ho necessiten, en detriment del total que es podrà dedicar als qui realment ho necessitin.

La celebració del I Fòrum sobre la formació professional, ha servit per donar a conèixer l'oferta de tots els sistemes educatius en aquest tipus de formació. Són vuit formacions diferents que es poden realitzar al país i que corresponen a les necessitats del mercat laboral andorrà.

El proper mes de setembre, el Centre de formació d'aprenents iniciarà una nova formació en la branca de Comerç. La bona disposició d'aquest sector econòmic a través de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis, ens fa pensar que posarem a l'abast dels joves una formació que els permetrà integrar-se ràpidament en el món laboral d'aquest sector tan important del país.

Observem que en llocs pròxims a Andorra la formació professional és encara la ventafocs i transcorre per vies que mai no es troben prou amb l'empresa. A Andorra ja es va optar per la via correcta amb l'Escola d'Infermeria i la d'Informàtica. El seu exemple s'ha seguit en totes les altres àrees.

El Centre d'Estudis Virtuals i el centre de la UNED a la Seu d'Urgell, ofereixen cada cop més possibilitats de fer estudis universitaris sense haver de traslladar-se fora d'Andorra. El nombre creixent d'inscrits ens demostra que la població andorrana és conscient que la formació permanent al llarg de la vida professional, o de tota la vida, permet millorar personalment i alhora obre més possibilitats de cara al futur.

S'està posant en marxa un Pla d'introducció de les noves tecnologies aplicades a l'educació, seguint les línies del llibre blanc sobre "El repte de la societat de la informació".

Amb el bagatge que ja tenim i la voluntat de millorar-lo, hem de fer que els joves andorrans rebin les bases socials ètiques i culturals pròpies del nostre país, però que els facin oberts al món global, a poder treballar amb avantatge en altres llocs físicament o des de casa mateix. En aquest camí una eina imprescindible, que l'Escola Andorrana imbueix de manera molt positiva és el domini de les llengües, començant, és clar, per la nostra, però preservant i ampliant la coneixença del francès, l'espanyol i l'anglès.

S'haurà de fer un gran esforç per tal que tots els diferents sistemes que assumeixen la responsabilitat compartida de l'educació dels nostres infants i joves, coordinin la seva acció en les mateixes línies per evitar que hi hagi diferències de qualitat o greuges que dificultin la cohesió social.

En aquests principis fonamentals d'un estat democràtic avançat, les reformes i millores en l'àrea

de salut i benestar segueixen a igual nivell, com a mínim, que les de l'educació per a tothom.

Ens cal definir la protecció social garantida per la Constitució buscant la protecció íntegra i continuada de tota la població de dret, a través de mecanismes que contemplin les desigualtats socials i la subsidiarietat de l'Estat.

En l'elaboració de la Llei de la Seguretat Social, caldrà fer tots els esforços de bona gestió per la millora de la protecció social que revertirà amb escreix en l'estabilitat i el desenvolupament socials. Quedarà definitivament consolidat un sistema que en la seva gènesi va ser un gran encert. Cal confirmar la seva vàlua i assegurar-ne el bon funcionament, amb la garantia de l'Estat sobre tot el sistema actual de pensions, i la responsabilitat en la gestió que això implica.

Proposarem una política de salut centrada en les necessitats de la nostra població, que pugui suscitar l'acord de tots els grups del Consell General sobre les grans línies que haurien d'emmarcar les polítiques de salut d'aquest i de propers anys, i dels propers governs durant anys.

Això hauria de permetre treure del debat polític quotidià les orientacions generals i les grans fites que la societat andorrana es vol donar en relació a la seva salut.

A tall d'exemple d'aquesta àrea fonamental es reforçarà l'atenció primària de salut del nostre sistema amb el desplegament de nous serveis: salut mental, rehabilitació.

Pel que fa a l'entorn i la salut el Pla d'acció nacional entorn i salut és un fet i la reglamentació de la Llei sobre el règim jurídic de la policia i el control de les aigües -com s'ha dit fa un moment- està a punt de ser promulgada.

També en l'àmbit del Ministeri de Salut i Benestar estem impulsant una política d'agrupació de tots els serveis de protecció dels menors i de la família en un Servei d'Infància.

Així mateix, s'està preparant un projecte de Llei de protecció dels drets de les persones amb discapacitat, i un Projecte de Llei de protecció dels drets de les persones amb problemes de salut mental

El Ministeri de Salut i Benestar és per lògica el que té més col·laboració amb entitats cíviques de diversos àmbits: ONG, associacions benèfiques, de voluntaris, professionals, de grups d'interès, de malalts amb problemes específics. I s'ha d'incrementar si cal, per arribar a fomentar el diàleg social en les qüestions de la competència del Ministeri.

La qualitat de vida i l'exemple d'un país endreçat passa per la política de medi ambient seguida pels meus governs, i abans.

El Ministeri de Medi Ambient i Turisme té com a prioritat realitzar les actuacions previstes en el Pla de sanejament de les aigües d'Andorra que el Govern va aprovar l'any 1996. El Pla preveu el sanejament de totes les aigües residuals del Principat abans de l'any 2001 de manera que es pugui gaudir d'aigües cristal·lines en tots els nostres rius.

Aquesta primavera s'ha inaugurat -com vostès saben- l'estació depuradora del Pas de la Casa que actualment ja està funcionant perfectament, de conformitat amb la normativa europea de qualitat de l'aigua. El plec de bases per a la realització de l'estació depuradora de la vall del Valira del Nord a la Massana també ha estat aprovat seguint els mateixos criteris. Actualment s'està treballant en la possible situació o ubicació de la propera estació depuradora a la vall del Valira d'Orient a Canillo.

En paral·lel es continua la construcció dels col·lectors que recorren pels marges dels nostres rius recollint les aigües residuals fins a les estacions de depuració. Tal com ho preveu el Pla de sanejament estem enllestit el tractament de les aigües de capçalera i a partir de l'any que ve es començarà a treballar en el sanejament de les aigües del sistema sud d'Encamp cap avall.

L'altre gran repte del Govern en temes de medi ambient és el de la gestió dels residus. Ja fa un any que des del Ministeri de Medi Ambient s'estan estudiant noves alternatives de tractament dels residus del país, sistemes més moderns i fiables per canviar l'actual tractament per incineració que és obsolet i que treballa per sobre de la seva capacitat ja fa molts anys.

El Govern aposta, doncs, per un tractament de residus sense incineració ni compostatge, donant una gran importància a les recollides selectives de les matèries reciclables com el vidre, i comptant sobre les accions dels ciutadans. Estem, doncs, preparant un plec de bases que reculli les necessitats del país i que contempli la voluntat del Govern, és a dir, que el residu final a Andorra pugui ser zero.

Paral·lelament, el conveni de trasllat transfronterer de residus firmat amb França ja és funcional i es preveu firmar aviat el conveni amb Espanya del qual l'esborrany ja està aprovat. Properament es presentarà per aprovació de la seva signatura al Consell General el Conveni de Basilea relatiu al trasllat transfronterer de residus perillousos.

A mig termini es preveu, doncs, assolir una recollida i un tractament racional i ecològic de tots els tipus de residus que es generen a Andorra.

El Govern, com ja ho vam anunciar durant la campanya electoral i com hem recordat en diverses ocasions, ha fet palès el seu interès pel món rural andorrà. Aquest interès, basat en la creença ferma que l'agricultura i la ramaderia mereixen la mateixa atenció que qualsevol altre sector econòmic, s'ha traduït en la creació de la Secretaria d'Estat d'Agricultura. Aquest és un pas important, decisiu, per afrontar, amb garanties d'èxit, el futur de les activitats pròpies de la pagesia al nostre país. La Secretaria d'Estat d'Agricultura treballa prop dels representants del sector, per tal d'estudiar les línies de futur de la ramaderia i l'agricultura de les Valls. Així doncs, s'està treballant en la creació d'una societat destinada a l'engreixament i comercialització de bestiar boví criat i engreixat pels socis en explotacions ramaderes ubicades al Principat d'Andorra, que també tindrà per objecte proporcionar als ramaders productes i serveis que siguin necessaris per a la cria i engreixament del bestiar en les condicions més favorables de preu i qualitat; aquesta empresa estarà participada per Govern i per ramaders -la secretària d'Agricultura la va signar molt recentment a la Notaria.

Això vol dir que hem de mantenir i potenciar la ramaderia autòctona, assegurant-ne un bon estat sanitari a fi de poder comercialitzar una carn de primera qualitat complint els requisits d'homologació de la Unió Europea. Hem d'aconseguir crear una marca de qualitat que identifiqui la carn de vedella d'Andorra.

Altrament, i un cop adjudicades les obres del nou escorxador nacional, es segueix de prop la seva evolució i s'estudiarà la millor forma de fer rendibles les infraestructures dedicades a la promoció de la carn del país.

S'ha de desenvolupar una política agrícola que defineixi els criteris a posar en marxa en el futur, cal mantenir l'interès de moltes famílies per la terra i millorar-hi la presència de les noves generacions andorranes; també s'està realitzant un estudi que té com a finalitat investigar les possibilitats agronòmiques de diferents combinacions de sistemes de cultiu a Andorra, es realitza una simulació amb els diferents cultius per tal de saber els resultats econòmics, és a dir per tal que el que es conreï sigui el més productiu possible, d'aquesta forma s'arribarà a conèixer quina és la capacitat màxima de producció del camp andorrà.

S'està treballant en la realització d'un mapa informatitzat de conreus com a base de dades per realitzar qualsevol estudi agropecuari.

Un cop aprovada la Llei de protecció dels animals avui, caldrà desenvolupar tots els reglaments que se'n deriven.

En definitiva hem de portar a terme una política agrària adequada tenint en compte el paper clau del sector agrari dins la conformació del paisatge i en general sobre la gestió del territori i millorar les estructures i la productivitat de les explotacions agràries familiars, fomentar una agricultura respectuosa amb el medi ambient de forma, que s'aconsegueixi un producte agrari de qualitat. Es per tot això que s'està realitzant una revisió general de l'agricultura i ramaderia des dels principis següents: el de la importància que la pagesia andorrana i el manteniment de les activitats agrícoles i ramaderes tenen en la conservació del paisatge i el territori, especialment en un país amb vocació turística; en un país on el turisme i el comerç són tan importants no es pot permetre tenir una agricultura poc desenvolupada i competitiva, la tasca de salvaguardar l'agricultura com a sector productiu de l'economia és una de les aspiracions de la gran majoria dels nostres agricultors i és també tasca del Govern, és per això que s'està elaborant un Projecte de llei sobre l'agricultura i la ramaderia, per tal de potenciar el seu desenvolupament social i econòmic. Una de les finalitats fonamentals d'aquest Projecte de llei és la reforma dels ajuts destinats a l'agricultura i la ramaderia andorranes.

Una altra de les activitats més destacades de l'economia andorrana dels darrers trenta anys ha estat la utilització del sòl reduït de les valls andorranes, per proveir d'habitatges dignes tots els habitants del país, i també per poder-ne oferir al mercat exterior. Avui l'ocupació del terreny és sovint excessiva, i en alguns llocs molt més que en altres.

Ha arribat l'hora d'emprendre un salt qualitatiu diferenciant clarament els pisos i parcel·les destinats a venda a no residents i tot el que sigui destinat a la gent del país. Haurem de trobar, amb la Llei del sòl, el just equilibri entre el mercat exterior i les necessitats bàsiques interiors que han de tenir prioritat.

En diverses ocasions he explicat davant el M. I. Consell General diverses qüestions sobre la Llei d'ordenació del territori i urbanisme, el Projecte de la qual s'entrarà en la propera Sessió Parlamentària d'aquesta Cambra per la seva aprovació. L'objectiu bàsic és el de regular tots els aspectes que incideixen sobre l'ordenació del territori, l'urbanisme i la edificació tenint en compte, entre altres, les

competències que la Constitució i les lleis qualificades de transferències i competències comunals atorguen a cada institució i el principi de la preeminència de la utilitat pública.

L'aprovació de la Llei ha de permetre d'aconseguir una adequada relació entre territori, població, activitats, serveis i infraestructures.

El Govern vol efectuar un estudi d'abast nacional relatiu a les zones de risc aplicades a l'edificació. A més de les zones de caiguda de pedres o d'allaus, de les quals es disposa de nombrosos estudis, les edificacions en vessants poden produir, si no s'efectuen amb les degudes precaucions, esllavissades. Aquest estudi ha de determinar les condicions tècniques en què han d'efectuar-se les edificacions tenint en compte les condicions geològiques i geotècniques específiques de cada zona.

Continuant amb el Ministeri d'Ordenament Territorial és important recordar que aquest Ministeri va liquidar durant l'any passat, 5.365 milions de pessetes en inversions en infraestructura d'edificació i viària principalment, xifra superior a la de l'any precedent, malgrat que el Projecte de pressupost de l'any 1997 va entrar en vigor durant el mes de juliol de 1997.

La nova Llei de contractació pública, que substituirà la de 1985, posarà els fonaments d'un més gran nivell de transparència i neutralitat de l'Administració en la contractació pública tant pel que afecta a ordenament del territori com a la resta d'àmbits de l'Administració central.

En matèria de comunicacions, a més del túnel d'Envalira, la prioritat nacional és el pla viari que connecti les valls del nord, de l'est i el Gran Valira. En aquest sentit, durant el proper més de juliol s'inaugurarà la primera fase del vial contigu del riu Valira entre l'av. Meritxell i el pont de la Unió. Igualment, el proper any es començaran les obres de la primera fase del vial contigu al Gran Valira entre la Margineda i la C. S. Núm. 100 (Ctra. de l'Obac).

Aquests treballs han de servir per descongestionar els nuclis d'Andorra la Vella i Escaldes-Engordany i per afavorir, per tant, la mobilitat a tot el país.

Des de la seva creació el 18 de juny de 1997, l'Agència de Mobilitat ha desenvolupat la seva tasca com a òrgan de coordinació, de gestió tècnica i de suport a les institucions del Govern i dels comuns, així com a les entitats privades en matèria de mobilitat i seguretat viària.

A través de la taula tècnica de mobilitat, s'han impulsat els criteris per la optimització de la xarxa viària, mitjançant petites i concretes actuacions, exemples com la rotonda de Santa Coloma.

S'han realitzat enquestes d'origen i destinació, i s'ha confeccionat un simulador de trànsit, que ens permet disposar de criteris científics per a la presa de decisions de caràcter més polític i social.

L'objectiu més ambiciós de l'Agència de Mobilitat és la realització del Centre d'informació i regulació del trànsit, sistema informàtic i de comunicacions que, a disposició del Servei de Policia, de l'Agència de Mobilitat i dels serveis tècnics comunals, mitjançant els protocols de coordinació necessaris, permetrà: dotar-nos d'un instrument d'informació de la intensitat del trànsit en temps real, per tal de poder organitzar la flexibilitat del pas de vehicles per les fronteres; informar el conductor de l'estat global de les nostres carreteres en temps real, així com del nivell d'ocupació dels aparcaments; aconseguir una millora en la coordinació dels semàfors i, per tant, una fluïdesa més gran de tot el trànsit, i tenir una eina més al servei de la protecció civil.

Aquest és un capítol important de la millora de la qualitat de vida al centre neuràlgic de confluència de les tres valls, i també de la resta dels habitants del país -que en pateixen. Amb una inversió prudent i només fent un esforç de coordinació, avui imprescindible, es reduirà molt el problema de la congestió del trànsit.

En relació al Servei de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvament i continuant amb la política de descentralització dels efectius del parc d'Andorra la Vella, s'ha posat en funcionament el parc de la Massana, amb la incorporació de nous efectius; el concurs per a la seva incorporació ha estat publicat recentment al BOPA, es podrà dotar i obrir el parc de Canillo.

Ensems, amb la cessió d'un terreny per part del Hble. Comú d' Encamp es preveu en el transcurs de l'any vinent el canvi d'ubicació de la caserna del Pas de la Casa, així com la instal·lació d'un centre de salut en el mateix edifici.

D'aquesta forma el Servei de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvament podrà actuar de forma descentralitzada i millorarà la resposta davant de situacions de risc.

La base exigible, o una de les bases exigibles per una modernització del país passa per fer el primer esforç a casa nostra, a l'Administració mateixa, a l'Administració nostra.

El creixement de l'Administració pública al nostre país s'ha accelerat de manera considerable des de la creació de l'Executiu i amb l'assumpció del nou ordre institucional.

La Llei de la funció pública, contemplada en el programa electoral amb el qual vaig concórrer a les

darreres eleccions i recollida en el meu discurs d'investidura, forma part de les prioritats actuals del Govern.

La redacció d'aquesta Llei havia de venir precedida, però, d'una important reflexió a l'entorn de l'Administració general; una reflexió que ens ha de permetre conèixer amb exactitud on ens trobem i cap a on volem anar. Una reflexió que permeti assentar les bases sobre les quals s'ha de bastir una veritable gestió dels recursos humans de l'Administració, i que fins ara mai no s'havia dut a terme.

És en aquest procés de reflexió on el Govern està esmerçant els seus esforços. La primera etapa està enllestida: l'anàlisi, descripció i valoració dels llocs de treball. Els resultats d'aquesta etapa ens permeten saber on estem i així encarar amb garanties la tasca futura. Ara no ens podem aturar, és a partir d'ara que estarem en condicions de definir el futur, és a dir, el model d'Administració que la nostra societat necessita, i treballar conjuntament amb totes les parts implicades.

Les noves etapes han de permetre definir, en primer lloc, el nostre projecte d'Administració coneixent quina és la realitat social i professional de totes les capes existents dins i fora de l'Administració, és a dir, un projecte específic, donat que les necessitats del nostre país no tenen per què ser les dels països veïns. El nostre objectiu és aconseguir una Administració adaptada al país, àgil i eficaç.

Amb aquest model d'Administració estarem en condicions de poder regular per la Llei de la funció pública, amb el consens de tots: la política retributiva, les carreres professionals, els criteris d'equitat, la formació, els criteris de promoció, els estatuts del personal de l'Administració i la mobilitat funcional.

En un altre ordre de coses, però sense abandonar l'àmbit de l'Administració general, el Govern està redactant un Projecte de Llei d'organització de l'Administració general que tramitarà al Consell General durant el segon període de sessions de l'any 1998.

La Llei ens sembla necessària perquè els textos que regulen l'organització i el funcionament del Govern són textos legals preconstitucionals que no són del tot coherents amb el contingut de la Carta Magna.

Pensem que s'ha d'elaborar una Llei que determini els procediments i funcions de l'Administració general i també que desenvolupi les previsions concretes de remissió normativa contingudes en la Constitució.

El Govern també està treballant en l'elaboració d'un Projecte de Llei que reguli les associacions, així com el registre d'associacions que es constitueixin, per tal de desenvolupar el dret d'associació previst en la Constitució.

Complint també el mandat constitucional de protegir el dret a la intimitat el Govern està elaborant una Llei de confidencialitat de dades que protegirà els ciutadans del mal ús de les seves dades personals, prenent en compte la situació derivada de la generalització de les noves tecnologies informàtiques.

A banda de l'exposat fins ara he de destacar que la reforma de l'Administració també ha començat amb la filosofia i les realitats del treball fet al voltant del concepte de finestra de tràmits única. La simplificació burocràtica que per primera vegada en quaranta anys ha estat planificada, estudiada i desenvolupada és l'exemple que tota l'Administració pública general i local haurà de seguir. La comissió interministerial integrada per funcionaris del Govern i del CNIA i comandada pel Ministeri d'Economia ens permet anunciar que d'ara a poques setmanes, el Servei de Tràmits centralitzarà la majoria de les gestions administratives de Govern per tal de facilitar i garantir als ciutadans la més ràpida i eficient gestió.

Avui les empreses modernes volen trobar una Administració que col·labori i no que compliqui, que faciliti i no que dificulti. Hi ha molt bona predisposició a venir a Andorra, i de fet, malgrat les dificultats d'unes lleis encara obsoletes i feixugues, sovint rebem mostres de confiança en el país per part d'empreses d'alta tecnologia aplicada que només requereixen més agilitat administrativa.

En aquests moments Andorra té una legislació de marques harmonitzada. Quan encara manca mig any per al final del període transitori inicial de dos anys, s'han registrat 11.000 marques, la Oficina ha ingressat uns 300 milions de pessetes, i en base al principi de reciprocitat, s'ha aconseguit obtenir una protecció clara per a les persones andorranes que volen registrar les seves marques a l'estranger; Andorra ha harmonitzat la seva legislació per a la protecció dels signes d'estat; i també la seva legislació per a la protecció dels noms comercials, denominacions socials i rètols d'establiment.

El Govern té damunt la taula i a punt per entrar al Consell General dos projectes de llei: una Llei sobre drets d'autor i drets veïns, Llei que atorgarà una moderna protecció a les creacions literàries i artístiques, i el segon Projecte al qual em referia és la Llei sobre patents. Llei que permet atorgar una forta protecció als inventors.

Amb aquestes lleis Andorra podrà adherir el sistema de registre del PCT (Tractat de Cooperació en matèria de Patents) que administra l'OMPI a Ginebra.

Aquestes dues iniciatives reforçaran el paper de l'Oficina de Marques que esdevindrà l'Oficina de la Propietat Intel·lectual.

Són activitats que no generen cap tipus de conflicte ni dins ni fora d'Andorra. Són unes legislacions que donen l'oportunitat d'obrir nous sectors econòmics, noves activitats, dins d'Andorra sense necessitat de grans inversions públiques. Aquestes són activitats que es financen per si mateixes i que a més, en molts casos, generen un bon superàvit. Són activitats que poden generar llocs de treball pels nostres joves amb estudis especialitzats. No creen pol·lució ni necessiten de grans infraestructures.

Pel que fa al nostre Patrimoni Cultural, a més de tenir-ne la responsabilitat absoluta de cara a les generacions futures, és una carta de primera magnitud per completar l'oferta turística d'Andorra. Es tracta de conservar i potenciar les nostres arrels. La política de museus ordenada pel Ministeri de Cultura està en plena fase de desenvolupament amb la reconstrucció de la farga de Rossell -la recuperació dels meners, també-, el projecte de nou Museu Nacional de l'Automòbil, a Encamp; la restauració de cal Rossell, a Ordino, com a complement de cal Plandolit, habilitar la borda de cal Rossell per la sala de recepcions oficials; l'acabament de cal Rull, a la Massana; la inauguració del Museu Postal aquest novembre; el Projecte de Llei del Patrimoni Cultural, ja a punt de discussió parlamentària, i projectes de museus que afecten la parròquia de Sant Julià, també.

En política lingüística seguiran fent-se les campanyes d'ús del català, amb l'ajuda de la Llei que es presentarà recentment.

El proper dia 2 de juliol es presentarà el Pla de màrqueting turístic d'Andorra. Té una importància cabdal per planificar les accions futures en matèria turística. Servirà entre altres coses per definir la situació actual del turisme, estudiar les tendències dels mercats a Europa, decidir els productes a potenciar, marcar grans eixos a tenir en compte per comunicar-los.

Juntament amb la Llei de classificació hotelera, avui aprovada, el sector tindrà les bases més fermes per seguir essent un dels principals motors de la nostra economia i del futur.

Així com la política esportiva del Govern ha quedat ben emmarcada en la Llei de l'esport, també aprovada avui, és un projecte que feia moltes

legislatures que s'esperava, i la filosofia general del Govern està continguda en aquella Llei.

Abans de la Constitució -he fet un repàs i he dit abans, només, puntual sobre alguns dels punts que incideixen més en les línies d'orientació política, per això no ha estat exhaustiu- i acabo, dient que abans de la Constitució, Andorra reposava en gran part sobre els sòlids pilars dels coprínceps. Avui la situació s'ha capgirat. La societat andorrana és sobirana i la responsabilitat del futur del país l'ha recuperat el poble i ens l'han delegat als elegits.

Som una barca que ha navegat seguint, sovint, les corrents fluvials. Hem avançat molt, amb força progrés, que no vol dir el mateix, sovint, que desenvolupament humà. Ara l'eficàcia de l'esforç depèn de l'enginy per preveure el futur i de la cohesió per avançar, lliures de cap llast.

És el preu, aquest és el camí per a la reforma econòmica i la modernització del país. Tot passa per un gran salt qualitatiu en la pròpia societat. La modernitat i el futur han trucat a la porta d'Andorra, no ho faran dues vegades.

Tenim l'ambició política de fer d'Andorra un exemple a escala humana d'un model econòmic i sobretot social europeu avançat, que podria engendrar algunes de les realitats del mapa social europeu del segle XXI.

El país ha d'acumular un màxim d'energia del conjunt de la població per fer una reflexió aprofundida i objectiva sobre l'esdevenidor ja que en depèn l'essència mateixa de l'Estat i la viabilitat del país.

Andorra ha d'adequar-se a les noves regles internacionals, regular una part de les seves activitats i buscar alternatives econòmiques que ajudin a consolidar els bons indicatius de l'economia. També s'imposa un canvi en el delicat tema de la immigració.

Idealitzar el passat i la nostàlgia dels temps d'abundància no són els millors aliats dels progrés. La història mostra que per seguir endavant i generar prosperitat s'ha de saber girar la pàgina i no témer reformes ni canvis.

El país hi guanyaria si econòmicament es fessin esforços a tots nivells per desplaçar-nos de la influència quasi exclusiva d'una òrbita massa propera cap a una òrbita europea, més àmplia i estable.

És el criteri del Govern que la bona adequació d'Andorra a la UE passa per l'obertura d'un procés negociador. Això comporta ser capaços de respectar les quatre llibertats fonamentals: lliure circulació de les persones, de béns, de serveis i de capitals. Preparar-se per a aquesta negociació és, avui, l'essència de l'orientació política d'aquest Govern.

En ella, com tots els altres microestats, hi podrem fer respectar els terminis i les excepcions que ens siguin imprescindibles i bons.

Andorra pot ser un dels països més pròspers d'Europa com ho són avui Luxemburg, Suïssa, Noruega, Islàndia, amb una prosperitat sòlida, estable i duradora. Aquesta és la nostra fita i aquest objectiu no és un somni ni una utopia: és clara i esplèndida realitat al nostre abast. Només cal una sola condició: que ens ho proposem, que els homes i les dones que hi viuen es mobilitzin per materialitzar-ho. El Govern en té, alhora, l'ambició, la voluntat i la capacitat, només demana el suport més ample possible d'aquesta Cambra.

Convidar tot Andorra a agafar la velocitat adequada per al canvi, és un treball que ultrapassa la majoria liberal, fins i tot el mateix Consell General i afecta tota la societat andorrana.

És un canvi que no comença ara, ni de bon tros. La nostra societat ha estat sempre dinàmica i ha demostrat sempre la seva capacitat d'adaptació i d'anticipació. Només cal no afluixar en el ritme i trobar la suficient concòrdia per tal que les decisions més importants siguin àmpliament compartides.

Aquesta societat andorrana, les dones i homes que ens escolten, que llegiran aquest discurs o que en sentiran comentaris; els joves que esperen de nosaltres la seguretat del seu futur i estan disposats a posar-hi també el seu esforç; tots els qui sense mirar-se el passaport o el document d'identitat, estimen aquesta terra i la volen encara millor per al futur; a tots ells, els vull fer arribar el nostre convenciment que anem pel bon camí, que nosaltres no ens aturarem davant les dificultats, que sabrem superar-les amb l'ajut de tota la gent disposada a ser-hi protagonistes.

Moltes gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Moltes gràcies, Sr. cap de Govern.

Es suspèn la Sessió fins demà dia 1 de juliol, a les deu del matí, moment en què es procedirà al debat.

(Són les 15.10h)

El dia 1 de juliol, a les 10.20h es reprèn la sessió.

El M. I. Sr. Síndic General:

Bé, es reprèn la Sessió, si us plau..., i s'inicia el debat amb la intervenció dels Grups Parlamentaris.

Té la paraula el Sr. Simó Duró pel Grup Mixt.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies, Sr. síndic.

Sr. cap de Govern, oït i llegit el vostre discurs sobre l'orientació política del Govern que ens heu presentat, vos sabreu, com els vostres col·legiats, com els qui us donen suport pel sùmmum de les coses l'últim dia del primer període de sessions per a l'any 1998, i treta tota la pallussa novel·lística pròpia a tals circumstàncies, breument i molt modest, us diré el que comparteixo, el que us protesto, i per acabar, el que no heu dit.

D'entrada he d'afegir que ben poc us ha servit el vostre programa electoralista que manlleveu de tots per tal de fer rescat d'orientador i també de preguntar-vos què en queda o què heu fet del vostre discurs programa que les circumstàncies acceptades van fer que us el recolzés. Heu fet ben poc, i la prova n'és el vostre discurs propi d'una brúixola desorientada; és clar que si parlés.!

1. Que comparteixo dins la vostra retòrica, almenys a nivell de consideració temàtica. La protecció de la família, però compte amb el que ens proposeu dins la tan esperada i tan anunciada, i encara tan encallada Llei de la immigració.

2. Educació. Heu tingut resultats molt acceptables; aneu amb compte, encara, però quan parleu de la formació professional, creieu-me, no n'hem d'ensenyar a d'altres països, sobretot quan aquests practiquen aquest mètode educatiu i de formació des de fa anys ja. Més modèstia, Sr. cap de Govern, no toqueu la fibra sensible del que s'ha de fer quan hi ha tradició internacionalment reconeguda, i a més, és que les altres escoles fan inadaptats; per dissort, us diré, similarment el que farà l'Escola Andorrana.

Tornant amb la formació professional no n'hi ha prou amb estades empresarials, penseu sobretot en l'hostaleria, en les condicions en què preparem aquest personal i el que després s'exigeix i quant en queda.

3. Ramaderia. D'acord tant en la forma com en el fons.

4. Tot i la vostra pomposa presentació celebro la posada en marxa de trànsits.

5. Patrimoni de casa Rossell. Com a conseller per a Ordino, celebro aquí tota restauració, però sí que deploro que el vostre "gran creure" no us hagi decidit a crear un consistori d'administració per gestionar un patrimoni que ens ha caigut del cel; farga de casa Rossell, ara be públic, s'ha pensat en treure el perill de la Valira, ara que restaura la farga, risc que prové d'uns murs construïts a l'altra vora del riu? quadres i corts de casa Rossell, que aquestes nomeneu,

inequívocament borda, i dit de pas, només voldria dir que una borda és una construcció sense xemeneia, a on normalment les cases hi posaven per tenir cura del bestiar els fills bords, a les altres cases més modestes eren els fills quan començaven a saber llescar-se el pa. I a després, ja sé que no està gaire bé, perquè no m'ho han ensenyat així de ressuscitar els difunts, però cregueu que si la senyoreta estigués en vida i haguéssiu comès..., i les seves orelles haguessin sentit això, ens hauria desheretat a tots d'aquest be.

Molt bé en restaurar, però hauríeu d'informar-nos més a bastament per aconseguir harmonia; dit de pas el corral de casa Rossell sembla un *salicà*: una casa sense amo.

El que refuto: aquí també deixaré coses, però quedo tranquil, perquè sé que no m'heu, quasi mai, escoltat, i ara menys.

Sr. cap de Govern, us hauria de recordar el que dèiem i fèiem fa tres anys cap aquí, sembla que heu trobat plaer a parlar de projectes internacionals, us dóna satisfacció... busqueu-la tocant de peus a terra, no heu d'ignorar el concert mundial, mireu-lo de costat, sí, però preparats si cal intervenir.

Sr. cap de Govern, orienteu la vostra humil mirada vers Europa d'on ha d'arribar el nostre pa, sigueu cortès que això no ens desmereix. No somieu ja, com tants altres, llegírem a quinze anys *Pescadors d'Islàndia*. Compte amb els falsos profetes!, com diu la Bíblia, no seguiu amb tanta inflexibilitat i arrogància. Mireu que ens estiraran de les orelles i fort. Prou fer volar coloms...!

Qui sou el Govern per invitar parlamentaris sense prèviament ésser-ne tots els consellers informats? Crec, senyors, que pels mèrits legals us hem de controlar, i ja que sou tan experts, a vosaltres de vigilar, a primera fila, el foc.

Tabac. Segueixo totalment en desacord. La vostra fórmula encara no és bona, de nou he d'afirmar que heu lesionat, per tal de protegir industrials importadors, i que heu anticipat d'un any la minva de recursos dels productors tabaquers. Per què la dura carta provinent de la comunitat a on diu salvaguardar en el futur el comerç legítim del tabac a Andorra, no us sensibilitza?; no presumiu tant, a pesar que siguin del passat, païu màximes i seguiu consells de prudència. El despertar serà angoixós.

El nou despertar econòmic, senyors, no sou vós que el propicieu, amb la vostra inestabilitat profunda. Ens parleu d'increment migratori, majoritàriament, el rebuig veïnal. Parleu de constància en hores i jo us dic, us heu aturat en considerar el temps que treballen alguns obrers de la construcció? I a l'inrevés, us preocupeu prou dels que són explotats?

A pesar de les vostres fórmules de coneixença us caracteritza una manca de sensibilitat social. Vegi's la vostra política amarga del transport escolar; vegi's la vostra política de congelació de salaris, paternalisme i privilegi, blocatges, s'han traduït amb paraules o amb regalet o al contrari en nom de contenció, amb paràlisis; vegi's, encara, les remuneracions adquirides de dret i de fet, estroncades pels retirats del Servei d'Ordre; vegi's encara, també, la insensibilitat i, gairebé, el menyspreu davant el clam del personal d'una notaria, afectats per un intranquil per venir, degut a la transformació pública i estatal d'un organisme públic però privat. Heu demostrat aquí tenir un cor de pedra.

Salut. Moltes bones idees, sembla. Alguns reglaments en espera, florint-se potser perquè encara s'ha de lligar un melic, cal vigilar l'equipament de les nostres ambulàncies i formar millor a nivell assistencial el nostre cos de bombers.

De què no heu parlat?

1. El museu postal que s'espera per obrir al públic, l'aigua plujana, al ser tapada la conducció, regalima per la paret que es derrueix.
2. Sorolls nocturns. Què feu en aquest camp? No vetlleu prou per la tranquil·litat i pau nocturnes. Si voleu qualitat en el turisme, no ho afavoriu amb els sorolls nocturns.
3. Tancament dels locals públics nocturns. No sou prou vigilants.
4. Accidents i velocitat. Seguiu més de prop i preneu mesures que sempre us recolzaré.
5. Controleu i disloqueu els embrions de bandes organitzades. Sr. cap de Govern, demà serà tard: cal fer la caça als ganduls i als provocadors, trobo que ja hi han massa agressions.

Queda molt encara per dir-vos. Escolteu, un per un els ciutadans, els Hbles. Comuns.

I per acabar, no sigueu tan prepotents. Anar amb modèstia pel món, us aconsello de seguir el consell de la faula de la Fontaine: "el jonc s'aplana i no és desarrelat com ho és el roure".

He dit, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

També pel Grup Mixt, té la paraula el Sr. Vicenç Mateu.

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Gràcies, Sr. síndic.

Bé, el Sr. Forné em permetrà, doncs, ja d'entrada, que li digui que vaig a intentar de fer un discurs amable, entengui que és un discurs de cortesia parlamentària, amable en les formes però que serà, ja li avanço doncs, dur en el contingut.

Li he de dir, d'entrada, que jo esperava més del seu discurs d'ahir sobretot després de l'anunci a través dels mitjans de comunicació, aquesta setmana passada, que vostès donarien la campanada. Miri, no sé si a la campanada li ha vingut a continuació una tisorada, però pensava realment més contingut polític en el seu discurs. Crec que comença a dir coses però crec que en molts casos es queda encara a mitges.

Bé, jo diria que el seu discurs, de fa un any estàvem aquí, estàvem a la primavera lliberal, a aquesta primavera lliberal l'ha seguit un hivern força congelat quant a projectes legislatius, ens trobem ara en un estiu de força xafogors i sembla que allò que eren flors i violes, doncs, ha deixat de ser-ho.

Vaig a referir-me als seu discurs; crec que té dos parts: una primera part en què sí que hi ha una certa volada quant a reflexió, quant a orientació política; i una segona part, a la qual pràcticament faré escassa referència, que crec que es pot qualificar de lletania de projectes i de futures realitzacions ministerials en la línia del que han estat anteriors intervencions, però que, em sembla... em sembla que no són, potser, el tema central del debat.

Potser aquesta darrera part del discurs serveix per demostrar, doncs, que efectivament es mou, que el Govern fa coses, però al meu entendre, això no justifica sempre que es sàpiga cap a on es vol anar.

Vaig, doncs, a centrar-me en aquesta primera part.

Jo crec que el que es pot trobar en el discurs, es pot dividir en les parts següents, o en tot cas, nosaltres ho hem volgut fer així.

D'una banda, què és el que hi ha; què és el que hi ha en el discurs? Nosaltres entenem que en el discurs hi ha una sèrie de tòpics, hi ha uns quants dubtes, hi han algunes curiositats i després hi ha alguna proposta de canvi.

Vaig a referir-me, també, a què és el que no hi ha, o què és el que nosaltres hem trobat a faltar i començaré per això.

Després hi ha un segon punt que jo he volgut qualificar amb aquest refrany castellà que diu: "Donde dije digo, digo Diego".

Després ens preguntem, ens interroguem si realment és un canvi el que vostè ens proposa.

Després vull reflexionar sobre si aquest acord, aquest futur acord d'associació amb la Unió Europea del

qual vostès parlen, doncs, no està en una situació de diàleg de sords, vistes les cartes rebudes aquests darrers dies.

I darrerament voldria, doncs, centrar-me una mica en allò que s'ha vingut a anomenar, que vostè ho ha qualificat així "l'excepció andorrana", és a dir, voldria saber què és el que entenem exactament els uns i els altres per això de "l'excepció andorrana".

Bé, què és el que no hi ha, o què és el que nosaltres -per dir-ho més modestament- hem trobat a faltar en el seu discurs:

Nosaltres hem trobat a faltar, doncs, una referència més explícita al desenvolupament dels drets i les llibertats fonamentals; només molt de passada hi ha hagut una referència a això; no hi ha cap menció, per exemple, del nou Codi Penal;

No hi ha cap menció del procediment penal, que semblava que havia de ser entrat immediatament;

Només hi ha una minsa referència al dret d'associació;

No hi ha cap referència clara, quan creiem que és un element fonamental, precisament, al model de finançament. Vostè en un moment parla en el seu discurs de la generalització d'un impost indirecte, però no hi ha res més... Crec, vista la part del pressupost que estava fonamentada sobre les taxes del tabac i vista la situació actual, crec que és una reflexió urgent a fer...;

Tampoc veiem massa elements de vertebració d'Andorra com una comunitat, com un país en el qual s'hi viu i no només s'hi treballa, hi han agregacions de polítiques concretes, però no veiem, d'altra banda, allò que vostè sí que predica contínuament que és que cal fer polítiques globals, però després no veiem una concepció global de país;

No veiem tampoc aquestes propostes de les senyals d'identitat d'Andorra que creiem que són prou importants.

El tema de la immigració, que és un tema molt important, una Llei d'aquestes que sembla que es va arrossegant pels calaixos, que semblava que estava a punt de sortir, que ha sortit cap als calaixos de la premsa, en tot cas, però no cap als d'aquesta Cambra, doncs, vostè diu que només és un tema delicat i no diu res més; escolti, estem totalment d'acord, és un tema delicat i ja els avanço que per fer segons quina cosa, millor que no la facin. Nosaltres hem reclamat durant molt temps que hi hagués una Llei d'immigració, però segons el que haguem de fer en aquest tema, potser és millor no tocar res, no fer res perquè potser això serà com l'iceberg i el Titanic.

Això pel que fa al que nosaltres hem trobat a faltar en el seu discurs.

Pel que nosaltres hem trobat, en canvi, en el discurs; nosaltres li direm que creiem que vostè fa un discurs políticament correcte, un discurs molt centrat, si no fos perquè de tant en tant se li veu el llautó, no sabria dir-li si vostè està fent un discurs social, un discurs lliberal, o un discurs socialliberal... ja li dic, és un discurs políticament correcte, hi ha una sèrie de tòpics: per exemple, parla de la mundialització, tothom que, diguem, que vulgui merèixer, doncs, ha de parlar d'una sèrie de coses avui en dia, no es pot ni concebre que això no surti. Podem agafar un còctel en una coctelera, posar tots aquests ingredients a dins i algun discurs agradable en sortirà: la mundialització, les polítiques globals, la competitivitat, la cohesió social, la diversificació econòmica, el model social avançat, la igualtat d'oportunitats, l'ecologia, l'atenció als discapacitats, l'ordenament del territori, la importància de l'educació, un toc de nova tecnologia, en fi... els nous sectors d'activitat..., doncs, això està molt bé, queda molt bé i fa de bon sentir. Això és pel que fa als tòpics.

Pel que fa als dubtes: ja li dic que, de tant en tant, en el seu discurs hi ha coses que em sembla que se li veu més llautó, no?; per exemple, vostè diu que "a Andorra hi ha una població plural que viu amb tolerància i respecte amb un pluralisme lingüístic assimilat", què vol dir això? És que no ho entenem molt bé, perquè potser més que tolerància el que hi ha és indiferència de comunitats i aquest pluralisme lingüístic assimilat. Escolti, potser el que ens agradaria és que hi hagués una altra cosa.

En un altre moment vostè fa referència a la quadratura del cercle que s'intenta aconseguir en els països de l'entorn europeu intentant, doncs, suposo que fa referència a la repartició del treball que com es sap és escàs, i doncs, al que són les polítiques que s'estan posant en marxa de les trenta-cinc hores. Vostè diu que és la quadratura del cercle, que si hem de pagar més, treballar menys i a la vegada ser més competitius. Bé, jo no sé, jo no sóc especialista en la matèria, però a vostè se li veu una mica el llautó dient que nosaltres tenim un avantatge andorrà amb això, no sé quin és l'avantatge andorrà almenys que per andorrà vostè entengui directament els interessos de... uns interessos molt específics que potser sí que tenen un avantatge, però si no, la veritat no crec que per la gent que treballa a Andorra això sigui cap mena d'avantatge, ans al contrari.

Un altre dubte. Vostè quan parla de les empreses que vindran a Andorra, quan parla d'intentar aconseguir nous sectors d'activitat, ens diu que hi ha moltes

empreses interessades malgrat les dificultats i les lleis obsoletes i feixugues; no sabem quines són aquestes lleis obsoletes i feixugues, li demano si em pot aclarir aquest dubte.

Vostè també diu -i ho recull la premsa- avui mateix que Andorra encara va bé..., això també ens provoca un cert dubte d'aquest encara, és un dubte que permet ja d'enllaçar amb el que són directament les curiositats. Algunes curiositats del text són força divertides, vostè parla, per exemple, que Andorra... miri, jo havia sentit a definir Andorra de formes molt curioses, no?, però com a "espai intercostal" encara no ho havia sentit cap vegada, a mi em recorda a costellada, això, eh?; no sé si potser era el que teníem darrere... En fi, m'agradaria que no acabéssim en costellada, precisament, en els dos sentits de la paraula.

En el primer foli del seu discurs... en el primer foli del seu discurs, vostè fa una referència molt divertida, per no dir-ho d'una altra forma: com les noves relacions internacionals, doncs, fan que les fronteres hagin desaparegut. Si em permet la cita diu: "dintre del continent europeu, sota l'impuls de la construcció d'un espai homogeni amb el mercat únic de la Unió Europea, les fronteres han desaparegut i amb elles els sistemes de control físics tradicionals, substituïts per la cooperació i l'estreta col·laboració mútues". Bé, és cert, han desaparegut les fronteres, m'imagino que han desaparegut, precisament perquè hi ha una confiança entre estats, perquè hi ha uns acords entre estats. Escolti, fa una certa gràcia que nosaltres que estem encerclats com si fóssim el poblat de l'Astèrix per als campaments romans, doncs, estem parlant de la desaparició de les fronteres.

Vostè -m'hi referiré al final a això- però vostè parla també d'Andorra com a exemple, que Andorra hauria de ser un exemple; és veritat, estic segur que no hi ha ningú en aquesta Cambra que no vulgui que Andorra sigui un exemple, el que passa és que abans de ser exemple, potser que fóssim bons deixebles, després ja serem exemple, després ja donarem lliçons, però crec que no sé si estem sovint en condicions de donar exemples com si no són exemples del que no s'ha de fer.

Vostè diu també que aquesta és una època fonamentalment política; escolti, no entenc això, no sé, és un tema molt poc important, però no entenc per què diu que és una època fonamentalment política, potser perquè vostès com que ja tenen el poder econòmic i tenen, també, el poder mediàtic, doncs, els és relativament fàcil de fer-se, o els ha estat relativament fàcil de fer-se amb el poder polític.

Després fa una referència al patrimoni genètic que ja passaré per alt perquè no entenc que és això del patrimoni genètic que es transmet, no sé, mentalitat curiosa!

Això pel que fa a les curiositats. Anem pels canvis, Sr. Forné, el felicito perquè apareix per primer cop en el seu discurs o sembla que apareix per primer cop en el seu discurs un nou llenguatge. Fins ara, quan nosaltres li dèiem, i d'altra gent en aquesta Cambra, que havia de preveure, que havia d'anticipar-se als problemes, que havia de planificar, a vostè li sonava, i a més, jo diria que quasi s'hi recreava, tirant-nos-ho per cara, això li sonava a marxisme o leninisme, no? No sé que m'estan dient aquí. Aleshores jo no li diré que vostè s'ha tornat marxista o leninista, perquè nosaltres mai hem parlat d'això ni mai n'hem estat tampoc, no sé, potser fa molts anys igual sí.

Escolti, ens agrada de veure que comença a dir... comença a canviar la música o la lletra. De la música ja en parlarem, però almenys comença a canviar la lletra. Diu: anticipar els problemes, hem assumit que el nostre model haurà de reformar-se, que caldrà fer un punt i a part; bé, escolti, ja ens agrada això, ja ens agrada això, ens lamentem que no ho hagi fet de convenciment propi sinó que ho ha fet, doncs, per les pressions de fora, l'acudit del Diari d'Andorra d'avui és força il·lustratiu amb un gegant europeu a les seves esquenes que l'acompanya.

Vostè, Sr. Forné, diu que, citant l'autor del manual de Fiter i Rossell, diu de pensar a poc a poc i actuar de pressa. Escolti, jo tinc la sensació que vostè en molts casos ha fet exactament el contrari, vostè ha pensat molt de pressa, molt de pressa, gairebé al ritme de les seves declaracions i en canvi després, coses que les hauria de fer, les ha fet molt a poc a poc. Tots en aquesta Cambra estem esperant molts projectes que, escolti, es van ajornant, es van ajornant, es van prometent i després, doncs, ens veiem defraudats en les seves promeses.

Bé, de totes formes, vostè ens diu que ara ve un moment de canvis... ja li dic, estem plenament d'acord, és més, estem i ens agrada que vostè s'incorpori a aquells que des de ja fa mesos i des de fa anys, ho estem dient això. Aquests canvis que caldria fer que eren per més endavant, que bé, potser sí que tenien raó aquests xicotets però ja tindrem temps de fer-ho; doncs potser ja se'ns ha acabat el temps de fer-ho; potser, doncs, ja cal fer això... i bé, escolti, miri, potser vostès van guanyar les eleccions dient que no calia canviar gran cosa, que ja estàvem prou bé com estàvem, doncs miri, doncs ara resultarà que caldrà canviar-ho... deu ser la campanada!

Ara bé, aquests canvis, s'han fet a partir d'ara? Diu no, en el seu discurs diu que no, diu que ni de bon

tros, que ja fa temps que s'estan fent aquests canvis. Miri, no sé si s'estan fent o no. Jo m'he repassat el seu discurs d'investidura i sí que veig que en el seu discurs d'investidura ja parla d'alguna de les coses de les quals ja torna a parlar en aquest discurs, i em permetrà que el citi, per exemple diu: que "en relacions exteriors l'objectiu ha de ser la consolidació"; en el discurs d'investidura del febrer diu -és una cita-: "relacions amb la Unió Europea, aspecte al qual sempre hem donat la màxima importància des del moment en que vaig ésser nomenat cap de Govern a l'anterior legislatura, perquè es tracta de la clau del futur del nostre Estat"; diu que ben aviat hi haurà el conveni de cooperació rubricat, això serà al juny del 1997, i ja han passat alguns dies d'això. Diu també, en el discurs d'investidura, que "Andorra signi un conveni de cooperació amb la Unió Europea, és un bon símptoma, és una clara realitat, vol dir que s'ha avançat, que mereixem confiança, que som interlocutors vàlids i és també un factor de responsabilitat davant Europa". Escolti, i si ho fem per passiva?, i si no l'hem firmat aquest acord?, què vol dir que no hem avançat?, que no mereixem confiança?, que no som interlocutors vàlids?..., aquesta és la preocupació, en tot cas, que nosaltres tenim.

Bé, repeteixo que els felicitem que vostès vagin venint, doncs, a la idea que cal un acord amb la Unió Europea, un acord global, nosaltres mateixos ho vam anar dient, ho vam dir en el nostre programa polític, altra gent d'aquesta mateixa Cambra també ho ha repetit, l'anterior cap de Govern, doncs, també ho ha dit, i això fa que nosaltres ens preguntem realment a qui va adreçat el seu missatge, segurament no a nosaltres o a la gent que ens va fer confiança perquè ja estaven convençuts d'això; potser va adreçat, precisament als seus electors o potser als seus Consellers, vist que sembla que de vegades la geometria variable de la majoria lliberal, doncs fa que no hi hagi sempre un suport claríssim al Govern.

Bé, en tot cas els felicitem d'aquest consens que es va bastint.

En una cosa estem d'acord, és que si aquest és un debat d'orientació política i vostè ens presenta la seva orientació política, l'encerta si orienta la seva política cap a Europa..., si orienta la seva política cap a Europa. La bona orientació és la que ens porta precisament cap a Europa, i ens agradaria que aquesta orientació fos en tots els aspectes, és a dir, no només en els aspectes d'aquest pensament únic que deu ser això que se'n diu el liberalisme econòmic, sinó també en els aspectes socials: vostè

parla molt de la igualtat d'oportunitats, parla de l'equitat, parla de la redistribució de la riquesa, parla de solidaritat, parla de cohesió social -en el seu discurs; escolti, ja ens sembla molt bé, escolti, però ens agradaria que això fossin realitats.

Bé, el diàleg de sords; dèiem que ens sembla que de totes formes, en la situació actual ens trobem, potser, en una situació de diàleg de sords; li diré per què o per què ho interpretem així: doncs, per una banda, vostè ens diu que el nucli del seu discurs d'orientació, les seves energies estan centrades en l'assoliment del nou acord, un nou acord amb la Unió Europea. D'acord, però aquest dilluns passat vostès mateixos ens han fet arribar, ens han posat en coneixement una carta de la Unió a on no només la Unió, doncs, no parla d'aquest nou acord, parla que es respecti l'acord que tenim i diu que mentre no fem una sèrie de coses i que mentre no anem més enllà de les mesures operacionals que són les que segons vostès, doncs, n'hi havia prou per resoldre els problemes, doncs no hi haurà acord de cooperació i per tant dubto que hi hagi, doncs, un nou acord a menys que aquest nou acord sigui prou dràstic com per solucionar d'un "plumazo" -que diuen els castellans- tots els problemes que hi hagin pel mig. Aleshores, és clar, a mi em sembla que hi ha, una... no sé si estan exactament en la mateixa longitud d'ona a l'hora de parlar del nou acord.

Bé, ja per acabar, vaig a referir-me a aquest terme que vostè en diu aquí "l'excepció andorrana". De vegades s'ha parlat de la idiosincràsia andorrana, l'excepció andorrana, tot això... Segurament tothom, aquí, està d'acord que Andorra com a microestat no pot complir els mateixos requisits que un gran estat; també li diré de passada que en el seu discurs -quan ens l'han donat per escrit- hi ha un problema, perquè en l'última pàgina, just quan ens diu que el més important del seu discurs, doncs, no ho tenim per escrit; i ens imaginem més o menys el que és, vam seguir la seva exposició ahir, i ja estem d'acord, doncs, amb això de l'excepció, el que passa és que aquesta excepció, crec que ha de ser excepció per unes coses però no per totes, potser és en això en el que no estem d'acord els diferents Grups d'aquesta Cambra. A nosaltres ens agradaria que Andorra fos gairebé un país normal, nosaltres no tenim un projecte fantàstic per Andorra, nosaltres voldríem que Andorra fos un país normalitzat, un país que fos auster en la despesa, en el qual es fessin les coses bé, creiem que la mida ens ho permet, però que aquest anar cap a Europa i demanar el respecte a l'excepció andorrana, doncs, fos doncs, també en els aspectes socials, en els aspectes diguem de solidaritat, de cohesió social, d'igualtat d'oportunitats, que vostè, d'altra banda, sí que proposa en el seu discurs.

Miri, nosaltres creiem que actualment tenim un país sota sospita, i això, la veritat és que ens causa doncs un malestar; creiem que estem sota la sospita de la Unió Europea per moltes raons; estem dient que reduïrem, i estic d'acord que això no és només una qüestió del Govern, és una qüestió del conjunt del país, però m'ha d'acceptar, vostè també, que el Govern també té responsabilitats en la mesura que durant un cert temps ha dit que Andorra anava bé, tot anava bé, no hi havia problemes i aquí no passava res. Aleshores, crec que hi ha una certa alegria col·lectiva, com si estiguéssim ballant a la coberta del Titanic mentre tenim l'iceberg a davant i a sobre, encara, volem donar lliçons als països de l'entorn. Lamentem molt que tinguem el país sota sospita, vostè fa una crida a l'energia de la població; nosaltres compartim aquesta crida, però escolti, jo crec que -i no voldria que fos així-, que surt un cert pessimisme, precisament perquè hem defraudat, s'han anat defraudant moltes expectatives, estem dient que va bé, que va bé, que va bé, i no s'acaba de veure que vagi bé. Aleshores nosaltres som molt optimistes perquè estem en una situació molt dolenta, creiem, o podem estar ben aviat -no, potser estem- però podem estar ben aviat en una situació molt dolenta i com que molt pitjor no podem estar segurament, doncs, serem optimistes...

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Mateu, perdó, us demanaria de concloure...

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Molt bé. Gràcies, Sr. síndic.

Vostè diu també que cal assolir una certa velocitat, però escolti, no és una qüestió només de certa velocitat, sinó que perquè Andorra no es pari cal saber també cap a on es vol anar i em sembla que vostès, doncs... comencen a veure a on va però em sembla que no ho tenen del tot clar. Vostè diu que el seu Govern es vol alinear amb els països pròspers de l'entorn europeu que no estan a la comunitat, doncs té l'ambició, voluntat i capacitat per fer que Andorra sigui aquest país pròsper. Ambició, segur que la tenen; la voluntat, doncs ja els hi concedeixo; la capacitat, se'ls suposa que tenen la capacitat. Ara, tenen vostès la confiança i tenen vostès la credibilitat, doncs, per fer això? Aquí, nosaltres tenim els nostres dubtes. Tampoc ho afirmaré categòricament en un sentit ni en un altre, però plana un gran dubte respecte que vostès, doncs, mantinguin la seva credibilitat, mantinguin un capital de confiança, doncs, cap a l'exterior.

Finalment ja per acabar, Sr. Forné, nosaltres no volem jutjar-lo pel que diu sinó pel que fa, no tant per la lletra del que vostè ha dit sinó per com interpretarà, per quina música interpretarà a la partitura.

Si haguéssim de fer cas del que vostè ha anat dient aquests anys, com ja doncs hem dit, Andorra semblaria Disneylàndia i de moment, doncs, això no és així i potser no cal.

Bé, miri ho deixarem aquí per no allargar-me, només -i perdoni'm la falta de modèstia- però, com que de vegades es diu que no som positius, que no fem propostes, que no col·laborem... miri, per no allargar-me, miri, jo li passo directament el nostre programa que n'hi ha moltes de propostes i les que li sembli, segur que n'hi ha que no són correctes, però que les que li sembli, doncs, sense cap mena de cosa també les pot utilitzar gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

També pel Grup Mixt té la paraula el Sr. Jaume Bartumeu.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí gràcies, Sr. síndic.

Hi ha una frase històrica que penso que és de Sèneca, que ve a dir que "no hi ha cap vent favorable per a qui no sap el port al qual vol arribar".

Andorra va bé, ens dèieu ahir, Sr. cap de Govern, però dissortadament no va tan bé com això. Va molt bé, això sí, pels quatre que remenen les cireres, que a aquests cada dia els va millor.

Però Andorra té avui una situació econòmica que no és, encara, catastròfica, però la vostra política pateix d'una preocupant manca d'orientació estratègica per resoldre els problemes econòmics prioritaris que té plantejats el país.

Una política econòmica sense projecte és -i jo no hi entenc gran cosa- com sembrar tabac sense haver llaurat la terra. I avui la política econòmica depèn totalment de les relacions amb Europa. Ja no podem viure com a l'època de l'estraperlo. I ahir, tot els esforços, malgrat tots els esforços del vostre ministre d'Exteriors, no ens vàreu presentar cap nova política europea.

La vostra política tabaquera, que fins fa molt temps, fins fa poc temps s'ha confós amb la vostra política europea, era negar l'evidència de les queixes dels països veïns i de la Unió Europea. Us vantàveu d'haver augmentat repetidament les taxes del tabac i dèieu a Brussel·les que nosaltres érem sobirans.

Ahir va dir que la crisi del sector tabaquer és un terratrèmol pel país.

En realitat us ho heu guanyat a pols. Curiosament, en el vostre discurs d'investidura el dia 20 de març de l'any passat no vàreu fer cap referència a la problemàtica del tabac.

Ens vàreu dir que en la qüestió de la Unió Europea, que va qualificar de "laberint", havíeu actuat -s'entenia els anys 95, 96 i 97- i seguiríeu "*actuant -dèieu- amb la prudència necessària però també amb la deguda contundència i personalitat*".

La prudència no l'hem vist ni en forat ni en finestra i la carta que acabeu d'enviar, el dia 15 de juny de 1998, als Comissaris Europeus, està renyida amb els més elementals principis del seny.

La contundència que ens anunciàveu aparegué quan, traient pit, diguéreu públicament que en l'afer del contraban, a Espanya, no en sabien de la missa la meitat. I la mesura de la vostra personalitat arribà poques setmanes després quan el passat mes de febrer enviàreu el ministre d'Exteriors a sotmetre a la censura prèvia dels funcionaris del Ministeri d'Exteriors d'Espanya els vostres projectes legislatius contra el contraban, abans de portar-los al Consell General i a la vostra pròpia majoria lliberal.

Tot, comptat i debatut, en tot just un any. La vostra política és de les que, en una expressió que tampoc no és meva, us ha portat de victòria en victòria fins a la derrota final.

La martellada, mai vista, que us ha donat la Comissió de les Comunitats Europees mitjançant la carta a la qual feia referència el Conseller Vicenç Mateu, que els comissaris Hans Van Den Broek i Mario Monti us enviaven el dia 8 de juny de 1998 i que vàreu rebre el 12 de juny, és històrica.

El problema del tabac no havia d'haver esclatat, o almenys de la manera que ho ha fet. El vostre Govern estava suficientment advertit del perill que suposava un increment tan exagerat de la importació i la fabricació.

Teníeu l'obligació d'haver mesurat el risc que suposaven unes possibles mesures d'autoprotecció per part de les autoritats veïnes o de la pròpia Unió Europea. No puc pensar que el vostre Govern ignorés la dinàmica expansiva endegada pel sector en aquests dos darrers anys, posant en perill, no solament la credibilitat d'Andorra, sinó fins i tot posant en perill la pròpia economia nacional, tant pública com privada. És impensable, Sr. cap de Govern, coneixent mínimament com funcionen les relacions internacionals, que les autoritats responsables tant d'Espanya com dels països veïns i de la Unió Europea hagin adoptat mesures com les

que ara pateix el país sense prevenir-lo prèviament a vostè, sense prevenir al seu Govern.

Seria interessant, i és una petició formal que li fa Nova Democràcia, que expliqui algun dia a aquesta Cambra l'evolució de tots els fets, des del seu inici fins al dia d'avui. Una evolució que ens ha col·locat en una greu situació pel que fa a les finances públiques i quant a l'economia nacional. I per si no fos suficient, s'ha creat una imatge de poca seriositat i desprestigi de les nostres institucions a Europa. Quan més falta ens feia demostrar la seriositat per consolidar la categoria d'estat de dret que proclama la nostra Constitució.

El vostre discurs d'investidura deia també que "les relacions amb Espanya i amb França tindrien uns objectius prioritaris, per mantenir les relacions de bon veïnatge i la cooperació bilateral i trilateral..."

Els convenis de circulació i establiment de ciutadans dels tres estats no s'han enllestit sinó que estan aturats, precisament per la vostra mala política de relacions exteriors.

La vostra "contundència" i la vostra "personalitat" ens han portat al pitjor moment de la història en les relacions exteriors d'Andorra.

Estem, doncs, abocats a trobar una nova manera de relacionar-nos amb Europa i un nou marc econòmic.

L'objectiu d'un nou model de creixement econòmic requereix una profunda reforma estructural de les finances públiques.

Reformar la despesa pública hauria de servir per invertir més i millorar en infraestructures i en educació -ho va dir ahir i ho podem compartir.

Però no s'ha fet així, més aviat al contrari: s'ha reformat la despesa pública per gastar més en despesa de funcionament.

Les mesures que ha adoptat el vostre govern en l'àmbit de les finances públiques s'han limitat a ajustar les despeses reals mitjançant la reducció de les inversions públiques i a mantenir i a agreujar el desequilibri dels ingressos públics privilegiant la recaptació de les taxes sobre el tabac.

Amb l'estructura impositiva actual les importacions del tabac han passat, en pocs mesos, de representar un 50% dels ingressos l'any 1997 a suposar tot just un 9%, i no poden continuar mantenint els ingressos previstos -d'això, ahir, tampoc ens en va parlar.

D'acord amb aquesta situació les mesures més convenientes no serien continuar la pressió fiscal sobre el tabac, que és un producte que ha quedat molt seriosament "tocat" per l'actual crisi amb la Unió Europea, i que a més a més no serà ja un producte estrella en les importacions, sinó

redistribuir la càrrega tributària més equitativament, en funció dels ingressos reals dels diferents sectors econòmics. El vostre discurs dóna ben poques orientacions en una matèria en al qual sempre hi passeu de puntetes per no indisposar els vostres padrins polítics.

Aplicar la Llei de l'IMI, a la producció i als serveis, ja fa tres anys que ho hauríem d'haver fet, però, segurament, el lobbie tabaquer no us deixava fer ni us deixarà.

Pretendre encara ara fer-nos creure que amb l'Oficina de Marques hi haurà gaires ingressos és fer volar coloms.

Allí on teníeu unes previsions molt optimistes de registrar més de vint mil marques en dos anys, només n'han estat registrades -i ens ho dèieu ahir- onze mil en el mateix període. El que ha donat uns ingressos d'uns tres-cents milions de pessetes també en dos anys -molt per sota de les previsions.

I que ningú no pensi que en el segon semestre d'enguany -com anunciàveu ahir- hi haurà cap augment significatiu. Les marques que es volien registrar ja ho han fet.

Cal, doncs, que ens expliqueu com penseu cobrir a finals d'any els milers de milions de pessetes -no baixaran pas dels sis mil, i sóc optimista- que deixarem d'ingressar en haver baixat radicalment les importacions de tabac. Aquest és, avui, el problema principal de les finances públiques, no sabem d'on traurem els diners.

Amb l'afegit important que els Comuns, que tenen compromisos contrets, estan comptant amb unes transferències a rebre, i veuran també com es redueixen radicalment els seus ingressos.

Aquesta vegada, és gairebé un miracle, no ens heu parlat de la nineta dels vostres ulls, el casino, potser és que heu trobat alguna altra pedra filosofal. Però no ens l'heu dit.

Pel que fa a la despesa pública penso que s'ha de donar prioritat a uns programes d'inversió en infraestructures i educació, que va dir, que permetin millorar la competitivitat de les empreses andorranes i la qualitat de vida de la població.

La nostra insistència en aquesta política d'inversió respon a dues raons fonamentals: la primera és que les inversions públiques tenen uns efectes multiplicadors més importants que no pas les despeses corrents o les despeses per transferències; la segona raó és que aquestes inversions públiques, en infraestructures i en educació, podran millorar l'eficiència i la competitivitat de les empreses andorranes, qüestió de cabdal importància en una Europa cada dia més interrelacionada.

I això és encara més necessari en una economia com l'andorrana que manté uns dèficits evidents de capital físic, tecnològic i humà en relació als països del nostre entorn.

I els problemes d'Andorra i el futur dels nostres fills, Sr. cap de Govern, els heu d'encarar aquí, a casa nostra, mantenint una bona relació amb els països veïns i cercant un bon embrancament amb Europa.

Estalvieu-vos i estalvieu-nos les vostres disquisicions d'alta política internacional, deixeu la Xina i el Japó i com us ha dit el Conseller Simó Duró, toqueu de peus a terra.

Els programes d'inversió han de ser prou ambiciosos per aconseguir reestructurar i reorganitzar l'economia permanentment, de manera que es pugui donar resposta als reptes plantejats per les amples i fondes transformacions a les quals ens aboca la nostra relació amb la Comunitat Econòmica Europea.

Aquest objectiu estructural es veuria reforçat per l'impacte que generaria directament en l'economia una nova orientació dels ingressos i de la despesa pública, avui totalment inadequats i insuficients.

El novembre de 1994 durant el debat de la qüestió de confiança presentada pel cap de Govern, el Sr. Òscar Ribas, deia -i el citaré: "No crec que Andorra necessiti un telepredicador -ho diu el seu antecessor, no ho dic jo- sinó més aviat algú que expliqui els problemes tal com són, que presenti les alternatives possibles i que treballi per fer-les realitat. La resta és pura i simple demagògia..." Fi de citació.

Certament premonitòries foren les paraules del vostre predecessor en una data i circumstància on no es sabia encara que vostè obriria la televisió, o potser hauria de dir, la seva televisió...

Miri, Senyor cap de Govern, el seu discurs sembla més un discurs virtual que no pas d'orientació política. De les 17 pàgines que conté hem trobat més de deu referències a la informàtica, als multimèdia, a la societat digital.

Ja ens creiem que vostè és un expert en informàtica però a Andorra no li cal un cap de Govern que vulgui governar des d'Internet. A Andorra el que li cal és un cap de Govern que no es dediqui a telepredicar sinó a treballar per una Andorra vàlida per al conjunt dels ciutadans.

A Andorra no li cal un cap de Govern que parli de polítiques socials en termes purament lliberals de subsidiarietat de l'Estat i fonamenti la política sanitària en el principi de rendibilitat econòmica com si fos una empresa privada i no de prestació social de caràcter públic.

No li cal un cap de Govern que pregoni la responsabilitat de l'Estat en matèria de seguretat social però en canvi no vulgui consagrar el principi en un text legislatiu.

No li cal, tampoc, un cap de Govern que hagi trobat com a única mesura per controlar la inflació la congelació salarial del personal al servei de l'Administració pública i la del salari mínim interprofessional.

Ahir ens deia en els seu discurs que el creixement de l'Administració pública -i el cito-: "S'ha accelerat de manera considerable des de la creació de l'Executiu i amb l'assumpció del nou ordre institucional".

Això és com recórrer a un manual d'història per intentar amagar que el creixement, assumit des de fa anys i que ja cobria les necessitats de les noves competències institucionals, s'ha accelerat amb la vostra arribada al Govern a l'any 1995.

Ja fa anys... anys, que ens parla de la Llei de la funció pública i el seu retard sempre el justifica amb la necessitat d'una reflexió per saber on ens trobem i cap a on volem anar.

I jo pregunto: com vol saber a on anem si no para de contractar gent i, d'altra banda, ha instaurat el costum que cada nova plaça de contractació comporta també la consegüent contractació d'un assessor extern per assistir al nou contractat? Assessors externs que, dit de passada i com és natural, no estan sotmesos a criteris d'equitat salarial, formació ni res que se li assembli.

El vostre discurs social sona a música celestial pels condemnats al purgatori.

Ens vàreu dir ahir que la solidaritat ha d'exercir-se sobre (i subratllo sobre) els marginats del progrés econòmic. És tot un programa digne de la millor època de "*las hermanitas de los pobres*" això de voler exercir de manera paternalista la solidaritat sobre els desvalguts.

Miri, potser que prediqui menys i faci ja el necessari perquè Andorra signi la Carta Social Europea.

Sr. Forné, per molt que s'hi esforcí no ens convencerà que representa la majoria social i política d'aquest país.

El vostre Govern és inestable i té un regust patètic d'interinitat: ministres que dimiteixen i triguen més de quatre mesos a ser reemplaçats; ministres que ja fan les maletes fa dies i ministres interins a l'espera del substitut que no s'acaba de trobar a gust de tothom al banc d'aquí al davant.

El vostre Govern ha decidit fer del conflicte o de la retòrica conflictiva la seva activitat preferida: la política exterior és gestual i de confrontació amb

Europa i amb un dels països veïns; les relacions amb els Comuns es fonamenten en la confrontació en els Tribunals i no és pas la sessió fotogràfica de dijous passat a l'edifici administratiu que podrà convèncer ningú del contrari; la vida parlamentària que heu propiciat és la dels "*desplantes*" i la majoria de l'anivelladora; la relació amb els mitjans de comunicació que no us són afins és de carada.

Si la política és l'art de fer possibles les coses que es creuen necessàries, sembla que el *carro* lliberal s'ha entaforat en un camí pedregós per fer impossible el que és desitjable i, fins i tot, per malmetre el que és indispensable.

Perquè és indispensable negociar en tots els fronts, interns i externs. Amb les institucions socials, amb l'oposició política, amb els països veïns i amb la Comissió Europea.

Acabàveu ahir el vostre discurs dient que el criteri del Govern és "*... que la bona adequació d'Andorra a la Unió Europea passa per l'obertura d'un procés negociador*".

Celebrem que abandonant les vostres inconsistents pretensions, que expressàveu al discurs d'investidura, de voler plantar cara a Brussel·les vulgueu ara encarar les coses més enllà d'aquest ridícul acord de cooperació que res no ens aporta en relació a la magnitud del problema.

Però lamentem que manifesteu aquestes bones intencions quinze dies després d'haver adreçat a la Comissió Europea una carta que suposa un greu error per quan torneu a fer el milhomes allí on hauríeu d'haver sabut replantejar la relació sota una nova perspectiva de diàleg.

És per això que en acabar aquest debat plantejarem una proposta de resolució que suposi, d'una banda, preparar un acord del Consell General de *mandatar* el Govern per iniciar un procés de negociació que permeti l'adhesió d'Andorra a l'espai econòmic europeu i, d'altra banda, que porti a la constitució d'una comissió especial del Consell General, formada per un membre de cadascuna de les quatre llistes nacionals que concorregueren a les eleccions generals i que tenen representació en aquest Consell General, amb la finalitat de fer el seguiment parlamentari del procés de negociació d'Andorra amb la Unió Europea.

L'adhesió d'Andorra a l'espai econòmic europeu és una qüestió que requereix un estudi aprofundit i un seguiment molt acurat per part de tots els partits polítics presents en aquest Consell.

I no és possible ni admissible que el Govern negui al Consell General el seu dret a seguir i controlar l'actuació de l'Executiu.

Malgrat el que ens vàreu prometre en el vostre discurs programa el dia 29 de març de 1997, no us heu esmerçat gens fins ara, Sr. cap de Govern, "... a ser -i cito- el més obert, dialogant i informatiu... en aquest àmbit de les relacions exteriors".

El vot positiu o negatiu del vostre Grup Parlamentari a aquesta Proposta de resolució serà il·lustratiu per veure si, una altra vegada, som davant paraules que el vent s'endurà.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per l'Agrupament Nacional Democràtic té la paraula el Sr. Jordi Torres.

El M. I. Sr. Jordi Torres:

Sí gràcies, Sr. síndic.

Per començar els hem de dir que, mirant una mica el passat recent, la política que vostès han promogut fins ara pensem que és perillosa, ja que aporta elements desestabilitzadors greus que podem resumir bàsicament en tres grans eixos.

D'una part han tornat a pràctiques històriques, potser justificades en altres moments, però que en l'actualitat l'únic que fan és fomentar l'enfrontament entre andorrans. En el seu discurs d'investidura el cap de Govern ens deia que -cito-: "la Llei electoral permet un equilibri molt millor que el sistema anterior entre la representació nacional i territorial" -fi de citació-, i nosaltres li responíem que hi estàvem d'acord; també ens deia i -cito-: "calia esforçar-se per ajuntar voluntats abans de les eleccions per tal de no tornar a caure en la incertesa i la precarietat del suport al Govern" -fi de citació.

Vostès ens han demostrat que aquestes paraules eren vent i que, sense pagar la contribució al suport de les parròquies, la Unió Lliberal es convertia en un castell de cartes que al mínim cop de vent podia caure a trossos i a bocins. La construcció del túnel d'Envalira, la construcció del dic d'Arinsal (en les condicions en què es volen fer o s'han fet), els condicionants en la formació o substitució de ministres de Govern, il·lustren perfectament les nostres paraules.

Segon punt: han trencat la tradicional i positiva moderació dels governants d'aquest país. Ni el Consell General, abans del 1982, ni cap dels governs anteriors a l'actual, havien adoptat postures polítiques com les seves, intransigents i demagògiques (sobretot en les relacions exteriors) que, lluny de demostrar fermesa com alguna vegada s'ha pretès, de cara a l'interior, provoquen reaccions

frontals i contraproduents a l'exterior, ja que frenen el progrés que tot el país ha demanat i demana. El diàleg, la concertació, són sempre actituds positives que obliguen l'interlocutor a adoptar una postura també moderada, i afavoreixen una predisposició a la resolució de qüestions que es trobin damunt de la taula.

Finalment, la línia ascendent i regular que haurien d'haver seguit les seves decisions i actuacions polítiques s'ha convertit en una muntanya russa, on les decisions han estat provocades per interessos que res tenen a veure amb les necessitats i aspiracions globals del país.

Tanmateix, el dubte que ens queda és saber si és realment el Govern qui governa o si, per tal de guardar una cadira, estan disposats a sotmetre's a la voluntat de poders fàctics, malgrat ser conscients que algunes de les poques decisions que prenen van en contra de tots els principis democràtics i estan en oposició total amb l'interès general.

En aquest moment, potser més que mai en la història d'Andorra, el debat sobre la política del país hauria de centrar-se al voltant del sector econòmic, com deia ahir el cap de Govern, pel fet que de les decisions que es puguin prendre respecte a aquest tema -encara que siguin les de no prendre'n- estan influïnt d'una manera decisiva en els altres sectors, i especialment en dos que ens preocupen molt: el social i el de política exterior.

D'altra part, no es pot pretendre vendre uns resultats de gestió econòmica i pressupostària de contenció de la despesa quan sabem que els mitjans utilitzats per a l'obtenció d'aquests suposats resultats són en detriment de la credibilitat del país. No es pot pretendre vendre un equilibri pressupostari quan està basat en uns paràmetres circumstancials que poden canviar (de fet, ja han canviat) d'un moment a l'altre i quan el deute públic és exactament el mateix que fa quatre anys.

Tanmateix, les seves actuacions han creat unes necessitats de despesa -sobretot de funcionament-, unes justificades, altres gens, que caldrà honorar.

Quins mitjans pensen enllestir i aplicar per cobrir la manca d'ingressos provinents de les taxes d'importació de tabac, per exemple?

Ahir no en va anunciar cap, a excepció del tema de la propietat intel·lectual -recordem, de pas, que una vegada més aquest tema ja l'havien iniciat al nostre govern.

Quines actuacions pensen utilitzar perquè l'Oficina de Marques assoleixi el nivell de registres que s'havia marcat? -perquè, malgrat les xifres que ahir ens va anunciar, les previsions eren molt més optimistes-,

amb els consegüents ingressos, per donar un altre exemple.

Com finançaran -en cas que s'arribin a dur a terme- els projectes d'inversió que ens proposen i els innombrables crèdits extraordinaris que segur que arribaran a aquesta sala?

Pensen tornar a lligar de peus i mans els futurs governs ajornant certs pagaments, com han fet amb el projecte de túnel d'Envalira o amb el rescat de l'Hospital?

O és que vostès es continuen limitant a fer volar coloms? -el colom deu estar de moda, ho sento!.

O és que a l'oposició no en sabem de la missa la meitat?

O és que quan van acabar de posar en pràctica els projectes iniciats pel Govern de l'Agrupament Nacional Democràtic se'ls van acabar les idees?

Sembla, però, que finalment s'han adonat de la bondat del Pla d'accions i, sortosament, han decidit reprendre algunes de les propostes allí contingudes. Celebrem que així sigui, encara que sigui amb quatre anys de retard.

Ahir vam sentir el cap de Govern que demanava consens. Un bon principi per poder arribar a aquest hauria estat posar a la pràctica la seva proposta de diàleg en l'adopció de grans decisions que no tinguin un color polític marcat, tot reprenent les paraules del discurs d'investidura que va pronunciar ara fa un any i escaig. L'endemà, la nostra resposta va ser clara: el consens no es pot construir amb presses i a remolc dels esdeveniments. I afegíem que, de la mateixa manera, enteníem -i continuem entenent- que no es pot governar amb presses i a remolc dels esdeveniments. Vostès no solament no han portat a la pràctica aquella declaració de bones intencions sinó que -sembla que les nostres paraules eren premonitòries- han adoptat la postura oposada.

És que l'anunciada primavera lliberal ha vist com les gelades imprevistes l'han deixat sense flor i, de retruc, sense fruit?

O potser és que no saben podar i ara volen que els partits de l'oposició els expliquin com es fa per podar i per prevenir les gelades, o almenys per limitar-ne les conseqüències?

Entenem, però, senyor Forné, que deu ser molt difícil governar amb una majoria tan àmplia. Com ja hem dit, les capelletes de la Unió Lliberal deuen condicionar el Govern de tal manera que prendre decisions deu fregar en alguns casos el suïcidi. Han d'entendre però una cosa, senyors lliberals: vostès van obtenir en les darreres eleccions generals una majoria d'escons en aquesta Cambra -tal com s'han

preocupat tantes vegades de recordar-nos- i, per tant, han de governar; i governar vol dir prendre decisions, i fins i tot quan aquestes estan en contradicció amb les promeses electorals, acceptar-ne les conseqüències. Sr. cap de Govern, ho deia en el seu discurs d'investidura -cito-: "...les decisions que prengui la majoria hauran d'adoptar-se, en compliment del mandat popular". El problema sorgeix quan, per compromisos electorals o per altres motius, o no es prenen decisions, o bé aquestes són tendencioses.

Tornant al tema encetat fa un moment, nosaltres ja dèiem en la resposta al discurs d'investidura del senyor cap de Govern, cito el meu amic Ladis: "volem advertir des d'avui que no s'hi valdrà a invocar a corre-cuita la necessitat de consens amb l'oposició en els temes que s'hagin convertit en allò que se'n diu una patata calenta... No s'hi valdrà a dir: allò difícil ho parlem a última hora amb l'oposició i així ens hi mullem tots, quan la cosa ja està ben complicada, i allò fàcil i vistós ho fem directament nosaltres..."; malgrat els nostres advertiments, vostès han seguit exactament la política que rebutjàvem. Per tant, només ens queda adoptar una postura: governin, assumeixin les conseqüències o marxin. El que no poden fer es seguir enganyant; podríem entendre que el primer govern lliberal del Sr. Forné enganyés de manera involuntària, ja que desconeixia la realitat de les coses públiques. Però en el moment de les darreres eleccions i ara també, ja no tenien ni tenen excusa, i tanmateix han tornat i tornen a enganyar el país.

Nosaltres volem una Andorra pròspera i respectada, i aquests dos aspectes han d'anar lligats. Nosaltres volem una Andorra legal. Vostès parlen d'una Andorra pròspera, però només per a uns quants; nosaltres la volem per a tothom. Ahir el cap de Govern ens parlava de redistribució de la riquesa; en la votació de la Llei de regulació del règim administratiu bàsic de les entitats bancàries, van perdre una ocasió extraordinària de fer efectiu aquest principi, en rebutjar que tot el poble pogués subscriure accions dels nous bancs -això no es res de redistribució de la riquesa. Per tant, nosaltres ens veiem, en aquest moment, incapaços d'assumir certs compromisos amb una manera de fer com l'exposada. Les responsabilitats han de ser assumides per qui té la possibilitat inequívoca de governar, no per una oposició minoritària. Les conseqüències de les decisions (les positives, és clar, però també les negatives) ja no depenen de nosaltres.

Tal com acabem de dir, nosaltres volem que governin. Fins ara no els hem posat bastons a les rodes, i els cent dies de gràcia tradicionals s'han

convertit en més de quatre-cents, però s'estan acabant. Vostès han de fer la seva feina.

Estem d'acord que alguns dels temes que ahir ens va exposar -com poden ser la consolidació del sistema judicial o la modificació del Codi penal- mereixen una gran dosi de consens, i nosaltres en hi prestarem, sempre però que les postures siguin franques i que totes les cartes estiguin damunt de la taula. De qualsevol manera, han d'assumir la seva presa del poder i per tant, ja que són els únics que de moment en tenen la possibilitat, governin; i quan diem governin volem dir que prenguin les decisions i que les apliquin, i també que apliquin totes les lleis que són en vigor. Que es mullin. Que no es dediquin a passar dies i a empènyer anys.

Ahir el cap de Govern ens va parlar molt de reflexió, però volem també accions. Han de dir-nos com pensen solucionar el problema del contraban de tabac perquè, de moment, la realitat ens dona la raó a nosaltres quan dèiem que a Europa, amb les mesures que es prenen, no se'ns creuen: les proves les podem veure llegint el report de la missió de la UCLAF a Andorra que va tenir lloc el propassat més de març, o la carta adreçada al Govern d'Andorra en data 8 de juny per la Comissió Europea en la qual se'ns va fer un important toc d'atenció molt més fort que el del formatge en el seu dia.

Han de dir-nos quins ingressos alternatius pensen obtenir, i com els pensen obtenir, per fer front a la important davallada d'entrades en concepte de taxes duaneres.

Pensem fer-ho amb invents com les taxes judicials, el bingo o les residències passives?

Algun invent nou amb la mateixa perspectiva de caducitat?

Han de dir-nos quina solució pensen oferir a tots els joves andorrans que arribaran en els propers anys al mercat del treball i que no tindran l'oportunitat de buscar una feina a Andorra o fora d'Andorra si vostès, en lloc de buscar acords que ho permetin, es dediquen a tancar les poques portes que teníem obertes; és ben segur que el mercat interior, per molt funcionaris que pensin contractar, no podrà absorbir tota aquesta mà d'obra preparada.

L'anunciat conveni que s'havia de signar relatiu a aquest tema, en quin punt es troba?

Celebrem que en el discurs d'ahir es parlés de la Caixa Andorrana de Seguretat Social; ara bé, quan parlen de la garantia de l'Estat sobre el sistema actual de pensions i afegeixen: "... i la responsabilitat en la gestió que això implica", que volen dir?

Que la C.A.S.S. es convertirà en un departament més de Govern?

Que l'Estat en sigui garant vol dir que el Govern podrà disposar lliurement dels diners d'aquesta parapública?

Són conscients que dir "garantia de l'Estat" vol dir garantia de tots i cadascun dels ciutadans?

Quina resposta concreta pensen donar a la preocupació popular pel tema de la Caixa Andorrana de Seguretat Social?

També celebrem que ens digui que estan treballant en el Projecte de Llei d'associacions. Ja era hora que gosessin tractar el títol II de la Constitució; tanmateix, ens preocupa quan, paral·lelament, ens deien que cal diferenciar el lloc d'habitació destinat a no residents del destinat a la gent del país.

Estem parlant de guetos? O és que no hem sabut escoltar ni llegir el seu discurs?

Creuen que això afavoreix un bon clima social?

La paradoxa és, tanmateix, de manual: no ens trobem amb un país desestabilitzat per la primera majoria estable que aquest té en molt temps?

Senyores i senyors del Govern, el treball fet que el cap de Govern ens anunciava en el discurs d'investidura no s'ha vist reflectit en accions. Abans d'acabar m'han de permetre que els recordi uns quants temes concrets pendents, citats tots ells pel cap de Govern en aquell discurs, i que considerem importants. Ho farà representant les seves paraules.

En un punt deia: "... presentarem el Projecte de la funció pública...". Sembla que l'anterior Govern ja el tenia enllestit; ahir ens en va tornar a parlar. En quin calaix es troba ara?

Més endavant ens deia: "Cal desenvolupar la Llei d'immigració...". El passat dilluns dia 1 de juny, el cap de Govern anunciava en un mitjà informatiu que: "... abans de dijous o com a molt aquest mateix dia ..." -fi de citació- aquesta Llei seria presentada a tràmit. Estem segurs que el dijous anunciat no era el d'aquella setmana, ni cap altre del mes de juny, i ens temem que no serà cap d'aquest any.

En un altre lloc deia: "La Llei de societats de tipus C ..." continua "... Ja he comunicat a Vostres Senyories que està pràcticament enllestida des de la legislatura anterior". Per què no s'ha tramitat? Ahir ja no ens en va ni parlar.

Quant a les relacions exteriors, ens deia: "S'ha dut a terme l'aprofundiment de l'Acord obtingut l'any 1989 amb la Unió Europea i al costat de l'Acord, s'ha impulsat un Conveni de cooperació. En els dos mesos a venir s'ha de negociar amb la Comunitat Europea el contingut d'aquest Conveni que podria estar enllestit i rubricat al mes de juny (recordem, es referia al mes juny de 1997). ... Que Andorra signi

un Conveni de cooperació amb la Unió Europea és un bon símptoma, és una clara realitat. Vol dir que s'ha avançat, que mereixem confiança, que som interlocutors vàlids; i és també un factor de responsabilitat davant Europa." -aquí pensem igual que els companys d'IDN-. Ens permetran pensar que, per la passiva i en una interpretació lògica, si Andorra no ha signat el Conveni de cooperació amb la Unió Europea és un mal símptoma, i que no s'ha avançat, i que no mereixem confiança i que els interlocutors no són considerats vàlids. I això, utilitzant un eufemisme, direm que ens preocupa. Avui aquest punt encara no és assolit, i ens enlluernem amb el continent americà i amb l'Extrem Orient. Sr. Forné, comencem per situar-nos al nostre lloc en el context europeu.

L'aprovació de la Constitució va significar una bufada de confiança, el naixement d'una esperança. Ens preocupa que una dosi majúscula de temeritat, per no dir d'irresponsabilitat, pugui malbaratar els esforços de tot un país per ser conegut i reconegut més enllà dels cent quilòmetres que envolten les nostres fronteres.

Ahir ens deien en parlar d'aquest tema que s'imposa un profund canvi de mentalitats; celebrem que pensin així. Més endavant ens deien que Andorra ha d'adequar-se a les noves regles internacionals, i en un altre lloc demanaven el suport més ampli possible d'aquesta Cambra en aquest tema. Ara bé, també ens deia que la política exterior d'Andorra la defineix, l'executa el Govern amb el suport majoritari del Consell General. A veure si ens aclarim: vostès desitgen el suport més ampli possible o només el majoritari? Malgrat les seves contradiccions i per demostrar que el nostre esperit de col·laboració serà positiu els anunciem des d'ara que sotmetrem a l'aprovació de la Cambra la creació d'una comissió parlamentària d'estudi *ad hoc* perquè des del Consell General i en acord amb el Govern, s'avaluï l'interès que pugui tenir Andorra en aproximar-se a l'espai econòmic europeu -veurem així si hem llegit bé el seu discurs.

Mirin, senyores i senyors liberals, abans d'acabar m'han de permetre que els digui que el discurs d'ahir del cap de Govern ens ha confirmat que l'enunciat de la convocatòria d'aquesta Sessió del Consell General havia de ser, en tot cas, el debat sobre la desorientació política del Govern. Cas de no trobar aquesta fórmula encertada, una altra opció potser més vàlida hauria estat el debat de les "des": desorientació, descrèdit, disbauxa, discrecionalitat, desestabilitat, desprestigi, dimissions...

Sr. Forné, vostè ha fet referència a la capacitat històrica d'Andorra de superar els reptes que se li

han anat plantejant. Desitjo de veritat que Andorra sigui capaç d'afrontar el principal repte que se li presenta: el de superar el període de Govern lliberal.

Estem en aquesta sala per fer política i, per tant, acabarem aquesta intervenció amb una demanda política: senyors de la Unió Lliberal, comencin a governar. I si no es veuen capaços d'assumir la responsabilitat que els electors van decidir atorgar-los, siguin conseqüents.

Moltes gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Pel Grup Lliberal té la paraula el Sr. Antoni Martí.

El M. I. Sr. Antoni Martí:

Gràcies, Sr. síndic.

Sr. cap de Govern, a mi em sembla que vostè pot estar molt tranquil.

D'una part ha d'estar tranquil perquè vostè sap que té el suport de disset consellers incondicionalment fins al final de la legislatura, i tranquil perquè en política quan no s'aporten propostes com fa l'oposició -que no n'he vist cap- només s'ha -més o menys-, d'aplicar les dels que sí en tenen, en aquest cas nosaltres.

Ara bé, i si se'm permet... i si se'm permet una mica d'ironia, una o una altra proposta sí que l'he sentit i en aquest cas, seria una proposta que va en el camp de l'agricultura, és veritat, el Sr. Jordi Torres diu que s'han de podar els arbres i parlava de la primavera, en això té raó. Però una manera definitiva d'acabar amb el tabac en aquest país, el Sr. Jaume Bartumeu l'ha trobat quan diu: "que s'ha de sembrar el tabac"... el tabac, Sr. Bartumeu, es planta... Llavors, vertaderament, segurament acabaríem definitivament amb el tabac. És una manera tan bona com una altra. En fi, Sr. cap de Govern...

Crec, Sr. cap de Govern, que hem d'estar satisfets per la tasca que s'ha dut a terme en el transcurs d'aquest any llarg de legislatura, on s'han complert varis dels objectius que fixava el nostre programa electoral com són establir les bases per l'obertura bancària, començar a reorganitzar el sector agrícola o l'equilibri pressupostari que hem vingut mantenint en el transcurs de les dues legislatures, també posar en funcionament el Projecte de Tràmits, que servirà per facilitar i apropar les relacions entre l'Administració i els ciutadans; engegar el Projecte de màrqueting turístic amb l'objectiu de millorar el sector turístic en els propers anys; l'aprovació de la Llei de l'allotjament turístic per regular el sector; l'adjudicació del túnel d'Envalira, una gran obra

d'infraestructura necessària pel país i de la qual feia dècades i dècades que se'n parlava; les primeres reflexions sobre la reorganització de la funció pública que esperem estigui operativa l'any pròxim, basada sota el precepte que responsabilitat, resultats i salari no poden estar separats. Això, evidentment és complicat; ningú no ho ha volgut assumir, nosaltres com que governem amb responsabilitat, ho haurem de fer.

Un any, l'any 1997, que hem tancat amb un superàvit pressupostari de més de 6.000 milions de pessetes, i si bé és cert, Sr. Jordi Torres, que ha estat gràcies als ingressos del tabac -amb la mesura, segurament, del Sr. Bartumeu hauríem perdut bastant més, no?-, també és ben cert que s'ha realitzat una execució del 91% de les despeses pressupostades, molt per sobre del que havien fet anteriors governs, -molts dels que sou assentats avui a l'oposició, en formàveu part- i on podem destacar, Sr. Simó -encara que vostè no estigués d'acord ahir-, els principis de transparència, de control i d'optimització amb què s'han dut a terme la gran part dels projectes pressupostats -quan dic "la falta", potser seria una falta..., seria potser anar molt lluny, però en tinc aquest convenciment, més de la gran part, la totalitat dels projectes pressupostats.

També s'ha aprovat la Llei reguladora de la gestió i l'organització administrativa de la CASS, així com la Llei de modificació dels reglaments 6 i 10 de la CASS, amb l'objectiu de satisfer plenament les necessitats de l'usuari. Un element que creiem era indispensable per aclarir i organitzar de forma òptima la institució que garanteix la Seguretat Social en el nostre país. Una regulació que s'ha de continuar desenvolupant definint els camps d'aplicació, els principis i les normes de gestió financera, els serveis i els procediments en matèria de control i contencions, així com les disposicions generals de les branques de malaltia i vellesa, que creiem que és necessari per garantir el seu funcionament així com les pensions actuals i futures.

Però en aquest tema, no és ni serà mai bo un cert regust populista, i les mesures que s'hagin d'assumir i que assumirem, s'han de sostenir sota el paràmetre de la responsabilitat, el contrari seria caure en falsos discursos demagògics.

Una regulació, la de la CASS, sobre la qual s'han dit i es diran molts tòpics de cafè, però que el Grup Lliberal i el seu Govern, Sr. Forné, ha tractat amb el màxim rigor i responsabilitat intentant que sigui el millor possible per als cotitzants. En aquest aspecte, no podem oblidar el rescat de l'Hospital de Nostra Senyora de Meritxell per part del Govern que ha servit per restituir diners a les arques de la CASS.

També s'ha aprovat, no més tard que ahir, una Llei que feia molt temps que se'n parlava com és la Llei de l'esport, que han de reconèixer, senyors consellers que el Govern, -i amb això el felicito Sr. Forné- que del bagul dels records moltes lleis que en el seu moment, els que avui formen part de l'oposició, també haurien tingut el temps d'haver-les tirat endavant. Aquesta Llei... era inajornable, al nostre entendre, dotar l'esport i l'activitat esportiva d'un marc legal que li doni una cobertura d'adaptació a la realitat del nostre país, que organitzi i aclareixi tots els elements de l'esport que actualment estan dispersos, i que coordini tots els òrgans esportius que són els qui gestionen, fomenten i controlen l'esport i que fixi les prioritats de la pràctica esportiva, que han d'anar encaminades en la seva vessant educativa, social i de salut.

Un any, també Sr. Forné, contràriament a allò que molts pensaven, que ha vist, no més tard que ahir, l'obertura bancària. Unes lleis que incidiran, crec que positivament, en la nostra economia introduint elements *dinamitzadors* en el sector financer. Una obertura que es fa amb prudència i garantint per damunt de tot l'estabilitat del sector i la seva reconeguda serietat. Unes lleis que des del Grup Parlamentari Lliberal, ens hauria agradat que s'haguessin pogut realitzar mitjançant el consens polític, un consens que vàrem oferir al començament de la legislatura... és igual, consens o no, nosaltres teníem la responsabilitat, el Govern amb el suport del Grup Parlamentari té la responsabilitat de no aturar aquest procés i així ho va fer, votant ahir mateix les lleis necessàries. Sols o en tot cas, l'oferiment hi havia estat.

També hem aprovat una rebaixa de les taxes al consum i de l'IMI, com una de les actuacions per adaptar els nostres sectors econòmics interns i fer-los més competitius dins del mercat globalitzat que ens envolta. Una mesura que s'inscriu dins dels objectius del Grup Lliberal d'afavorir les polítiques econòmiques que impulsin la competència, i que es dirigeixen per dos grans camins: l'un, afavorir els ciutadans, les empreses i el comerç que intervenen en els diferents sectors interiors de l'economia; i un altre, on situaríem la competència entre els diferents països, per afavorir els nostres productes i per reduir la competència exterior.

En definitiva, una política dirigida a guanyar posicions del nostre país i dels nostres sectors econòmics dins d'una economia globalitzada, intentant fer el país més competitiu, i per això és essencial obrir el nostre mercat interior a noves empreses exportadores ben específiques en les quals, com va dir vostè, Sr. Forné, no tenim experiència,

però no per això hem de renunciar a aquesta nova oferta econòmica.

Un altre punt important que ha dut a terme en aquest any el seu Govern ha estat la modificació de la Llei contra el frau duaner amb l'objectiu d'eradicar el contraban del tabac del nostre país. Amb una ferma voluntat que així sigui, encara que aquests dies hem rebut l'informe que ha realitzat l'UCLAF referent al tabac, i diu que amb les mesures que hem pres per eradicar el contraban del tabac no n'hi ha prou. Bé, jo espero que sí, estic gairebé segur que sí, si no fos així també assumirem la nostra responsabilitat i ho farem sols si convé. Ara bé, la voluntat del Grup Lliberal ha demostrat que volem tirar endavant aquest conflicte amb la Comunitat Europea, els esforços que s'estan realitzant des del Govern en aquest front són importants i permetran solucionar aquest problema. En aquest sentit cal recordar que les xifres d'importacions de tabac estan dins de la línia que va acordar el govern i doncs, s'ha experimentat una baixada molt important respecte l'any anterior. Aquí també hauria estat molt important el consens.

Però voldria que reflexionessin sobre el fons de la qüestió, que no és altre que, per molt que féssim per intentar solucionar qualsevol problema que pugui tenir la Comunitat Europea amb nosaltres, i poden ser de molts tipus, ara amb vostè, amb el Govern lliberal i qui sap potser amb l'oposició en un futur, la democràcia els electors jutgen, això no es solucionarà, no serà mai vàlid sinó es fa d'una forma raonada i discutida amb la Comunitat, sense obviar, evidentment, la nostra obligació de defensar la nostra sobirania o també amb una política de clara col·laboració i transparència, que és el que s'està fent. Vostè, en el seu discurs hi fa referència i té raó quan insinua molt clarament que potser és hora de buscar amb Europa un acord d'associació.

Però no voldria centrar-me tan sols en allò que ha fet el seu Govern amb el suport del Grup Lliberal. És ben cert que aquestes mesures no són totes les que s'han de realitzar, i que hem d'anar més enllà. Vostè ho ha recalcat molt explícitament, encara hem de tirar endavant moltes coses, l'aclariment de les nostres relacions amb els estats veïns i amb Europa, o l'aclariment de les relacions entre les diferents administracions públiques del Principat, o continuar, com sempre fem, completant el nostre programa electoral, modificant la Llei d'arrendaments de finques urbanes, modificant la Llei de beques, de tal forma que es destinin els recursos públics a qui ho necessita i no de forma generalitzada. Sense oblidar la famosa Llei del sòl on torna a tenir raó, si l'he entès bé, en voler-la prudent frenant les nombroses

especulacions immobiliàries que s'han viscut al país sense haver definit un veritable pla urbanístic. Evidentment hem de ser conscients de quin és el model que defensem per a Andorra, i per això, té molta importància la presentació de l'imminent Projecte de Llei d'immigració.

Sr. cap de Govern, coses difícils, no ens hem d'enganyar, per la complexitat de totes les variables que intervenen en la seva solució. Però que avui en dia ja tenen una urgència històrica, i vostè n'és molt conscient.

Estem en un moment de bonança econòmica, hem tingut la millor temporada d'esquí dels últims anys, tenim uns creixements superiors al 18% en les importacions, sembla que Andorra va prou bé, parafrasejant una frase molt sentida en aquests anys. Ara bé, no podem desaprofitar el moment com va passar en anys passats que en un moment de bonança econòmica similar varen generar un dèficit públic molt important. Hem de ser suficientment intel·ligents per dirigir el país cap a aquest gran repte que suposarà en aquests propers anys la creació de la moneda única.

La implantació de l'euro vol dir que la Comunitat tindrà un mercat únic i una moneda única, i per tant es produirà una coordinació de polítiques econòmiques dels estats membres, i una definició d'objectius comuns de política econòmica i de política monetària, i on hi haurà un supervisió constant de les autoritats monetàries i econòmiques europees, situació que implica que l'economia andorrana haurà d'adaptar-se al mercat europeu adoptant polítiques que ajudin a incrementar la competitivitat dels sectors econòmics interiors i facilitin la mobilitat dels factors que intervenen en l'economia tal i com ha mencionat en el seu discurs.

Vostè sap, Sr. cap de Govern, que l'ECOFIN, consell de ministres de finances dels països membres, ha aprovat una resolució que indica les mesures fiscals que durà a terme la Comunitat, on destaca el control del frau fiscal i en especial la lluita contra el diner negre.

Evidentment, en aquest sentit Andorra ha de seguir demostrant que les institucions públiques i privades garanteixen la màxima serietat.

En el seu discurs no n'ha fet referència però vostè sap que Andorra no és altra cosa que un equilibri; un equilibri extern entre dues grans nacions com són Espanya i França, i un equilibri intern entre tots els poders de la nostra comunitat.

Uns equilibris que només podem salvar amb el treball conjunt de tots els que en formem part. La unitat d'Andorra no ha de ser una fantasia sinó que

ha de ser la realitat mateixa. La fantasia, senyors, és precisament el contrari, la creença que Andorra està formada per unitats independents com moltes vegades sembla per les seves actuacions, actuacions d'alguns òrgans o persones que només actuen en benefici propi i no pel conjunt del país.

Tots els que vivim a Andorra hem de fomentar l'esperit de la convivència, anem tots en el mateix vaixell. I si bé el nostre deure polític és la defensa de la llibertat individual, no ho hem de confondre amb el benefici o interès propi, sinó que ho hem de defensar de forma que aquesta llibertat sigui beneficiosa per al conjunt de la societat -el nostre govern ho està fent-, que sigui integradora de totes les cultures que vivim al país i que tots estem orgullosos de la nostra terra -andorrans i residents. En aquest sentit, ens ha agradat escoltar la seva preocupació per la cohesió i la convivència entre residents i andorrans, que com deia abans en definitiva no és altra cosa que el conjunt de la societat andorrana.

Evidentment, i com vostè ha mencionat, tots hem de treballar pel país i conjuntar tots els esforços acceptant i integrant la pluralitat d'idees, de persones o d'objectius de la nostra societat, ja que és la manera de consolidar, perfeccionar i enriquir la nostra societat. No hi ha dubte que des del Grup Lliberal s'ha demostrat aquesta voluntat col·lectiva, passant per damunt de personalismes i posant com a fita essencial per Andorra la governabilitat.

Hem de deixar de polititzar totes les situacions o esdeveniments del nostre país, i sobre tot en temes internacionals, com moltes vegades es fa, que moltes vegades s'emascara amb la defensa d'ideologies, i sobretot amb alguna part de demagògia. No hi ha res pitjor que un país dirigit per la demagògia. Ara bé, la responsabilitat del nostre Grup i del Govern, o del Govern i del nostre Grup, és fugir del populisme i assumir el desgast que sempre genera governar amb serietat.

I és ben segur que ens equivocarem en alguna decisió, Sr. cap de Govern, però davant d'un repte tan important com és la consecució d'aquests equilibris hem de saber salvar tots els obstacles que ens barren avui, en algun cas, el camí. No podem tancar els ulls davant el fet que al nostre costat s'està construint l'Europa comunitària, on nosaltres ens hem de defensar amb respecte envers els nostres veïns per no ser uns convidats de pedra en tot aquest procés.

Vostè ho va dir ahir, Sr. cap de Govern, no podem esgrimir davant d'aquesta situació arguments del passat, que potser en aquells moments eren molt vàlids, però que actualment no ens porten enlloc.

Cada dia veiem en l'àmbit internacional accions de pressió econòmica molt fortes dins del marc de l'economia globalitzada. Una economia que es regeix bàsicament per la lliure competència i on els estats s'han d'emmotllar a les necessitats del mercat. Uns capitals i uns serveis, ja siguin financers, productius o humans, que avui viatgen per tot el planeta amb plena llibertat i a una gran velocitat i s'instal·len allí on reben més seguretat i millors condicions de negoci.

Per tant hem de fer atractiva Andorra, i ho hem de fer fent funcionar el sistema econòmic, que el país disposi de mà d'obra qualificada, que les comunicacions siguin fiables, segures i ràpides i mantenint un diferencial fiscal fins allà on puguem. Això significa dues coses, la primera que ens hem d'espavilar i deixar-nos de lluites internes, i la segona que els hem de continuar demostrant que continuem i som i serem un país seriós.

Doncs, Sr. cap de Govern, nosaltres com vostè creiem que ara és el moment en què hem de donar un pas endavant per continuar reforçant la nostra situació econòmica i internacional, la força que ens han donat els ciutadans i la favorable conjuntura que ens envolta permet que donem un impuls i continuïtat al benestar de la societat andorrana que hem aconseguit -i de vegades no ho defensem suficientment- gràcies als esforços de molts anys. No d'aquest Govern, de molts governs. I aquest Govern també.

Els ciutadans han de tenir plena consciència que són ells mateixos els qui, a través d'un pacte social, es donen el benestar del qual estan gaudint, i els lliberals, avui al Govern, sabem que hem de garantir l'educació, la sanitat, el medi ambient, les pensions, la seguretat pública, la justícia i tots aquells altres aspectes que incideixen en la nostra vida privada.

La política del Grup Lliberal i del seu Govern ha tingut sempre com a objectiu que tothom tingui coberts els drets que garanteix la Constitució. I si n'hi ha que no estan coberts és la nostra missió de fomentar-los a poc a poc o d'una manera continuada.

En aquest sentit, la convivència és també un indicador de la salut del país. No tan sols l'economia és qui marca i mesura aquesta situació. Vostè, Sr. cap de Govern, ho ha definit molt bé quan diu: *"Convé que Andorra adquireixi un compromís vinculant amb els valors humanistes i esdevingui una comunitat cada dia més solidària"*.

Un desig de convivència que està adreçat a totes les institucions i ciutadans del país. Si no existeix la necessària col·laboració entre el Consell, el Govern, els Comuns, els partits polítics o els ciutadans,

cadascú des de la seva parcel·la, la unitat d'Andorra serà tan sols una mera formalitat que alhora de la veritat no servirà de res.

És, doncs, important, i sabem que vostè ho està fent i està esmerçant tots els seus esforços, que s'instauri una relació fluida entre totes les institucions. Díficilment guanyarem les dures batalles futures sense una estreta col·laboració molt més enllà dels colors polítics... molt més enllà dels colors polítics, entre els Comuns i el Govern.

En definitiva, si seguim fent veritable aquella dita que diu "pocs i mal avinguts" no podrem, des d'un petit Estat on tant sols viuen i conviuen 65.000 persones, fer front als importants esdeveniments que han de venir.

En una altra part del seu discurs, on fa referència a la justícia, vostè diu que ha arribat l'hora de fer balanç i d'aportar les millores i correccions legislatives i d'organització que escauen. En aquest sentit,estic segur que totes les forces polítiques del Consell General tenen clar que s'ha de millorar el que no acaba de funcionar. Seria, doncs, pertinent, que entre tots plegats -i tinc tota la sensació que estem tots d'acord-, al si del Consell General, endeguéssim una profunda reflexió ja que la justícia és un dels pilars fonamentals de la nostra societat i no es mereix cap classe de politització. En el mateix sentit avui mateix, el Grup Parlamentari Lliberal posarà en mans de l'oposició, quan s'acabi el debat d'orientació política, tot l'estudi preliminar que recull les primeres reflexions sobre la futura reforma del Codi Penal, de tal forma que en un tema tan important com aquest es pugui aconseguir el consens necessari per poder legislar una proposició de llei conjunta.

A nosaltres, Sr. Jordi Torres, també ens satisfà la Proposició de llei que vostès ens van presentar ahir, intentarem poder-la emmarcar dins del Codi Penal; és, entre tots, en temes com aquests -sense diferències- que hem de fer avançar el futur d'Andorra.

Ja acabant, Sr. cap de Govern, hem tingut en el transcurs d'aquest any algun moviment en l'interior del Govern -a més que ja s'hi ha fet referència-, així com properament la substitució al si de la presidència del Grup Parlamentari Lliberal, i algú ha utilitzat aquestes situacions per intentar desestabilitzar el nostre Grup, i voldria destacar que el Grup Lliberal segueix funcionant i tenint la responsabilitat de governar, amb una cohesió interna que demostra que som una força consolidada a nivell estatal, i també puc afirmar que encara que hi hagi persones que deixin un càrrec de responsabilitat dins del Grup Lliberal, es segueix treballant dins de les nostres limitacions, amb les nostres propostes, amb

les aportacions honestes que es vulguin fer de l'oposició, perquè Andorra tingui una continuïtat i una manera de ser lliberal, una manera de ser andorrana -si les proposicions penseu que no són lliberals, les que pugueu demanar.

Doncs, en aquest sentit, Sr. Forné, i vista la cohesió innegable del Grup que li dóna suport, compti amb els disset consellers del grup parlamentari tot i agraint-li des d'ara la claredat i la franquesa del seu discurs d'orientació política basat -i això és important- en la defensa de tota la societat andorrana, evitant ruptures socials no desitjades i orientant Andorra vers nous mercats generadors de riquesa i, doncs, implícitament -no com passa en altres països- generadors de benestar social.

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Tal com ho ha demanat el Sr. cap de Govern, suspendrem la Sessió un quart d'hora per tal que pugui preparar millor les respostes a les intervencions dels Grups Parlamentaris.

Doncs, es suspèn la Sessió.

(Són les 11.55 h)

(A les 12.25 h es reprèn la sessió)

El M. I. Sr. Síndic General:

Reprenem la Sessió.

Té la paraula el Sr. cap de Govern.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Gràcies, Sr. síndic.

En primer lloc, pel Sr. Simó Duró per l'ordre en què s'han produït les intervencions, li he de dir en primer lloc, que no era el nostre... -i ja li vaig dir ahir, al meu debat... al meu discurs d'orientació política-, no era un balanç, no volia ser un balanç; si haguéssim de fer el balanç de la feina feta, fins i tot quan ella estava amb nosaltres i ens donava suport tant dintre del govern anterior com del Govern actual, necessitaríem una sessió de més d'una tarda per poder-ho explicar, i no era ben bé el moment, no? Això era el debat d'orientació política, per tant no vaig fer balanç, i certament, hi falten coses, coses que estan a l'abast de tots vostès i que saben que s'han fet perquè ja són prou notòries, i les que s'estan fent, també.

Ha parlat, per exemple... -jo prenc nota, prenc nota per donar-ho a qui correspon- del risc que pugui haver-hi a la farga de Rossell a partir del moment

que l'estem rehabilitant i que s'haurà de cuidar; és un tema de detall que agraeixo que ens faci veure degut -com vostè ha dit molt bé- a uns murs que hi ha a l'altre costat; creiem que al moment de fer la farga serà el moment de resoldre tota aquella problemàtica, aquell entorn que valdria la pena de rehabilitar conjuntament, no solament quant a la farga.

Pel que fa al tabac en parlaré en conjunt, així, per les intervencions que han tingut cadascun de vostès de l'oposició podran..., en fi, no caldrà que repetim els mateixos temes com altres vegades s'ha fet.

El Sr. Duró ha parlat, també, de temes molt més puntuals en alguns casos, però en fi, jo voldria anar una mica més amunt amb el debat. M'ha agradat la seva manera d'explicar-ho, ha fet una explicació, doncs, força florida -com fa habitualment ell-, però li he de recordar que nosaltres hem fet pressupostos equilibrats, que en el tema d'Europa també ho explicarem conjuntament, la línia del Govern és perfectament coherent i la desenvoluparem d'acord amb el Grup Parlamentari Lliberal, també, i esperem que amb l'acord de tota la Cambra, si fos possible... i en fi, a partir d'aquí els altres temes que vostè ha exposat que són de caire més... a mi, em preocuparia saber si les seves últimes paraules sobre els sorolls nocturns, els sorolls públics, la casa dels ganduls i els provocadors són compartides pels seus companys del Grup Mixt, però en fi, això no és el tema de l'orientació política.

La contesta que ha fet el Sr. Vicenç Mateu al meu discurs, li he de dir sense voler raspallar -no s'ho prengui així- que m'ha agradat, que potser és la que està més estructurada, que és més coherent, això sí, amb el que sempre ha dit, vostè i el seu company d'IDN, en aquesta Cambra, i l'única cosa que em sap greu és que si el que vostè diu resulta que ara li agrada bastant més, per una vegada, li agrada bastant més el nostre discurs; si resulta que el que nosaltres diem arribem a fer-ho, arribem a fer-ho amb l'ajut, també, de vostè, a vegades com va passar ahir mateix... jo, matisar breument el que ha dit el President del meu Grup Parlamentari, dient que les lleis bancàries ahir es van votar amb l'ajut d'una part de l'oposició, algunes amb tota l'oposició i totes elles amb el bloc d'IDN, les tres que es van votar ahir el que, els vam agrair. Si això fos així i si continuéssim podent fer el que el meu discurs d'orientació política ha plantejat, bé, només els quedarà a vostès, doncs, dir: potser podríem participar-hi, també, en aquesta obra. Això ja sé que és un plantejament difícil, però em sembla a mi que les posicions són molt diferents ara del que havien estat en un principi, des que vaig començar a governar, i potser, ens hem apropat més

en alguns temes gràcies a l'esforç dels uns i els altres. El que li puc dir és que quant al Codi Penal sí que les mancances que vostè té dret a recordar i que no formen part d'un balanç, potser valia la pena que les hagués dit perquè són temes importants, així com en vaig dir d'altres que no ho eren tant, estic d'acord; el Codi Penal, ja li ha dit el nostre President, que els passaran a vostès de seguida les línies generals de la reforma, a la qual es podrà incloure el que vostès consideren que hi falta si es pot consensuar. La Llei d'immigració serà presentada molt aviat, i el problema -com sempre, n'hi ha- al mateix temps que negociem el conveni trilateral amb Espanya i França, estem fent una Llei d'immigració, llavors no es pot fer una cosa a l'esquena de l'altra i això és el que s'ha vist més darrerament. Ho estem fent, ho estem portant a terme de manera que les dos parts que estan en el trilateral amb nosaltres puguin saber que la Llei d'immigració és un marc general, però que el trilateral com és lògic, en el seu moment si es firma passarà per sobre de la Llei d'immigració com és en els casos dels tractats internacionals respecte a les lleis nacionals.

Bé, ha parlat de diàleg de sords, ha parlat que no hi ha concepció global..., en fi, em sembla que en aquest tema tinc la impressió que hem millorat una mica, almenys des de la primera vegada; quan vaig arribar a governar, en fi, la veritat és que ens va caure a sobre la feixuga tasca de governar sense que estiguéssim avesats a començar-ho a fer tan aviat, d'altres n'estaven més, i vam fer el que vam poder. El fet és que al cap de dos anys, doncs bé, els electors no ho han vist tan malament.

Si el nostre discurs ara és políticament correcte i li fa por que parlem de mundialització, dels Estats Units..., no, només no por, vull dir..., que potser ho troba fora de lloc o que no cal, no?, que són tòpics; no són tòpics, vull dir, l'economia andorrana desperta interès més enllà d'Europa, el fet de poder desenvolupar-se a Andorra segons quines empreses concerneix els Estats Units d'Amèrica i d'altres estats del món, no solament els estats europeus, fins i tot d'una manera que no podria semblar en alguns casos una *deslocalització* fiscal, cosa que pel cas d'alguns països europeus podria semblar-ho i no volem que sigui així.

Pel que fa a la quadratura del cercle, quan m'ha demanat vostè què entenia, què entenia per l'avantatge andorrà; miri, l'avantatge andorrà és prou fàcil. A Europa ha avançat durant, durant els últims anys, doncs, en una direcció com un estat del benestar que ha estat el far i la guia de tot el món, i potser era així i s'ha de reconèixer, potser era així també, perquè era una època de guerra freda i per

tant hi havia una competència ideològica important amb tot un altre sector. Tot aquest altre sector, avui dia s'ha enfonsat, però això no vol dir que el sector que no s'ha enfonsat hagi de tenir la prevalença, al contrari, l'Europa de la societat del benestar segueix sent vàlida, el que passa que s'ha vist fins a quins punts per demagògia s'havia arribat massa lluny. L'avantatge nostre és que no hem arribat tan lluny, i per tant -li dec haver dit alguna altra vegada-, allò que Andorra està fent és anant cap a un benestar consolidat i assumible que els països d'Europa hi han d'arribar baixant de les pretensions que han tingut. Nosaltres només hem de pujar una mica més, no gaire, per poder-nos homologar amb els millors, no pas amb els més mitjans d'Europa, perquè en aquests moments estem millor que la majoria d'Europa, i això ho puc afirmar i crec que molta gent ho compartirà, però no ens ha de satisfer, és a dir, hem d'anar cap a l'estat del benestar, més consolidat i sobretot perdurable per la gent que vivim i treballem al país. Això és el que volia dir com a diferència andorrana, la diferència de no haver de rebaixar unes excessives expectatives fetes als països més avançats d'Europa, erròniament, que ara han hagut de rectificar dolorosament; això ens ho podem estalviar.

Els nous sectors de l'economia que hem citat o que he parlat, és clar, són temes també molt concrets. Els nous sectors, que vostè coneix i alguns d'IDN han participat molt activament, com d'altres d'aquesta Cambra, també, o dels seus grups, al treball sobre la societat de la informació a Andorra, allà hi ha un balanç, una llista de temes i de possibilitats que actualment es posaran en marxa, amb la creació ja, del coordinador general del desenvolupament d'aquests temes; deriven directament del pla estratègic i del pla d'accions, és a dir, són una conseqüència d'aquella primera reflexió que va ser una reflexió global, no va ser una reflexió de cap grup polític sinó de tot el país, hi va participar tothom, i va ser molt positiva; ara s'ha anat més enllà, s'ha anat a la pràctica, s'ha anat a fer coses positives. Els espais intercostals, bé, ha estat una paraula que fins i tot a mi em sobtà quan la vaig veure escrita, perquè se'm va proposar de posar-la, la vaig trobar bé perquè es pot definir molt bé, no?, són els del costat, els adherits, no?, potser queda més de ramaderia que no de política, potser sí, però la costellada de què vostè parla jo prefereixo que sigui una costellada de germanor per arribar a solucions que no una costellada d'aquelles que... de caure de costat, no?

Nosaltres, Andorra, ha de ser un exemple, no he dit que sigui un exemple, vaig dir que ho ha de ser, un exemple, i en algunes coses potser ho és, però no cal pas presumir de cap manera, no? El que hem de fer

és ser-ho de cara a nosaltres, no ens interessa el que puguin dir els de fora, que bonics que sou!; el que ens interessa és que els de casa estiguem contents tots, no?, el millor possible.

Quant als... Vostè ha dit una cosa -que aquesta sí que no m'agrada- del seu discurs, quan ha dit que nosaltres tenim el poder econòmic..., no sé a on és el poder econòmic en aquesta Cambra, si és que el poder econòmic està representat per persones, en podríem trobar per tots els costats i alguns molt més significats fora de la majoria lliberal que dins, i que per tant a partir d'aquí tenim el poder mediàtic, tornem-hi, eh?, suposo que ha parlat de Tele-Forné i tot això, eh?; molt bé, només cal repassar i ho ha dit el seu company de la bancada de l'esquerra quan parlava de televisió..., en fi, és un tòpic, aquest sí que és un tòpic, però m'agradaria que repassés, el temps d'aparició a la televisió andorrana per veure qui apareix més i qui és el que realment hi és sempre que es demana que hi sigui, no? Jo em queixo d'una cosa, em queixo que els meus companys lliberals no hi són prou; per què?, Bé, perquè potser ells saben que la feina és del govern i que sortint el govern amb la feina que es fa, ja n'hi ha prou i els ho admeto, però jo els insisteixo sovint que haurien d'anar-hi més, perquè l'oposició es preocupa més que ells d'aparèixer a la televisió; la televisió és de tots, vulguin o no és de tots, i la Llei que es farà ho acabarà de consolidar, perquè jo preferiria i em sembla que anirà en aquesta línia, que el control de la televisió es faci parlamentàriament, es faci en una comissió parlamentària, com es fa en altres països; crec que serà la manera de fer-ho i potser, potser d'acabar amb aquestes permanents acusacions que només s'han produït quan hi ha hagut una televisió, quan hi havia una ràdio ningú deia res, veu?; nosaltres no ens queixàvem pas de la ràdio, potser hi havia un motiu per queixar-se però, en fi, no ho fèiem.

Quant a això, aquest conjunt de poder econòmic mediàtic i per tant poder polític, no, miri, el poder polític ens l'ha donat entre un 80 i un 84% d'electors que van anar a votar, i el resultat d'aquelles eleccions -amb el sistema electoral que tenim amb la importància, segur, que tenen les eleccions territorials a cada parròquia i també a les eleccions generals- va ser prou clar; em sembla que això sí que no s'ha d'oblidar, no? A alguns potser els costa molt d'admetre-ho, no vostè, però és veritat que és així, no és el poder mediàtic ni res, és el poder dels electors que són els que ens han posat aquí.

La geometria variable de la Unió Lliberal... Bé, aquí podríem fer molta broma sobre la geometria variable de les llavors de l'hivern, no podem parlar encara de

més que d'això, però me n'abstinc perquè, per això, perquè només és una llavor de l'hivern, no?, si és que ho és.

Jo també vull que Andorra sigui un país normal, un país normal, els lliberals també ho volem. Auster en la despesa, nosaltres ho hem fet, vostès quan donaven suport a algun govern, no ho eren d'austers amb la despesa, nosaltres sí que ho hem estat i en fi, nosaltres creiem que la credibilitat que diu que és l'únic que ens falta, és allò que tenim en visió, voluntat i capacitat, ens ho reconeix, vaja! ens ho admet que ho podem tenir i que ens falta credibilitat, molt bé, espero que ens la guanyarem; de fet, constato que ens l'hem guanyat bastant pel que fa a vostès a partir del moment que ens voten lleis, i amb això no vull desanimar-lo que ens en voti, ni ho faré; vostès com que quan voten una llei saben que ho fan perquè n'estan convençuts, seguiran fent-ho, per tant si nosaltres presentem lleis que siguin votables per IDN, jo els agrairé que les segueixin votant amb el que demostraran que anem tenint més credibilitat cada dia als ulls de vostè, tot i que penso que en tenim molta més de la que vostè diu als ulls de tot el país.

Sr. Bartumeu, vostè ha centrat el seu discurs, molt en el tema d'Europa, és també una gran... és el gran punt de referència del meu discurs i lògicament vostè ha anat a parlar del tema d'Europa que és el que es planteja més bàsicament en el canvi d'orientació o amb l'acceleració de les orientacions del meu discurs d'orientació política.

Tot el balanç que ha fet vostè ja l'hem sentit aquí moltes vegades sobre el tema del tabac, etc., etc., el que passa que tant en el cas de vostè com en el cas del Sr. Torres sona a explicació fluixa de contingut, perquè el tabac, el problema del tabac no l'ha provocat el govern lliberal, el problema del tabac, tots des de fa molts anys i tothom ho deia, això s'acabarà, això anirà malament, això algun dia no pot durar d'aquesta manera, tots ho fèiem però ningú havia fet res, però no solament ningú no havia fet res sinó que és clar, també s'ha de dir, ho he de repetir perquè ho he hagut de dir alguna altra vegada: les taxes eren sacrosantes, no es podien tocar; és a dir, la cosa més mínima i més elemental de fer, la que nosaltres teníem tota la sobirania per fer fins i tot abans de la Constitució, no es tocaven, i no es tocaven en governs en els quals vostè era el ministre de Finances i això és així; l'espallat havia estat a 385 pessetes, ara està a 1.500. El tabac americà estava a 75 durant molts anys, ara està a 150... a 160, i això es va fer a demanda nostra i aquest tema val, evidentment, per les reflexions que ha fet el Sr. Torres. Quan es va parlar de tabac, cada vegada que

es parlava de tabac en el meu Govern dins de la Comissió Legislativa corresponent, l'oposició frontal a tocar les taxes venia de l'oposició, no venia mai dels lliberals, fins i tot una tarda històrica es va estar discutint tota una tarda per cinquanta cèntims, per dos rals... -encara es pot parlar de dos rals, de moment-, i era l'oposició plantejada per AND. Per augmentar dos rals una taxa es va discutir moltíssim, va ser un drama i bé, ara AND ens proposa que el que s'hauria de fer -sembla ser que ens proposa això, ja fa dies que ho van dir- és arribar amb les taxes del tabac molt a prop de les estrangeres, del preu estranger augmentant molt les taxes...; això ho diuen ara quan ja s'ha plantejat el problema, no abans, no van plantejar mai això; és a dir, se'ns pot acusar d'imprevisió en algun cas, però vostès no ens poden acusar perquè no ho van fer en el moment que podien fer-ho.

Quant a... -tornant al Sr. Bartumeu i perdoneu, perquè hi ha temes conjunts que per això els faig compartir-, el Sr. Bartumeu insisteix molt en el padrins polítics; ahir va insistir, fins i tot, d'una manera per mi exagerada -tot i que té tot el dret a dir-ho com ell insisteix a dir i mai li discutim-, en els padrins polítics, però més que això, en els compromisos i en les obligacions, etc. A veure, els nostres padrins polítics són els electors i el grup que ens dóna suport, no n'hi ha cap més de padrí polític aquí, nosaltres no en tenim de padrins, nosaltres treballem pel bé del país i ho fem amb el criteri del nostre programa electoral i del nostre programa d'investidura i ara, del programa d'orientació política. És a dir que parlar de l'obvi, que no ens ha deixat fer l'IMI, etc., és completament fora de lloc. No he parlat del casino, és veritat, és un dels temes que està marxant, la Llei del joc s'està preparant com tantes altres que no he parlat aquí...

Vostè ha parlat de la Carta Social..., molt bé..., la Carta Social la volem firmar, és clar que sí, el que passa, el que no ha de ser, és que no ens entenguem sobre el procediment; si la Carta Social se la vol fer seva vostè, malament. No ens la volem fer ni nostra ni volem que sigui de vostè ni de ningú, creiem que ha de ser de tota aquesta Cambra una vegada el Govern presenti la seva proposta, que la presentarà; per tant, quan la tinguem presentada veurà que les propostes que puguem fer d'esmenes parcials, és a dir, de reserves d'alguns dels articles que es poden deixar de firmar durant un cert temps, no són substancials. Jo penso, personalment estic convençut, i a més en el futur s'anirà cap això, aquesta Carta Social de recomanacions dels caps de govern i caps d'estat d'Estrasburg, recomanaven que s'arribés a suprimir les diferències; això no serà problema per Andorra. Si s'ha d'arribar a suprimir

tots els articles que es poden deixar..., és a dir, firmar-los tots, Andorra els podrà firmar tots, n'estic convençut, molts altres no els podran firmar tots i per tant no s'arribarà fins que tots els altres països diguin: bé ara, anem a totes, la Carta Social és cent per cent bona; quan això arribi, estic segur que tots els andorrans estaran preparats per assumir-la molt més que la majoria dels països d'Europa, companys nostres en el Consell d'Europa.

Amb allò que ha acabat vostè el seu discurs -en fi, jo crec que val la pena dir-ho també- amb allò de la imatge patètica de la nostra majoria, i el govern inestable, el regust patètic d'interinitat..., en fi, jo aquí, és clar, no voldria aprofitar-me'n massa, però en fi, la imatge patètica va ser la majoria anterior a la nostra. La majoria del Sr. Òscar Ribas, que va néixer al gener del 1994, amb el suport de vostès, doncs, va tenir una història realment patètica, al cap de molts pocs mesos, però al cap d'un dia, és a dir, el dia que se li va donar suport en aquesta Sala, nosaltres érem a l'altre costat i no li vam donar suport, però vam dir clarament i sense cap mala intenció, vostès li van donar suport, però el seu discurs és un exemple del que no és un discurs de suport, és l'exemple absolutament contrari del suport d'una persona a la qual votes i dius: et voto, et dono confiança però vigila que no me'n fio gens de tu; i així va resultar..., així va resultar la majoria patètica aquella que al cap de deu mesos es va haver acabat i vam arribar nosaltres a salvar els mobles; jo voldria dir també alguna cosa i és que són els mobles del país, s'entén no els nostres, vull que quedi clar,

(es senten rialles)

Que quedi molt clar això, eh?

I parlant del tema d'Europa, jo, voldria dir-ho ja que vostè ahir va tenir l'encert mediàtic -ja que parla tant de media, de temes mediàtics- de fer una conferència de premsa per parlar del seu viatge a Brussel·les, ho va fer ahir, perquè és clar, ahir hi havia el debat d'orientació política i era un bon dia per fer una manifestació d'una cosa que havia passat feia uns quants dies, és clar, és curiós no?, que vostè acompanya a l'excap de govern, certament, al Sr. Òscar Ribas, no ha acompanyat ningú que jo sàpiga encara més a Brussel·les, però acompanya un excap de govern que resulta que avui dia és un dels principals fabricants de tabac d'Europa, al marge dels estats, no?, dels monopolis... això és curiós; i també és banquer, molt bé, i té tot el dret a fer-ho, això segur, el que ja és més dubtós és que, és clar que haguem de rebre lliçons d'aquesta curiosa parella que es presenta a Brussel·les a dir el que ells voldrien que es fes a Andorra... que Andorra, voldria que entrés a l'espai econòmic europeu; vostès volen fer la moció

sobre l'espai econòmic europeu naturalment; jo crec que nosaltres el que hauríem de fer és una moció, és a dir, valdria la pena que es fes una moció conjunta o que la fes almenys el Grup Liberal per encetar les negociacions d'associació a la Unió Europea, no de l'espai econòmic europeu, que com hem dit i com sabem tots, és un espai format per les restes dels països, era un espai que era l'EFTA, antigament, que eren els interessos de l'EFTA sobretot eren de Gran Bretanya, del Regne Unit, i dels altres països que hi havia, alguns d'aquests països van anar entrant a la Unió Europea, per tant avui en dia queda, doncs, Liechtenstein, Suïssa, Noruega i Islàndia, i tots ells, com vaig dir ahir, tenen diferències tan grans amb Andorra que no ens fan avui dia que sigui útil, d'entrar a l'espai econòmic; no obstant això, si vol crear una comissió per estudiar-ho, com que jo crec que les conclusions a les quals arribarà aquesta Comissió seran les que jo dic ara, que no és el moment d'entrar en l'espai econòmic europeu, quan aquest espai tendeix cada vegada més cap a l'associació amb la Unió Europea, doncs ens podem estalviar aquest viatge; jo crec que és preferible i d'això se n'ha de discutir i n'han de discutir vostès, els parlamentaris, d'entrar a la..., és a dir, de fer l'acord d'associació en els millors termes possibles amb la Unió Europea. És clar, aquesta actuació d'anar visitant Brussel·les... vostè s'ha queixat fins i tot que vam voler interferir la seva visita a Brussel·les a l'octubre; jo he de dir que, quan a la política exterior, s'hauria de fer d'una manera coordinada i conjunta, totes les persones siguin parlamentàries i siguin ciutadans que volen anar a visitar qualsevol altre país, reben el suport de les ambaixades dels països, i normalment, quan es va a veure una representació internacional tan important el demanen aquest suport; és de correcció de fer-ho, aquella vegada no s'havia fet, se'ls va oferir i no van voler i aquesta vegada tampoc, però en fi, segueix estant a l'abast de vostès sempre que han volgut, no?, de poder-hi anar d'aquesta manera.

El Sr. Torres, vostè també ha parlat de... bé vostè m'ha dit que estava d'acord en el consens per la justícia, pel Codi Penal, doncs evidentment, l'agafarem... el Sr. Torres m'ha dit això, perdoni (m'estic embolicant una mica, però és clar, és que n'hi ha hagut uns quants de papers, eh?, perdoneu).

El que, entrant en el tema amb vostè llavors, jo voldria, voldria dir això: que quant al castell de cartes de què ens parlen, vostè ha parlat de seguida, com a castell de cartes del túnel i del dic d'Arinsal, però no ens ha explicat que passava amb el túnel, no?... No sé, ha donat una referència com si es fes el túnel perquè el vol Canillo, no?, m'ha semblat, perquè parlava de política parroquial i en fi, em

sembla que el túnel al primer que interessa és al Pas de la Casa, continuo pensant això, i també interessa al país, i per això es farà i es farà amb una de les opcions que estaven programades pel govern pel qual vostè donava suport. Una de les altres opcions que aquell govern plantejava era fer el túnel de la vall d'Incles; si féssim el túnel de la vall d'Incles, potser sí que podem pensar que es fa per Canillo i no pel Pas de la Casa no? Jo crec que és molt més raonable el que es farà, que és el del Pas de la Casa i que ja se n'ha parlat prou, no? Repeteixo el que he dit fa un moment sobre el tabac, la taxa de 50 cèntims va ser una discussió èpica en el Grup Parlamentari de vostès i al final vam dir: bé, per 50 cèntims, no ens barallarem, però imagineu que ara que em parreu de pujar les taxes al 20% per sota dels estats europeus, bé podem parlar, però veig que ha canviat molt la posició de l'AND des de fa dies.

Tampoc he entès quan vostè ha dit que estem lligant els governs futurs de peus i mans amb el túnel i l'Hospital. Amb el túnel sí, bé, hi ha un compromís d'inversió que no és més gran que la inversió de moltes coses que es fan cada any, set o vuit vegades. Però amb l'Hospital no ho entenc, l'Hospital sí que estava hipotecat, tots els governs per un acord que era prou bo, era un acord factible en aquell moment, nosaltres l'hem substituït pel pagament de l'Hospital, no sé en què hem hipotecat res, perquè l'STA segueix tenint uns fons suficients de sobres per les seves inversions i pels seus plans d'inversió. Així que estigui tranquil, l'STA no ha perdut res de la capacitat de complir amb la seva modernització, que no para mai, perquè no s'ha de parar mai, i en canvi l'Hospital està pagat, és a dir, que això no és un lligam de peus i mans sinó tot el contrari, hem deixat de tenir una càrrega que anava pesant cada any sobre el centre hospitalari.

Ha parlat de les capelletes de la Unió Lliberal, bé, les hem d'assumir, no?, senyors companys de la Unió Lliberal, hem d'assumir que hi ha capelletes, segurament, sí, el que passa que les capelletes les vam fer abans de les eleccions; ens vam posar d'acord sobre un programa conjunt, vam presentar aquest programa i els electors ens van donar la raó, vostès ho van intentar, jo vaig tenir -doncs, ja ho he dit alguna vegada-, ho vaig dir fins i tot al debat amb el Sr. Bartumeu, el Sr. Mateu i el Sr. Ladislau Baró, que sí, que sis mesos abans de les eleccions tothom deia que s'havia de fer un esforç, de simplificar les postures, de simplificar les opcions, perquè els electors tinguessin capacitat de triar entre poques opcions clares. Nosaltres ho vam fer, aquí estem, els electors ho van apreciar, vostès són els dos primers a dir que no la van endevinar de fer-ho, ho estan intentant i no ho han aconseguit, i en fi, és cosa de

vostès, i a més a més, jo crec que d'opcions n'hi han moltes no solament l'olivera que es planteja, perquè de moment està parada, n'hi pot haver d'altres però d'això ja en parlarem d'aquí a dos anys, segurament, o potser abans. Per tant, les capelletes les assumim amb el resultat que ens han donat, ben rucs seríem de no assumir-les, no? -deixeu-me parlar així.

Quan diu que tornem a enganyar el país, bé en fi, el país ha jutjat, ho van estar dient durant dos anys, el país va jutjar, al cap de dos anys van dir que no havíem enganyat el país hi tornarà a haver eleccions i el país dirà el que pensa d'enganyar o no enganyar el país.

Quant al tabac, vostè em diu: com pensen resoldre el tema del tabac? Bé, el que he de dir aquí és una cosa molt clara, en el tema dels ingressos -i aquí estan apuntats-, nosaltres no hem fet la imprudència de comptar amb els ingressos de l'any passat per fer el pressupost d'aquest any -vostè ho sap, i ja ho vam explicar aquí-, el pressupost d'aquest any es va fer en base als ingressos del 1996 pel que fa al tabac. El resultat és que avui dia hi ha una baixa del tabac, però és del 38% -això al mes de maig-, tenint en compte que hi ha un efecte multiplicador del fet que ja hi havia fins i tot estoc, això també és veritat.

A partir d'aquí, avui en dia, els ingressos, és a dir, de la manera que hem comptat sempre per entendre'ns, quant a paquets, s'han importat 20 milions de paquets de tabac se n'han fabricat 22 milions, el dia 22 de juny. Estem fins i tot per sota del que nosaltres pensàvem que era perfectament assumible tenint en compte el tràfic comercial turístic regular dins del país, que és el que podem reclamar i el que exigim a Europa que en respecti com el respecta tot el món, no? Estem amb unes xifres realment baixes, és veritat. Sort que les taxes van pujar, i no van pujar més perquè vostès no van voler, però havent pujat una mica les taxes, no massa encara -en aquell moment, ara diuen que ja volen, molt bé-, estem en uns números que són el 38% menys que l'any passat; en canvi en els alcohols, afortunadament -per això deia que Andorra encara va bé- ha pujat un 21%, en carburants s'ha pujat un 11%, i en altres productes un 18%. Per tant, és clar, el tabac ha baixat, tothom ho sabia, i potser d'aquí a final d'any es pot recuperar perquè el comerç funciona -i el comerç ha de funcionar-, aquesta no és una solució pel tabac, però em sembla que les línies del discurs d'orientació marquen clarament quin és el futur d'Andorra, i el tema del tabac és un tema, però Andorra és molt més que el tabac, moltíssim més i amb més coses importants a més a més del tabac, no?

Per tant, jo espero que com que vostès han manifestat una disposició més positiva a discutir el

tema del tabac amb altres temes, amb altres possibilitats com pujar taxes, per exemple, podem parlar-ne... és clar que sí. Ara estem en un període de prova, ens estem provant a nosaltres mateixos i als altres, de que el que aquest Parlament va acceptar i les lleis que va votar aquest Parlament es compleixen; i que el Govern les fa complir; de moment això és així, de moment es compleixen, lamentablement s'han hagut de requisar cotxes perquè la gent encara no ha entès que no s'havia de fer contraban, s'han hagut de requisar i hi han vint-i-no sé quants camions, camionetes i cotxes requisats. S'està complint el que el Govern s'ha compromès a fer, i això s'està complint perquè això és un compromís nostre amb aquesta Cambra i naturalment amb la Unió Europea; per tant, l'únic que falta és que la Unió Europea sàpiga esperar els resultats autèntics.

La carta aquesta de la qual s'ha parlat aquí per part de tota l'oposició, sobretot de vostès, la carta recentment rebuda a mi em fa la clara impressió que és una carta que arriba feta a deshora, és a dir, clarament, tres mesos més tard del que s'hauria haver fet, perquè no dóna encara opció a dir: "bé, mirem com està"; mentre que per part d'alguns països se'ns diu: "no, no, no hi patiu tant, estem contents que les coses funcionin com heu dit, esteu complint, seguiu complint i no hi haurà problemes."

Però és que a la meua carta de contesta els vaig dir, com els havia de dir, que era la meua obligació, que: "el Govern andorrà resta sempre obert al diàleg, naturalment, i està disponible per trobar totes les persones d'Europa que es vulgui per millorar la realitat present i per estudiar de la manera més ampla possible les possibilitats de cooperació amb vista a inserir de manera harmoniosa el Principat d'Andorra a l'espai europeu" -ho estic traduint del francès.

I això és el que volem, no és ni fatxenderia com diu sovint el Sr. Bartumeu -és una paraula que li agrada molt-, ni res de prepotència ni res d'això. Anem a Europa a dir-los: "volem negociar, estem ficats a dintre de casa vostra, a dins d'Europa, som europeus i volem negociar", per tenir una millor relació amb Europa en tots els aspectes, és així com ho he volgut transmetre, en fi, jo crec que ho he transmès, que vostès ho han entès perfectament, potser el problema és que com que amb el que han entès hi estan d'acord, el que els queda per dir és que no s'ho creuen; molt bé, doneu-nos la confiança que ho podem fer, a més la tenim, almenys la tenim en aquest costat, per tant ho haurem de fer; després potser ens podran dir que sí que ho hem fet, i jo celebraré que reconguin si ho hem pogut fer.

A partir d'aquí, jo no m'allargaria més, voldria només precisar que per exemple quan es parla de l'ocupació del futur de les persones d'Andorra, el que ens preocupa més és el futur dels joves i en aquest sentit, tots els treballs que es fan des del punt de vista de la Formació Professional ben desenvolupada que es fa a Andorra i també de l'obertura cap a les universitats virtuals de tot el món, permeten que es pensi en necessitat d'ocupació de molta gent jove preparada amb noves tecnologies. El que ens queda per fer no és solament la Llei de societats tipus C, sinó millorar la Llei de societats andorrana, la nostra, l'única que hi ha (el Reglament), que ho estem treballant, perquè sigui més fàcil en tots els aspectes, seguint el criteri de "Tràmits", arribar a registrar qualsevol mena de negoci per poder treballar d'una manera eficient a Andorra creant llocs de treball.

En fi, jo he volgut contestar així una mica detalladament el que vostès m'han plantejat, no sé si ha estat massa llarg, i en fi, en el torn de rèpliques si hi ha algun aclariment després ja el farem.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General.

Bé, continua el debat amb el torn de rèpliques dels Grups Parlamentaris.

Té la paraula el Sr. Simó Duró pel Grup Mixt.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies, Sr. síndic.

Bé, el Sr. cap de Govern, al meu entendre, ha emprat un altre estil que el que ha emprat el Sr. president, finint, del Grup Parlamentari. Ni li donaré qualificatiu, però el que sí he de dir és que no he trobat aquella senzillesa, aquella modèstia que jo li crec i li reconec com a pròpia i llavors, evidentment, que de tot el que ha plantejat poc en puc compartir a nivell parlamentari.

Amb el del Sr. cap de Govern, i sobretot diguem, una de les coses que li volia dir, és quan m'ha dit que no havia, evidentment, fet confiança al que era la transparència del tancament pressupostari del 1996, allò ja està pres, vosaltres no voleu canviar quan jo us dic una cosa, jo tampoc ho canviaré. Només el que us vull dir que la transparència pot ser sobre el paper, el paper és translúcid, però no obligatòriament, doncs, és sinònim d'aquesta austeritat que tant vós, com el Sr. cap de Govern, doncs, ha llegit.

No entraré dintre del detall, perquè clar com ho heu dit, no m'he convençut i jo tampoc us convenço.

Heu parlat ara últimament del que és la universitat virtual. Voldria recordar, Sr. cap de Govern, aprofitant aquesta cosa, que vam fer una Llei sobre la universitat establint un pacte de tots els Grups, que el Ministeri, una vegada més, encara no ha respectat, que era el de fer-nos arribar uns projectes de reglamentació, de fer-nos arribar tot el que anava a l'entorn d'aquesta idea molt lloable, i penso altament a nivell d'Andorra, que tots vam desitjar crear. Això senzillament per recordar-vos que les coses, encara una vegada, no les heu fet ben fetes perquè no han mantingut paraula.

Un altre tema és aquest del tabac. El del tabac, Sr. cap de Govern, voldria dir-vos: no feu reprotxe aquí a aquest costat; nosaltres mateixos... jo, ja només diré jo, jo era un dels que pensava que no s'havien d'augmentar les taxes, per què? Perquè existia un pacte entre els fabricants i els pagesos i sabem que si tocava aquestes taxes, els senyors fabricants exercitarien a sobre dels pagesos una pressió prou forta perquè aquests, doncs, veiessin minvats els seus resultats. I heu arribat, i heu arribat, i heu arribat, i aquí si que he de dir que ha estat un fracàs dels més absoluts la vostra política, i encara ho continuo manifestant.

Sr. cap de Govern, encara una vegada, no tingueu pronunciaments com el que heu fet de retorcar que si les cartes arriben tard, engoliu-vos ho això, no ho digueu parlamentàriament, perquè si bé ho volen respectar o si bé ho volen adoptar -parlo de les lletres que poden arribar de la Comunitat-, tot i que, aquells amics, ja us he dit, jo, *Pescadors d'Islàndia*, el vaig llegir quan tenia quinze anys, és una novel·la *Pescadors d'Islàndia*, no sé si la coneixeu. Llavors no ens feu assumir una cosa que nosaltres no hem d'assumir.

I pel moment és tot, ja em dono per satisfet.

El M. I. Sr. Síndic General:

Pel Grup Mixt té també la paraula el Sr. Vicenç Mateu.

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Gràcies, Sr. síndic.

Miri, Sr. Forné, també jo faré un repàs de les seves rèpliques.

Miri, jo crec que tenim un problema -això va més enllà de les contestes concretes-, tenim un problema general no només al Govern, jo crec que és general del país; jo crec que se'ns ha pujat a tots una mica al cap -a alguns més que a altres, evidentment-, la sobirania que ara tenim com si fóssim una espècie de

nous rics, i ens sembla que ara que som sobirans doncs podem anant donant lliçons a tort i a dret, i podem fer el que vulguem, i els anirem a explicar "ja se'n adonaran de qui som nosaltres"... és clar, a mi..., en fi, en un article en la premsa que no citaré, no?, però a mi em sembla..., això em recorda el de l'Astèrix, l'Obèlix i la poció màgica i em sembla que nosaltres no podem arreglar les coses de la mateixa manera.

Una referència a la qüestió de la justícia: vostè en el seu discurs feia referència a la justícia, bé, ens diu que ja té alguna llei en marxa, nosaltres per part nostra comptàvem, perquè sí se'ns havia dit que de forma consensuada entre tots els Grups anàvem a posar en marxa això..., no? Ho dic perquè és bo de no apropiat-se, doncs, segons quins projectes si a la vegada o paral·lelament s'està establint doncs, un consens per treballar conjuntament això.

Voldria dir que vam fer una reunió fa uns mesos en el seu despatx; precisament, cap Grup de l'oposició durant aquests mesos ha utilitzat aquest tema políticament; doncs, jo demanaria que vostè tampoc ho fes, i ahir, doncs, va fer una referència em sembla en un sentit una mica diferent.

Miri, jo no entenc com la Llei d'immigració, pel que fa al present i pel que sabem per la premsa del reagrupament familiar, diu una cosa i el trilateral en diu una altra; jo crec que tenim un problema greu -després m'hi referiré- de credibilitat i de falta de confiança de cara a l'exterior.

Escolti, jo crec que donem una imatge de major seriositat posant el mateix; no podem fer veure que la mà dreta no sap el que fa la mà esquerra, o que la mà esquerra no sap el que fa la mà dreta. Crec que és més seriós que la Llei d'immigració i el tractat trilateral diguin el mateix, altrament doncs és marejar la perdiu.

Les noves tecnologies: escolti, vostè és un apòstol de les noves tecnologies; vostè, sempre, en parla i està molt bé que sigui així i el futur és així, el que passa és que de vegades el llegir ens fa perdre l'escriure; és a dir, està molt bé tot això, però a part de posar ordinadors a les escoles ens hauríem de cuidar, també, que la gent sabés, precisament, llegir i escriure, ho dic perquè de vegades, gairebé, potser perdem una mica, potser, la noció de mesura, pensem que millorarem el sistema educatiu, doncs, amb Internet i nova tecnologia, i tal, i segurament hi ha, i segurament és veritat això; escolti, un ordinador i aquest llapis, és pràcticament el mateix, és una eina i fa falta que hi hagi alguna cosa que el sàpiga fer funcionar i que tingui idees al darrera, i perquè això és més important que no l'altre tot i que l'altre també és evidentment molt important.

Si Andorra ha de ser un exemple: nosaltres evidentment volem que Andorra sigui un exemple, el que passa és que creiem que en certs casos, possiblement ja ho és, en altres casos ho ha de ser, i en molts casos ens falta molt per poder-ho arribar a ser. Aleshores, segur que és la voluntat de tothom, que ho arribi a ser, nosaltres hi col·laborem, aportem el que podem perquè sigui així, però crec que hem d'aprendre molt encara de bones experiències que es fan per tot arreu.

La qüestió de la televisió: escolti, la televisió és de tots, vostè ho diu, no? Però no ho sembla... Escolti, no ho sembla, que vol que li digui, és que no ho sembla ni en els plànols que surten, és que no ho sembla per enlloc; escolti, no és un *a priori* meu, és una qüestió empírica. Vostè diu: "es que m'agradaria que els meus hi anessin més", a mi també m'agradaria més que hi anessin més els seus; no hi ha manera que hi vagin, o sigui, no hi ha manera... Fins i tot, un dels seus representants a l'ORTA, quan hi havia una proposta de fer debats polítics, amb unes argumentacions estratosfèriques que almenys jo no vaig entendre en absolut, va impedir que hi hagués aquest debat; els seus sí que haurien pogut anar a aquests debats. Que nosaltres hi anirem tres i vostès només aniran un..., no senyor!, vagin tres o si volen vagin quatre o cinc. Ja els concedim això, és igual, però permetin que la població tingui accés al debat, i cadascú doncs, després pugui treure les seves opinions.

Per què li fa mal quan es parla de la televisió? Per què em diu vostè Tele-Forné? Jo no li he dit Tele-Forné; quan jo li parlo del poder econòmic i el poder mediàtic és que li molesta, no sé..., potser li hem premut al lloc que li fa mal, potser.

La qüestió de l'olivera: miri, no m'ha quedat clar si l'olivera es plantarà o es sembrarà de la intervenció anterior, l'únic que vull dir és que vigilin, vigilin perquè potser, en lloc de l'olivera va creixent un rave que creix cap a sota, per sobre de quatre mates i per sota, doncs, resulta que potser es fa el rave no l'olivera.

Escolti, si us plau, m'ha preocupat quan diu que nosaltres votem les seves lleis. Escolti, no votem les seves lleis, votem les lleis que fa el Parlament Andorrà, crec que les lleis les fem entre tots. Suposo que és un *desliz* que diuen els castellans, dir que votem les seves lleis... M'imagino que vostè no té una concepció patrimonialista de les lleis, lleis que no fan vostès sols, sinó que es fan, precisament, en el Parlament. Nosaltres hem intentat, sempre, votar les lleis no pel seu color sinó pel seu contingut i comptem que ho continuarem fent. Li recordaria, per exemple, com en el cas de la CASS la nostra

votació, doncs, va ser molt diferent del que penseu... dels seus plantejaments.

I finalment, i amb això acabo, jo no voldria sortir d'aquí fent la sensació que estem tots d'acord i que tot va bé. Que vostès han fet coses bones i positives..., segur! Però vostè mateix accepta que el gran repte que tenim és la relació amb Europa i ens fa la sensació que aquest tema, doncs, el portem malament, que l'hem portat malament, se'ls suposa capacitat, voluntat, ambició... Però hi ha un tema molt important que és el tema de confiança, el tema de la credibilitat, i em sembla que o canvien de política, tal com vostès diuen que fan, però ens agradaria que a part de dir-ho ho fessin de veritat, o tota la resta no servirà de res, per molta tecnologia que posem, per bon equilibri pressupostari, per cinquanta mil coses que fem, algunes bé algunes malament, si no solucionem això ens n'anirem enlaire.

I per tant el to que tenim nosaltres és un to de dir... Com ho hem manifestat finalment és un to de greu preocupació pel moment en el qual vivim, i que creiem que necessita... Que és un moment de *grandes males* i que necessita també *grandes remedios*.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

També pel Grup Mixt té la paraula el Sr. Jaume Bartumeu.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí gràcies, Sr. síndic.

Primer, per ordre d'intervenció i molt breument, em referiré a la intervenció que ha fet el president del Grup Parlamentari Lliberal.

Apartat primer, i per al·lusions directes, la qüestió que ara faig referència al company Vicenç Mateu sobre si es sembla o es planta, jo ja he dit que no tenia cap mena de capacitat en aquella matèria, cosa que no ha dit el Sr. Martí. Consultant una persona que sí n'entén en aquesta sala, m'ha dit que efectivament, abans de plantar ha d'haver-hi una prèvia actuació que es pot assimilar al sembrat però que no és el problema; és a dir, que tant vostè com jo, no som experts en aquesta matèria, em sembla.

Bé, en tot cas vostè ha parlat -i després em tornaré a referir contestant al Sr. cap de Govern- sobre les xifres d'importació del tabac que ara estarien en base a l'acord amb les previsions de vostès, de la Unió Lliberal i de les seves lleis. Miri, això no s'ho creurà ningú fora d'aquesta sala i gairebé ningú dins d'aquesta sala, perquè les xifres actuals són l'aplicació

no de les previsions ni de la Unió Lliberal, ni del Parlament andorrà, ni del Govern andorrà, són l'aplicació de les previsions dels GAR; són ells els que han fet baixar aquestes xifres d'importació, per tant deixem-ho córrer això, però no s'apunti una medalla que no li pertoca.

En els temes internacionals potser és bo que fem una mica d'explicació en la línia que ara feia el company Vicenç Mateu.

Els temes internacionals poden ser temes d'estat quan hi ha un interès general de l'Estat prèviament definit per totes les forces polítiques representades al Parlament. Quan no és així, els temes internacionals, especialment que afectin les relacions econòmiques i de futur econòmic com són les relacions que tenim amb Europa, són temes de política interior; aleshores, la relació a l'exterior, la traducció a l'exterior de la política interior es pot fer més ben feta o més mal feta, això ja ho contestarà el Sr. cap de Govern, però no vulguem donar per paraula de Déu de tema d'estat una política que només ha definit una part del Parlament, no anem a dir que aquí s'estan fent actuacions que no són correctes quan potser, tots estem actuant incorrectament.

Quart tema: deute públic anterior. Miri, no hi tornem, d'això ja n'hem parlat d'altres vegades i ja li vaig dir que jo acostumo a tenir els dossiers al dia. El dèficit que nosaltres poguéssim deixar l'arrossegàvem del Govern anterior al 1990, era l'obra olímpica. No els cansaré aquí amb una cosa que ja he dit i que està al Diari de Sessions, però que li podria repetir com vostè sap que me la sé de memòria.

El tema de la justícia, ho ha explicat molt bé el Sr. Vicenç Mateu, jo hauria dit el mateix; dono per formulada la meva adhesió al que ha dit, si ho hem de fer conjuntament no s'ho facin vostès sols perquè semblarà que els altres hem de fer d'escolans d'amén i ja saben que no ens agrada, i si ho hem de fer conjuntament... ho farem conjuntament.

El Sr. cap de Govern m'ha parlat del tema europeu que, evidentment, jo n'he parlat bastant perquè és el tema que més preocupa els andorrans, però també perquè el Sr. cap de Govern hi havia dedicat el seu discurs.

Ja estem una mica cansats o acostumats, d'aquesta mena d'exercici constant de la irresponsabilitat que es trasllada a responsabilitats de governs anteriors, quan les coses no li van bé a vostè, Sr. cap de Govern. I per tant, ha tirat tan endarrere que jo no sé si es referia al període de la Guerra Civil Espanyola del segle passat, anomenada Guerra dels Carlins, que va provocar greus problemes amb el tabac a Andorra, o si estava parlant d'èpoques més

recents. Jo el que sí li puc dir que del gener del 1990 al maig del 1992 no es va plantejar cap problema en relació amb Europa ni en relació amb Espanya ni amb França, pel que fa a la qüestió del tabac; i no solament li puc dir sinó que vostè no em necessita a mi perquè vostè està en aquell edifici, pot mirar els llibres d'actes i hi ha tota la documentació allí que demostra que això no és així.

Les mateixes estadístiques que ara el Sr. ministre d'Exteriors li ha facilitat a vostè, quan estava fent la rèplica, o el ministre d'Economia en tot cas -és el ministre d'Exteriors que me les va facilitar a mi i després en parlaré-, doncs aquestes estadístiques demostren clarament que l'evolució de les xifres del tabac comença des que vostès estan al Govern, no els acuso que la responsabilitat sigui de vostès, les xifres són les xifres, és el mercat, ho he dit al meu discurs, no li he fet greuge a vostè, jo he dit que vostès havien d'haver vist que els operadors, que els fabricants estaven fent això. No he dit que vostès ho hagin fet. Però això ha passat quan governaven vostès, ni quan governàvem nosaltres ni a l'última etapa del govern de l'AND, aleshores no passava, ho diuen les estadístiques, no ho dic jo, eh?

La Carta Social no és de ningú i hauria de ser de tots, i el que ens preocupa almenys al company Miquel Alís i a mi, que estem ell de titular i jo de suplent a la Comissió de Qüestions Socials a l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, és que cada vegada se'ns hagi de passar per la cara que Andorra és un, però no és l'únic, però és un dels estats que no ha signat aquesta Carta Social.

En una compareixença pública en la Comissió d'Afers Socials d'aquesta sala, el ministre Goicoechea no va semblar tenir molta pressa -estic parlant de fa mesos- perquè aquesta Carta Social anés molt ràpidament endavant, semblava que era un tema de negociació. Posteriorment, vostè, Sr. cap de Govern, en una junta de presidents de Grup Parlamentari, ja ens va dir que ho estaven estudiant, que li semblava que hi havien dificultats..., molt bé!, només li demanem que faci endavant, i en tot cas, doncs, no serà nostra, serà vostè que haurà fet la rectificació. El que és clar, és que hem rebut una recomanació d'Estrasburg dient que a veure què fem, i un dia d'aquests en deurà arribar una altra.

Les al·lusions que vostè fa al fet que jo he parlat de la solidesa o poca solidesa de la seva majoria, miri, i aleshores ens trasllada també, sempre, molt bé a l'endarrere a l'any 1994. El discurs que jo vaig fer aquí, en aquesta sala, a l'any 1994, és un discurs immerescudament fet famós per les seves intervencions, perquè cada vegada és un tema recurrent que ens en parla, eh?

En parlaments democràtics de llarga tradició, a Andorra tenim llarga tradició parlamentària però potser no en debats polítics com els que estem fent en els últims anys, el meu discurs seria absolutament moderat, es pot anar a veure el Diari de Sessions de Madrid i de París, i partits polítics que donen suport als governs, fan discursos molt més forts que els que vaig fer jo i no passa res...!

Aleshores, vostè diu que això era patètic..., miri, hi han coses més patètiques, per exemple que avui, aquí haguem de sentir grans discursos d'adhesió inviolable a la seva persona la qual, doncs, nosaltres la respectem perfectament, quan sabem -però és que no ho sabem nosaltres, se sap a la ciutadania, se sap al carrer- que bona part dels que ara li manifesten aquesta adhesió inviolable, s'han estat setmanes i setmanes intrigant per veure si podien descavalcar de la cadira; això és bastant més patètic que el discurs que pogués fer jo al Sr. Òscar Ribas, perquè jo en tot cas el vaig fer aquí, el va sentir tothom i està al Diari de Sessions, i totes aquestes intrigues que vostè coneix, doncs no estan a cap Diari de Sessions... és més patètic!

Bé, la roda de premsa d'ahir: la roda de premsa d'ahir, doncs, es va fer ahir perquè no es va poder fer abans i no teníem cap intenció, al contrari, de xafar la notícia que era el discurs de vostè, que era notòriament més important des del punt de vista polític objectiu que el nostre. Això no es va poder fer abans perquè jo no era aquí, jo dilluns era a fora per obligacions parlamentàries, però ja que vostè ha omès de dir-ho, jo li he de dir que abans de fer la roda de premsa, la reunió aquesta a Brussel·les es va fer dijous, el divendres al migdia jo vaig entrevistar-me amb el seu ministre d'Exteriors i el vaig informar de com havia anat l'entrevista; això vostè s'ha oblidat de dir-ho i és bo que es digui aquí... divendres, molts dies abans de fer la roda de premsa.

Sobre si som o no som una curiosa parella..., miri, això, jo li asseguro, que no som una parella de fet...

(es senten rialles)

En tot cas el que sí som és dos persones que considerem tenir la responsabilitat política suficient per preocupar-nos de les coses del nostre país i ho intentem fer el millor possible i informant el Govern que estigui en aquell lloc.

La qüestió de l'Ambaixada en què vostè ha volgut insistir, jo no vull perdre gaire temps amb això, però restablím la veritat: l'altra vegada, teníem l'hora i se'ns va retardar per una queixa. És que vostè ha dit fa un moment que se'ns havia posat l'Ambaixada a disposició, no! més aviat, l'Ambaixada se'ns va posar a indisposició. Bé, és igual, no me'n queixo. Ara, ara

sí que se'ns havia posat a disposició. Hi ha una contradicció flagrant entre que vostè, doncs, critiqui la curiosa parella i diu que a veure què hem anat a fer a Brussel·les... si tan curiosa parella érem, si tan curiosos és que anéssim a Brussel·les, si tantes al·lusions personals -a les quals ara em referiré- ha de fer a la persona que jo acompanyava: ni ell m'acompanyava ni jo l'acompanyava, hi anàvem senzillament junts, i a més a més també explicaré aquí que el divendres anterior a marxar, jo vaig entrevistar-me a l'edifici administratiu amb el ministre d'Exteriors i li vaig explicar, el que em semblava que hi havia d'anar, i ell em va dir el que creia que m'havia de dir en l'interès general d'Andorra.

A partir d'aquí la situació quina és? Si resulta que tan estranya parella som, no sé perquè el seu ministre d'Exteriors ens posa l'Ambaixada a disposició, senyal que no devíem anar a fer cap cosa tan preocupant.

En tot cas, jo no li puc deixar dir, en el sentit col·loquial del terme, em sap greu, més ben dit és el que jo volia dir, em sap greu que faci uns atacs personals a un excap de Govern que a més a més no és aquí per defensar-se.

Per tant, els interessos econòmics que tingui o pugui tenir el Sr. Òscar Ribas, crec que haurien d'haver quedat al marge del debat que estem plantejant aquí, perquè jo no li he plantejat mai el debat a vostè sobre les eventuais relacions anteriors que vostè hagi tingut amb un fabricant de tabac. Com que jo no he fet això, crec que vostè tampoc hauria d'haver fet el que ha fet.

En tot cas, i amb això acabaré, l'espai econòmic europeu, nosaltres estem fermament convençuts, i això no fa mesos sinó anys que n'havia parlat amb el Sr. Albert Pintat, que seria interessant per Andorra. Vostès tenen més elements d'informació? Potser vostès tenen raó. En tot cas, si és veritat el que ens ha dit en el discurs, que vol consens i que això ho hem de fer entre tots, la discussió perquè pugui haver una sola política exterior en aspectes econòmics s'ha de fer amb una comissió especial que és el que direm a la nostra Proposta de resolució.

Res més, gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per l'Agrupament Nacional Democràtic té la paraula el Sr. Jordi Torres.

El M. I. Sr. Jordi Torres:

Sí gràcies, Sr. síndic.

Jo celebri, Sr. cap de Govern, el seu optimisme. Realment jo penso que és una de les millors cartes que té la Unió Lliberal, l'optimisme del cap de Govern, perquè aquest optimisme és desbordant. Llàstima que no tingui la mateixa credibilitat a nivell internacional, com optimisme té.

Miri, ahir ens va fer un discurs i no ens va aportar gran cosa de nou. D'ingressos res de nou. Vostè està dient que estem passant un bon moment, sí, la conjuntura internacional fa que estiguem vivint un bon moment, que les entrades per ingressos hagin augmentat, ha parlat d'un 21% en els alcohols, no sé de quants més n'ha parlat, però això només és molt conjuntural. Ha de veure que pot baixar això; doncs jo penso que ara és el moment de buscar noves fonts d'ingressos i aquestes no s'han buscat i vostès no les han trobat i vostès tenen una majoria suficient per poder buscar aquestes noves fonts d'ingressos i no ho fan. Aquest és un tema.

Quant al tema del tabac, que tant se'n parla, vostè ens ha acusat que no havíem pujat les taxes, parlava dels anys 1990 al 1993, evidentment en aquell moment potser ens dedicàvem a d'altres coses, Sr. cap de Govern, nosaltres estàvem fent en aquell moment, jo penso, una feina molt positiva pel país i en aquell moment, potser, les taxes no es podien tocar massa, perquè ja costava molt d'assimilar els canvis que es portaven a terme o que es volien portar a terme al si del país.

Quant a nosaltres, des de l'AND no ens hem mai tancat en banda. Recordi que fa dos anys, quan van votar les taxes, vostès, d'augment de taxes al tabac, nosaltres ens vam abstenir; gràcies a la nostra abstenció van poder augmentar aquestes taxes.

Quant a aquestes taxes, el problema del tabac, ha vingut ara, no hi era abans el problema del tabac i és per això que vostè diu que hem canviat el nostre posicionament..., evidentment, no és la mateixa situació, el problema del tabac el tenim realment ara i és ara quan hem de trobar solucions al problema. La Llei antifrau, com s'ha parlat abans, nosaltres vam dir en el seu dia que no hi creïem i continuem no creient-hi... per què? Perquè considerem que és insuficient. No hagués estat millor buscar un diferencial mínim i tractar un diferencial mínim si és que s'havia de tractar aquest diferencial mínim i gràcies a això podríem tenir una possibilitat de no tenir aquest enfrontament com tenim avui amb Europa? Perquè és clar, evidentment, el problema del tabac el que ens aporta avui, és un enfrontament frontal contra o amb la Unió Europea i amb els països europeus. Vostè aquí, ens ha dit: no, és que miri, en els països europeus ens diuen que ja ho fem bé, que continuem així... Però bé, però nosaltres ens

hem de fiar del que arriba, de les cartes que arriben, o aquestes no les hem de considerar? L'altre dia mateix, va arribar una carta de la Comissió Europea dient-nos, bé, que a veure que ara ja començaven a estar inquiets que no s'apliqués bé el que ells ens demanen, és a dir: parar el problema del contraban. Jo penso que aquest és un tema. Vostè els va contestar en la mateixa carta que no, que nosaltres ho estem fent molt bé... No, escolti Sr. cap de Govern, no ho fem molt bé perquè després, des del Parlament Europeu també ens volen veure i també ens volen venir a veure a dins de casa a veure si portem bé i a terme les mesures que ells ens demanen insistentment des de fa bastant temps.

La prova és, tenim un acord de cooperació entre la Unió Europea avui, i com he parlat abans jo a la meua intervenció, que avui encara no s'ha firmat, està a sobre el paper i està en espera de ser firmat, provocat per què? Això també ho haurien de dir, Sr. cap de Govern, això ho haurien de dir i vostè no en fa menció.

Ens ha parlat de la televisió, de la televisió esperem que hi hagi la Llei de l'ORTA, que la Llei de l'ORTA estigui promptament aprovada, tampoc no n'ha parlat al seu discurs, no en va parlar ahir... Ens ho ha mencionat ara, però jo penso que és una de les coses que haurien de parlar i que la televisió realment fos la televisió de tots; bé, de moment, ja entenem que sigui la seva televisió...; vostè l'ha feta.

Quant a justícia: Codi Penal, sàpiga que nosaltres estem disposats... -ja ho hem dit a la nostra intervenció- a col·laborar en el que sigui necessari, però a col·laborar d'una manera desinteressada i a col·laborar realment perquè d'aquesta qüestió no se'n faci un tema polític, i que realment ens interessa a tots, jo penso que funciona i que vagi pel bon camí. Doncs aquí, sàpiga -i ja li hem dit- que tindrà la major col·laboració nostra.

Nosaltres hem dit que proposaríem la creació d'una comissió *ad hoc* per començar a negociar el possible apropament amb l'espai econòmic europeu, vostè ha dit amb la Unió Europea... També ho veiem bé, també ho veiem amb els bons ulls, no sé, es tracta de trobar una solució realment que, si ja des del Govern vostès tenen dificultats a poder negociar o ja que de vegades vostès no se'ls creuen, doncs bé, doncs els ajudarem aquí perquè anem de cara a l'exterior i no menys si hi ha una comissió des del Consell General que pugui negociar, jo penso que trencarem una mica el gel i jo penso que serà bo.

Quant a l'olivera sempre ens en parla, Sr. cap de Govern, deu ser una preocupació molt gran per vostè. Miri, nosaltres hem d'oferir a l'elector una nova forma de fer política, no la forma que fa vostè.

Doncs, jo penso que és una obligació per nosaltres haver de presentar o de proposar als electors aquesta nova fórmula; i nosaltres ho hem de procurar per tots els mitjans li agradi o no li agradi, ho sento molt Sr. cap de Govern, això hauria de canviar un dia o un altre, i llavors, com que hauria de canviar, nosaltres hem d'estar preparats per poder assumir aquest canvi.

Moltes gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Pel Grup Lliberal té la paraula el Sr. Antoni Martí.

El M. I. Sr. Antoni Martí:

Sí gràcies, Sr. síndic.

Bé, les referències que ha fet el Sr. cap de Govern al torn del discurs de la rèplica del Grup Parlamentari Lliberal han estat inexistents, per qual cosa he d'entendre, Sr. cap de Govern, que vostè està d'acord amb el que el Grup que li dona suport li ha dit, no?

Llavors, jo -sense ser massa llarg, Sr. síndic, i empalmant una mica amb el que en deien de l'olivera-, sempre he estat dels que penso que en una democràcia hi ha d'haver alternatives polítiques i per tant és bo que hi hagi en una política consolidada, un grup consolidat com és la tendència lliberal, una cosa que es pugui consolidar en un futur. I si se'm permet, Sr. Bartumeu, una broma que l'ha d'agafar en el bon sentit, és veritat que vostè ha dit que va tenir un dels discursos més moderats, si ho diu parlant dels altres parlaments, el dia que el Sr. Òscar Ribas feia la defensa del seu programa electoral. També és veritat que després de les grans batalles vénen els grans amors polítics, no?, i qui sap si l'olivera o el rave estaran al tomb d'aquestes dues persones... Però sàpiga també -i amb això potser el Sr. Simó Duró en sap molt més que jo, perquè també és veritat que ni vostè ni jo hem estat uns homes massa de la terra, no?, perquè també, segurament, som els fills del "boom" econòmic andorrà-, doncs sàpiga que el rave quan és tendre està bé, però si és dur i vell és molt picant, no...?

(es senten rialles)

Per tant és qüestió d'espavilar-se.

Pel que fa referència a la justícia, si hi ha hagut una mena de malentès, és veritat que el malentès des d'un punt de vista que el Sr. Jaume Bartumeu -suposo que el Sr. Vicenç Mateu li va comunicar al Sr. Jaume Bartumeu-, amb el Sr. Jordi Torres, tots plegats tenim interès al si del Consell General de mirar de fer unes reflexions més enllà dels nostres

colors polítics, pel bé d'un dels pilars fonamentals de la societat andorrana com és la justícia.

Vaig acabant perquè el Sr. síndic això tampoc... Com que el Sr. cap de Govern no m'ha donat opció a cap rèplica perquè no n'ha fet cap i ho entenc; el tema de l'ORTA el Sr. Vicenç Mateu, ens esforçarem, eh?, ens esforçarem a sortir-hi més. De totes maneres amb el mal ambient que hi ha, amb els pocs que sortim, suposo que això no en generarà més, no? Però ja que tenim una certa llicència, doncs millor i gràcies, no?

Pel que fa a IDN, doncs pot molestar, potser, a IDN, però és veritat que he de reconèixer que l'oposició parlamentària, Sr. cap de Govern, té la que té, n'hi ha de més dures, de menys dures, és tota legítima o és veritat que la més responsable sempre ha estat la d'IDN, no?

Amb la que tenim dificultats és amb la de Nova Democràcia, però a veure, encara queda molta legislatura i no se sap mai. Ara bé, segurament AND en un moment que també ens ha ajudat en unes lleis com l'altre dia, per exemple, la de l'allotjament turístic..., sí que hi ha amor que deien cobert entre l'excap de Govern i el Sr. Jaume Bartumeu, potser l'AND l'impulsarà una mica d'aquest virus sa de votar alguna que altra llei del Grup Parlamentari Lliberal o del Govern.

Pel que fa al deute públic, sí és veritat i potser vostè té raó, van haver-hi totes les infraestructures noves que es van fer pel Jocs Olímpics; vostè quan era ministre de Finances, doncs va assumir compromisos que ja estaven contrets, però no és menys cert que va continuar augmentant l'endeutament públic, i el que llavors sí és cert del tot és que quan vam arribar nosaltres, aquest l'hem afluixat i l'hem estabilitzat, i per tant, també és bo de dir les coses i això són números, no?

I ja acabant, Sr. síndic, la solidesa i les maniobres que hagin pogut, des del Grup Parlamentari, al torn del cap de Govern, és curiós perquè si hi han estat i han estat tantes, és que el cap de Govern té un art fabulós de solucionar-ho i per tant, tenim el cap de Govern que ens mereixem perquè hi hagi estabilitat.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

El Sr. cap de Govern vol tornar a intervenir?

Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Gràcies, Sr. síndic.

Em referiré breument per cloure el debat per mi, al menys, algunes de les afirmacions que s'han fet en aquesta rèplica, el Sr. Vicenç Mateu, bé que ha parlat una vegada més de Disneylàndia, d'Àstèrix i Obèlix, segurament reflectint el tarannà juvenil del seu Grup..., doncs bé, vull dir, si haguéssim de complir tot el que s'ha dit aquí i abans i a altres governs, Andorra seria una meravella; no sé si Disneylàndia és una meravella, a mi no és que m'entusiasmi, hi ha coses que m'agraden més, però en fi, Déu n'hi do l'èxit que té també, eh? Llavors d'algun lloc es pot aprendre també, encara que sigui d'Estats Units.

Quant a la justícia: si he donat la sensació que volguéssim capitalitzar alguna cosa en demano excuses sincerament. El que el Govern es proposa és poder fer el balanç i proposar-los a tots vostès els primers papers balanç de la situació, no? I fins i tot els apunts del que considerem podrien ser solucions, però es proposaran en una taula i deixaran de ser del Govern i passaran a totes les taules del Parlament i de tots els Grups perquè el Govern l'únic que haurà de fer en aquest tema, crec jo, és donar el suport tècnic que vostès necessitin i vostès requereixin per la informació i per arribar a concretar els textos i les solucions que són factibles, que no és pas que estem parlant aquí de problemes insolubles, al contrari, és una adaptació després d'un període difícil de canviar de sistema, això està clar.

A partir d'aquí, sí, la immigració i reagrupament familiar no són fàcils de resoldre, és un tema feixuc, però s'ha de saber, estant al Govern com estem, s'ha de saber el que passa i el que pot passar. Seria molt fàcil dir qualsevol persona que tingui residència a Andorra a partir d'ara, que se li donin els drets protegits per la Constitució, té dret al reagrupament familiar immediat. Per les conseqüències econòmiques d'aquestes... d'això, s'han de valorar, s'han de valorar perquè passa el que passa; hi ha molta gent que troba a Andorra un acolliment social sanitari i educatiu molt millor que als seus països d'origen; jo no dic que vinguin a Andorra només per això, però no solament vénen a Andorra per treballar, vénen a Andorra per trobar aquest bon ambient en aquests temes, que tots els governs d'Andorra i el Parlament n'han de tenir cura. Llavors, sense que això sigui dolent, perquè vol dir que el país es mereix una atenció per part d'aquestes persones que troben a Andorra una solució a les seves vides, també s'ha de vigilar que això no perjudiqui els que ja estan residint al país, i aquest és el gran repte de la Llei d'immigració, és aquest, és preservar el màxim possible els drets de les persones que tenen dret a estar a Andorra ja, i els dels que

puguin venir-hi després d'una manera gradual amb la limitació que sigui.

El que també he de dir quant a l'ORTA i a la televisió és que sí que es farà la Llei, que ja està quasi enllestida -ja ho he dit moltes vegades-, però ja la tindreu aquí al davant, quan la tindreu la veureu i que encara que jo sigui l'apòstol de noves tecnologies, no és així... vull dir, a mi m'agrada i s'ha acabat, però... -i a vostè encara més, potser- a la televisió hi ha uns debats, hi ha uns debats avui en dia, hi pot participar tota la societat andorrana i hi va qui vol i es toquen tots els temes que es vol, vull dir; el problema és trobar temes, ja li asseguro, suposo, perquè hi ha dies que dius: a veure, aquest tema era tan important? És que no en troben un altre?

Això és un país molt petit, dóna el que dóna. Però també he de dir que amb l'equip de personal que hi ha a la televisió, amb el material que hi ha a la televisió i amb els mitjans que té, que la despesa d'aquesta televisió és dotze o tretze vegades més petita que una regional que fa dues hores d'emissió -a Andorra en fan set o vuit d'emissió directa-, i fan, Déu n'hi do el que fan; llavors és clar, el que passa és que tots hi hem de creure, potser, un mica més i li hem de donar el suport que es mereix, que el té aquest suport, eh?, segur!... El que passa és que si traiem el tema polític de la televisió encara serà millor, és clar que sí i això es farà amb una llei com la que presentarem i crec que satisfarà a tots vostès, espero, no?

Referent al Sr. Bartumeu, i també breument, només vull dir que és veritat que en el Diari del Consell, el Diari del Govern -vull dir- hi puc trobar totes les explicacions que vulgui sobre el que passava a l'any 1990 o 1992, això segur; el que passa entre això i parlar de la inestabilitat del Grup Lliberal, a través del que surt al diari, però no al Diari de Sessions, sinó a un diari del carrer... Home, si es dóna credibilitat a tot el que es publica a la premsa andorrana al cent per cent com a notícia certa, quan són hipòtesis, és clar que vostè pot agafar conclusions equivocades com que això s'està anant en orris, que tothom em vol treure del Govern, etc, etc, no? En fi, això no està a cap Diari de Sessions, està sovint a la premsa del país, és clar que sí, hi ha una premsa del país i sort que n'hi hagi i que més n'hi hagués, no?

I quant a la política interior, el que vostè diu, que és política interior quan es tracta de temes econòmics. Jo ho discuteixo, la política exterior és sempre política exterior tota ella, però en fi, si és així, en tot cas, jo crec que també té molta més rellevància el que he de dir dins d'Europa el Grup majoritari del

Consell que no un Grup que té dos diputats. Vostè amb tota l'opinió absolutament respectable, no hi ha dubte, però no és per atribuir-se la política que s'ha de fer al país, la política que s'ha de fer al país l'ha de marcar, de moment, si no es pot marcar en consens, el Grup majoritari del Grup Lliberal i el Govern al qual dóna suport; que per cert, és veritat, no he dit res del que ha dit el meu president de Grup perquè no calia, estava cent per cent d'acord amb el que he dit i ho he interpretat perfectament, el Sr. Antoni Martí, en tant que hi ha la sintonia que s'ha vist entre el Grup Parlamentari i el Govern.

El Sr. Torres m'ha parlat de que sóc optimista i que potser és la millor... Bé, en fi, no sé si és un crèdit polític o no ser optimista, la veritat és que si una persona no fos d'un tarannà una mica optimista, és difícil assumir la feina de governar qualsevol país del món, segurament a Andorra també i m'imagino que els meus col·legues primers ministres de tot arreu han de tenir optimisme com a definició de manera de ser, perquè si no ho creurien en el servei que poden fer a la seva societat. Si una persona arriba al meu lloc amb pessimisme, malament rail!, no pot ser d'una altra manera. Jo interpreto que la persona que governi un país ha de tenir una dosis de raonable optimisme, jo el tinc, respecte al meu país, perquè com vostè jo hi he nascut i en fi, l'he viscut i té recursos per tirar endavant en qualsevol cas, i és el que està fent ara, Andorra està tirant endavant, malgrat les dificultats que puguin haver-hi.

La recomanació d'Estrasburg a què vostè, Sr. Bartumeu, es refereix, és una recomanació general, no és a Andorra, això s'ha de dir. Són unes cartes que envien a tots els països els quals encara no estan adherits, però és una colla de països, no solament Andorra sinó tots els demés que encara no s'han adherit ni a la carta inicial d'Europa ni a la carta reformada. Nosaltres ja treballem com vostè deu fer a la carta reformada; lògicament, no haurà pas de pensar en un document anterior que encara no ha ratificat tothom; anem de cara al nou, si ho fem aviat serem encara dels primers, segurament, a ratificar-la, perquè l'agilitat del procediment... aquí és més bo que a d'altres països i per tant en aquest tema no hi haurà... No crec que hi hagi cap dificultat.

Jo, a partir d'aquí, només... En fi, només voldria concloure que el debat s'ha centrat molt certament en temes econòmics -en el tema del tabac- i precisament per això el meu discurs d'orientació política situava la necessitat d'una acceleració dels canvis d'Andorra en funció del nostre entorn europeu, provocat i sensibilitzat d'una manera més directa pel tema del tabac, sense dubte; però no és l'únic tema que ens preocupa, Andorra està molt més

enllà d'aquests temes puntuals i això s'ha de demostrar, doncs, caminant, fent les lleis; les estem preparant en aquesta Cambra durant l'estiu perquè tinguin vostès temps també per veure-les sense presses; hi haurà una sèrie de propostes de llei importants i aquestes lleis suposo que aniran en el sentit, i segur que aniran en el sentit que aquí s'ha manifestat i confio que moltes d'elles tindran el suport de la totalitat de la Cambra.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Els Grups Parlamentaris volen replicar?

Sr. Jaume Bartumeu, pel Grup Mixt, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí gràcies, Sr. síndic.

Sr. Antoni Martí, evidentment, nosaltres fem una oposició que vostè qualifica de dura i la seguirem fent, no pateixi, però no insisteixi sempre que no votem res. Al Diari de Sessions es veu que moltes vegades fem esmenes que ens les aproven i molts textos de llei que es treballen aquí, com s'ha dit, nosaltres també els votem), -tanco el parèntesi.

Sr. cap de Govern, jo, el que he dit sobre els intents que hi havia de descavalcar-lo a vostè, no els he tret dels diaris, jo els diaris els llegeixo cada dia i als diaris n'han parlat, però és que a mi me n'ha parlat altra gent que està a dins i a fora d'aquesta sala, per tant no ho deia únicament en base als diaris i no cal que -suposo jo- que polemitzem sobre això.

Sobre la política exterior no li he dit que el fet de nosaltres estar en minoria vol dir que han de fer vostès, la majoria, la política que nosaltres considerem. Jo he contestat un oferiment que m'havia semblat entendre, ja veig que ara pel que està dient l'havia entès malament, que vostès volien que participessin tots a definir una política d'estat. Si ens hi volen, ja hem dit que hi serem i si no, ja sabem el que hem de fer, però no digui que nosaltres volem fer una cosa, no... contestàvem un oferiment que ara ja sembla que ens mig retira.

I amb la Carta Social, jo tampoc he dit que la recomanació fos només per Andorra, penso haver dit que érem varis els països i no únicament Andorra els que no havien signat la Carta Social.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció?

Sí, Sr. Jordi Torres, per l'Agrupament Nacional Democràtic, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jordi Torres:

Sí gràcies, Sr. síndic.

Miri, no volia intervenir, però el Sr. Martí m'obliga que intervingui perquè sempre ens parla de deute públic. Jo, penso que ara ja se l'han carregat vostès el deute públic, perquè sempre ens parla vostè del deute públic que existia abans. La tendència es va invertir al 1992, Sr. Martí, al 1992 va estar invertida la tendència i no va créixer més el deute públic; no som pas nosaltres que hem provocat aquest deute públic. Llavors no sortim a cada Consell que ja estem parlant del deute públic... Jo no hagués intervingut més, hi ha molt deute públic, vostè ho ha tret.

Res més, Sr. Martí.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Antoni Martí, pel Grup Lliberal, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Antoni Martí:

Gràcies, Sr. síndic.

Acabant i seré molt breu, com que tampoc ha demostrat, el Sr. Jaume Bartumeu, tenir un gran coneixement de l'agricultura, ara potser tampoc és qüestió de fer un gran debat de l'economia que em penso que ni vostè ni jo som grans especialistes, eh?

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció?

Sr. Vicenç Alay, pel Grup Mixt, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Vicenç Alay:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, jo voldria fer una precisió. S'ha comentat abans per part del meu company la nostra preocupació sobre el tema de la Llei d'immigració. El Sr. cap de Govern ha fet algunes precisions sobre el particular; s'ha parlat també de la Carta Social, que nosaltres també entenem que és una carta que s'ha de signar; i el Sr. Jaume Bartumeu ha fet una referència a una Comissió, a una compareixença del Sr. ministre amb el qual s'havia parlat de la Carta Social, i ja ha comentat que el Sr. ministre es mostrava... bé, considerava que no era una qüestió prioritària. A mi, en aquella reunió a què vaig assistir en representació del meu Grup, si que vaig constatar una cosa que em

va preocupar i és no el que va dir el Sr. ministre sinó el que va dir un representant del Grup Lliberal, que quan va argumentar per què no hi havia pressa per signar la Carta Social va dir que era perquè podia hipotecar la futura Llei d'immigració. És clar, a nosaltres ens resulta preocupant fins a quin punt, o sigui, quina és la visió que tenen al Grup Lliberal d'aquesta Llei d'immigració que pugui entrar en contradicció amb la Carta Social. És una preocupació.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

El Govern vol intervenir?

Sr. cap de Govern?

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Sí, si em permet, Sr. síndic, molt breument per dir que el Sr. Bartumeu ha parlat de la desestabilització, etc., etc., el que jo vull constatar, i que quedi clar, és que per rumors que hi pugui haver, d'allà d'on els hagi tret vostè, no han tingut lloc aquests rumors; i en canvi sí que vostè ha aconseguit desestabilitzar un Govern del Sr. Òscar Ribas o d'aquesta persona a la qual he dit, i em lamento d'haver-ho dit així, "l'estranya parella", però vostè al cap de deu mesos va fer caure el Govern de l'Òscar Ribas quan el tenia en majoria i li podia donar suport, això és veritat. En canvi al Grup Lliberal això no ha passat i estic segur que no passarà, si els meus companys del Grup Lliberal continuen donant-me el suport, i si jo me'l mereixo aquest suport, evidentment. Jo espero que això sigui així i que no es segueixi l'exemple que vostè va donar en una majoria que es va trencar i que ens ha donat la majoria a nosaltres.

Res més.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció per part dels Grups Parlamentaris?

Doncs, dono el debat, doncs, per acabat.

Es suspèn la Sessió fins a les 16,00 h de la tarda per debatre i votar les propostes de resolució si n'hi han.

Els recordo que el termini màxim de presentació de les resolucions serà a les 15,30 h.

Moltes gràcies.

(Són les 13.35 h)

(A les 16.10 h es reprèn la sessió)

El M. I. Sr. Síndic General:

Si us plau, es reprèn la Sessió.

S'han presentat set propostes de resolució, totes elles admeses per la Sindicatura, propostes que se'ls distribuïran tot seguit.

Començarem per la defensa de les propostes de resolució, segons l'ordre de presentació i després, una vegada feta l'exposició per part dels Grups de les diferents resolucions, suspendrem la Sessió durant un quart d'hora per tal que els Grups puguin reprendre la Sessió, doncs, indicant la seva posició respecte a les diferents propostes de resolució que s'han presentat i que indiquin, el text que sotmeten finalment a votació.

Doncs començarem per l'exposició de la primera resolució presentada, presentada pels Consellers Vicenç Mateu i Vicenç Alay per part del Grup Mixt.

Sr. Vicenç Mateu teniu la paraula.

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Gràcies, Sr. síndic.

Perdó, entenc que les presentem totes...

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, les presentem totes per ordre de presentació a la Sindicatura, i una vegada acabada aquesta exposició suspendrem, doncs, la Sessió.

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Bé, nosaltres hem presentat quatre propostes de resolució. Jo em referiré a dues d'elles i després passaré la paraula al meu company Vicenç Alay.

Bé, una primera fa referència, la 789-A, precisament, al Llibre blanc sobre el repte de la societat de la informació. Aleshores nosaltres no voldríem, potser no es que hagués de passar així, però no voldríem que, com tantes vegades que s'han fet llibres blancs, aquest Llibre blanc quedés dintre d'un calaix, quedés sense que hi hagués una aplicació immediata... Aquest matí parlàvem de com amb certes qüestions Andorra és exemple pels països veïns i com amb d'altres, doncs, potser, fàcilment per una qüestió de la dimensió del país, pot arribar a ser-ho. Jo crec que en aquest camp, per la mateixa dimensió del país que ens permet una gran adaptabilitat, una gran capacitat d'innovació, podríem ben aviat dotar-nos d'uns mitjans d'intercomunicació entre les diferents llars, entre les diferents empreses, també podríem treure un gran rendiment a efectes educatius i escolars i és per això que presentem aquesta primera

resolució instant el Govern bàsicament que, doncs, presenti ben aviat davant del Consell, les propostes que ja s'hauran dut a terme i quines pensen dur-se a terme més endavant. És a dir, és en la idea que això no s'adormi sinó que ho tirem endavant ben aviat.

Aquesta seria, doncs, la 789.

Pel que fa a la 790, aquesta altra resolució...

El M. I. Sr. Síndic General:

Perdoneu, Sr. Mateu, sí, hauríeu de donar lectura de la proposta per tal que quedi constància.

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Perdó... Diu així:

"Durant sis mesos, un grup de treball, impulsat per Govern i amb la participació del Consell General, dels Comuns i de representants dels sectors públic i privat, va treballar en la redacció d'un Llibre blanc sobre telecomunicacions. Fruit d'aquest treball, el llibre posava sobre la taula 21 accions i 47 projectes concrets per assentar les bases de la futura societat de la informació.

Uns dels perills enunciats en el llibre era que el llibre quedés en l'oblit, que no es publicités suficientment per engrescar, estimular i sobretot sensibilitzar la societat. El llibre també alertava sobre la necessitat d'un esforç d'unitat entre les administracions i el sector privat per tirar endavant les diferents accions que es podrien emprendre, sobre la necessitat que el Govern prenguéss compromisos a llarg termini i que les administracions actuessin de forma coordinada.

Vist que el Llibre es va publicar el mes de març d'enguany, i fins a la data el Consell General no ha tingut coneixement que des de Govern s'hagi pres cap iniciativa concreta que porti a la pràctica les accions i projectes que recull el Llibre blanc, el Consell General adopta la següent Resolució (que seria el text que proposaríem que fos adoptat):

S'encomana al Govern que, abans que finalitzi el segon període de sessions del Consell General, presenti un informe explicatiu de les activitats que suposadament ja s'hauran dut a terme, així com de les que s'aniran realitzant en el futur per tirar endavant les diferents accions i programes del Llibre blanc sobre telecomunicacions."

Bé, si passem a la següent Proposta de resolució, a la 790, aquí nosaltres el que hem volgut presentar, una Proposta de resolució, de fet no només aquesta, sinó també una altra de la qual parlarà el company Vicenç Alay, que estan centrades en la importància que té el sistema educatiu en un país. Hem vist que

en els països de l'entorn europeu i també del món occidental, la política educativa cada cop té més importància, hi ha una sèrie de canvis socials, familiars, de tot ordre que fan que el paper de les escoles, potser, no sigui ben bé el mateix que era fa uns anys, i això provoca una sèrie de qüestions, d'inquietuds, de problemes que nosaltres entenem que des dels poders públics haurien de ser capaços de fer-hi front.

Concretament aquesta Proposta de resolució afecta alumnes que tenen especial dificultat d'integració en el sistema educatiu. El sistema educatiu actual és un sistema que estableix l'obligatorietat de l'escolaritat fins als setze anys; són alumnes que poden arribar a tenir fins als divuit anys i tenen tot el dret de restar en els centres escolars; sovint és difícil que aquests alumnes segueixin el ritme normal d'escolarització i això no els fa ni un bé a ells ni tampoc arriba a fer un bé, doncs, als seus companys.

Aleshores, anticipant-nos a problemes que esdevenen creixents i que afecten ja, doncs, països del nostre entorn: Anglaterra, Estats Units, França..., nosaltres hem volgut presentar una proposta, també, de resolució, que l'hem volgut deixar genèrica, no massa concreta -perquè tampoc ens atrevim a donar una solució concreta-, però instant el Govern que estudiï, doncs, les mesures..., que estudiï el problema, un problema que és incipient i que pot degenerar amb fenòmens de violència i d'inadaptació social, perquè s'hi pugui fer front. Vaig a llegir la Proposta de resolució, diu:

"Atès que l'educació bàsica és obligatòria fins als setze anys i que, en cas de no assolir-se els objectius, els alumnes poden romandre a l'escola fins als divuit anys.

Atès que hi ha alumnes que per raons socials, familiars, econòmiques i/o culturals presenten uns interessos que no es corresponen als de la majoria dels seus companys/nyes i no s'integren a l'estructura organitzativa i curricular ordinària.

Atès que les conseqüències d'aquesta inadaptació són, sovint, l'absentisme escolar i la violència envers els companys i el personal dels centres educatius.

Atès que les escoles d'ensenyament secundari no disposen dels mitjans per atendre aquest perfil d'alumnat.

Atès que l'article 9 de la Llei qualificada d'Educació manifesta el dret que tenen tots els alumnes a rebre els ajuts necessaris per compensar possibles mancances de tipus familiar, econòmic, social i cultural, i que l'article 16 de la mateixa Llei diu que correspon al Govern la planificació general de

l'ensenyament d'acord amb les necessitats educatives.

Atès que l'article 2 del títol preliminar de la Llei d'ordenament del sistema educatiu andorrà reconeix com a finalitats del sistema "formar en el respecte de la diversitat i dels drets i les llibertats fonamentals, en l'exercici de la tolerància dins dels principis democràtics de convivència i pluralisme" així com "atendre les diferències entre persones per raons d'origen social, econòmiques, i compensar-ne les possibles desigualtats".

Aleshores proposem que sigui adoptada la resolució següent:

S'insta el Govern perquè, en aplicació dels articles abans esmentats, presenti davant d'aquesta Cambra un pla d'accions realistes alhora que solidàries i integradores, destinades a millorar aquesta situació i aplicables als centres escolars a partir del curs 1999/2000.

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

A continuació, doncs, té la paraula el Sr. Vicenç Alay del Grup Mixt per exposar les propostes i resolucions registrades sota els números 791-A i 792-A.

El M. I. Sr. Vicenç Alay:

Gràcies, Sr. síndic.

Bé, la proposta 791-A, és una proposta que afecta la Llei d'arrendaments. Avui mateix, aquest matí a la Sessió de debat que hi ha hagut, el Sr. cap de Govern ens ha comentat que hi havia... que tenia la idea, el Govern, de presentar una modificació de la Llei d'arrendaments. El nostre Grup té, precisament, preparada també una modificació, o sigui que és previsible, doncs, que és possible, que en el pròxim període de Sessions hi hagi, o entri en aquesta Cambra per part seva o per part nostra, o per les dues parts, aquesta proposta de modificació.

De totes formes val la pena de recordar aquesta Llei. La Llei vigent va ser aprovada a l'any 1993 i hi ha un aspecte que a nosaltres ens preocupa i és que un tema tan important com el desenvolupament reglamentari especialment pel que fa al certificat d'habitabilitat, encara està per desenvolupar. I això és greu, no tant perquè afecta els arrendaments urbans, sinó perquè afecta també altres aspectes, i això ens hem trobat ara, amb aspectes relacionats directament amb qüestions immigratòries; aquesta manca de certificat d'habitabilitat ha tingut també efectes que nosaltres no compartim.

Davant d'això, crec que quedarà clar, i passo directament a presentar la nostra proposició. Diu:

"Atès que l'article 33 de la Constitució estableix que els poders públics han de promoure les condicions necessàries per fer efectiu el dret de tothom a gaudir d'un habitatge digne.

Atès que el Consell General va aprovar, el 3 de setembre de 1993, la Llei d'arrendaments de finques urbanes que, en el seu article quart, determina que les finques urbanes destinades a habitatge no poden donar-se en arrendament si no es troben emparades per un certificat d'habitabilitat.

Atès que la disposició transitòria quarta de la Llei esmentada estableix que el Govern ha de determinar reglamentàriament les normes substantives i procedimentals que regeixen per a l'obtenció del certificat d'habitabilitat a què es refereix la llei, restant en suspens les obligacions relatives a la seva obtenció i lliurament mentre no s'hagi promulgat aquesta reglamentació.

Atès que han transcorregut prop de cinc anys des de la promulgació de la Llei d'arrendaments de finques urbanes sense que el Govern hagi promulgat els reglaments de desenvolupament escaients.

Atès que, per garantir el dret constitucional que tothom pugui gaudir d'un habitatge digne, és necessari que les mesures relatives al certificat d'habitabilitat que contempla la Llei d'arrendament de finques urbanes entrin en vigor sense més demores.

El Consell General adopta la següent resolució:

S'insta el Govern perquè, en aplicació de la disposició transitòria quarta de la Llei d'arrendaments de finques urbanes, en el termini improrrogable de sis mesos, promulgui les disposicions reglamentàries relatives al certificat d'habitabilitat de les finques urbanes destinades a habitatge."

Bé, en aquests termes queda formulada aquesta Proposta de resolució.

Passo a presentar la següent Proposta de resolució, que és la proposta que té el número 792-A i que es refereix a aspectes de caire social i educacional.

Passo directament a exposar-la, en tot cas podem comentar-la després, perquè crec que queda prou clar en el contingut de l'exposició.

"Atesa la singularitat de l'estructura socioeconòmica i laboral d'Andorra, lligada estretament a activitats comercials i turístiques.

Atès que el calendari escolar ve determinat per una sèrie d'imperatius de tipus formatiu i altres, amb el lògic resultat d'una rigidesa d'horaris i calendari.

Atès que les jornades laborals així com els dies de descans setmanal varien moltíssim d'una empresa o sector a una altra, i no coincideixen, en la majoria dels casos, amb els horaris i vacances dels centres escolars.

Atès que els espais de lleure comuns són una base indispensable per a les relacions personals i familiars.

Atès que l'equilibri personal que es deriva d'estructures estables és un element bàsic per a la formació dels individus.

Atès que una societat cohesionada necessita que tots i cadascun dels seus membres gaudeixin d'un nivell satisfactori de relacions interpersonals.

El Consell General adopta la següent resolució:

S'insta el Govern que per mitjà dels ministeris que cregui convenient enceti una reflexió per donar solució a aquesta problemàtica.

S'insta el Govern també que, en l'exercici de la seva funció executiva, valori i ponderi les implicacions que qualsevol acte de govern pugui tenir en relació als temes referits."

Així queda redactada aquesta proposta que vull subratllar que va referida expressament a -com es diu en el primer punt- la primera consideració que Andorra, per una estructura determinada de caire econòmic, fa que el nostre tipus d'activitat estigui molt lligada a aspectes com el turisme o comercials i obliga a molta gent treballar els diumenges o dissabtes, i en contrapartida ens trobem que els infants, aquests dies, són els dies que tenen festa... És una qüestió difícil de solucionar però nosaltres el que fem mitjançant aquesta Proposta és instar que qualsevol actuació governamental tingui en compte aquests problemes i busqui que Andorra es converteixi en un lloc on sigui agradable i sigui possible viure i no es converteixi únicament -com s'ha dit més d'una vegada en aquesta Sala- en una espècie de lloc de treball, no?

La idea és aquesta, simplement donar una pauta de comportament a Govern, mentre no s'arriba a solucions que resolguin completament aquest problema.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Bé, la següent resolució és la registrada sota el número 793-A, i ha estat presentada pel Sr. Jordi Torres Alís per l'Agrupament Nacional Democràtic i pel Sr. Jaume Bartumeu Cassany pel Grup Mixt.

Qui fa l'exposició de...?

El Sr. Jordi Torres té la paraula.

El M. I. Sr. Jordi Torres:

Sí gràcies, Sr. síndic.

Miri, nosaltres com ja ho hem anunciat al nostre discurs, volíem que es creés una Comissió de seguiment o una Comissió que tractés per la possible integració d'Andorra dins de l'espai econòmic europeu i pel seguiment, també, de les relacions amb la Unió Europea.

Aquesta proposta, vist que estava formulada també per Nova Democràcia, al seu discurs, hem decidit presentar-la conjuntament. I diu el següent:

"S'acorda crear una Comissió de tipus especial, formada per totes les forces polítiques amb representació al Consell General, per tal d'estudiar les possibilitats i conveniència que Andorra s'integri dins l'espai econòmic europeu.

Aquesta Comissió serà l'encarregada de portar a terme el seguiment de les negociacions amb la Unió Europea."

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Passem a la proposta número sis registrada sota el número 794-A, proposta presentada per l'Agrupament Nacional Democràtic pel Sr. Jordi Torres Alís, pel Sr. Jaume Bartumeu en nom del Grup Mixt, i pel Sr. Antoni Martí pel Grup Lliberal.

... perdó, sí, digueu.

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Si em permet només per dir que, malgrat que nosaltres no ens hi haguem referit en el nostre discurs, Iniciativa Democràtica Nacional i m'imagino que també el company Simó Duró, també són presentadors d'aquesta Proposta.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, perdoneu, només he citat el...

Sr. Jordi Torres teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jordi Torres:

Sí, Sr. síndic.

Perdoni, però quan he parlat de Nova Democràcia vull dir també en nom del Grup Mixt.

El M. I. Sr. Síndic General:

La proposta número sis, qui fa l'exposició?

Sr. Jaume Bartumeu teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí gràcies, Sr. síndic.

Bé, aquí hi havia hagut... semblava, semblava ser un malentès en relació a la qüestió de la justícia, s'ha aclarit aquest matí, el conseller Vicenç Mateu ja ha fet unes manifestacions en relació al que havia dit el Sr. cap de Govern en el seu discurs d'ahir, jo mateix m'hi he referit, el president del Grup Parlamentari de la Unió Lliberal també ha dit que efectivament hi havia hagut unes reunions informals dels presidents dels tres Grups Parlamentaris en relació amb aquesta qüestió. N'hem parlat en acabar la Sessió, com que totes les forces polítiques representades en aquest Consell General estem d'acord que cal analitzar la situació de la justícia, que tots conjuntament considerem com a preocupant o digna de preocupació per part del Consell General, fem aquesta Proposta i demanem que es creï una Comissió i no que es faci amb reunions informals, perquè una Comissió com ha dit molt bé el company signant d'aquesta Proposta, doncs, pot reunir-se, pot convocar persones, les pot escoltar i després, doncs, s'arribaria -esperem- a poder fer una Proposició de llei d'adaptació de la situació actual.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, Sr. Antoni Martí, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Antoni Martí:

Sí gràcies, Sr. síndic.

No, no tinc res a afegir al que ha exposat el company Sr. Bartumeu.

Jo, simplement perquè hi haurà una suspensió de Sessió per veure com fem les votacions i tal, pensem per aquesta Proposta que hem firmat, jo mateix, en nom del Grup Parlamentari Lliberal i totes les forces del Consell General, aquesta i la 793-A, i aquesta doncs, que acabo de parlar, hi haurà una Comissió. L'únic és que potser seria bo, perquè ens facilitaria doncs, les discussions posteriors que hem de tenir que des del Grup Parlamentari Lliberal -i a veure Sr. síndic si podem arribar a un acord des d'aquí- aquestes comissions doncs, seguirien el Reglament del Consell General i entenc que tindrien una composició amb totes les forces representades a nivell del Parlament andorrà, però també amb un vot ponderat.

Això per aclarir aquest concepte, no?, simplement.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Bartumeu, voleu tornar a intervenir?

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sr. síndic, el president del Grup Parlamentari Lliberal pot estar tranquil. Nosaltres ens sotmetem al Reglament del Consell, el Reglament del Consell diu el que diu i per tant una cosa és que, potser, en alguna d'aquestes comissions n'hi hauria probablement prou amb que hi hagués un representant de cada força política i l'altra és que la ponderació la il·lustració mateixa del reconeixement del Reglament de la Cambra.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Jordi Torres per l'Agrupament Nacional Democràtic.

El M. I. Sr. Jordi Torres:

Compartim completament l'exposat pel Sr. Bartumeu, i creiem també que aquesta ponderació ha de ser efectiva al si de les comissions tal i com ho preveu el Reglament del Consell General.

El M. I. Sr. Síndic General:

Molt bé, doncs, passem a l'exposició de l'última Proposta de resolució, la número set, registrada sota el número 796-A, presentada pel Sr. Francesc Mora en representació del Grup Parlamentari Grup Lliberal.

Sr. Mora, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Francesc Mora:

Gràcies, Sr. síndic.

Nosaltres, vist el discurs d'orientació política del Sr. cap de Govern, així com els diferents posicionaments dels Grups Parlamentaris en relació al procés que queda per endegar a Andorra de cara a la seva presència a Europa i a l'espai, diguem europeu, presentem una Proposta de resolució en aquest sentit i si em permet la llegiré, que diu:

"Escoltat el discurs d'orientació política del cap de Govern;

Constatant la necessitat de consolidar les bones relacions amb la Comissió Europea;

Compartint la voluntat manifestada pel conjunt de les forces parlamentàries d'aprofundir la cooperació en l'entorn europeu;

Compartint unànimement la necessitat d'augmentar el grau d'adequació de l'economia andorrana a les exigències que resulten de l'espai únic, econòmic i monetari que ens envolta;

No volent quedar al marge del moviment europeu d'esforç permanent de modernització econòmica, formulem la següent Proposta de resolució:

1- Instar el Govern a la signatura de l'acord de cooperació el mandat de la qual es remunta a l'any 1995, i la negociació de la qual fou conclosa el gener de 1998, atesa la seva importància, sobretot en l'àmbit de la cooperació regional i transfronterera.

2- Recolzar el Govern per iniciar un procés negociador que conduïxi a la correcta adequació del Principat d'Andorra a la Unió Europea, amb l'objectiu d'inserir, de forma estable i harmoniosa, la nostra comunitat a l'espai europeu."

Aquesta és la nostra Proposta de resolució.

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Bé doncs, acabada l'exposició i la defensa de les Propostes de resolució, doncs, es suspèn la Sessió.

Abans al iniciar he dit un quart d'hora, em sembla insuficient, proposo que sigui mitja hora per tal de que hi hagi el temps, doncs, per part dels Grups, de veure les diferents posicions respecte a les altres resolucions presentades.

Es suspèn, doncs, la Sessió.

(Són les 16.30 h)

(A les 17.45 h es reprèn la sessió)

El M. I. Sr. Síndic General:

Bé, reprenem la Sessió, tenen la paraula els Grups Parlamentaris per pronunciar-se, si ho desitgen, sobre les altres propostes de resolució que han presentat els altres Grups Parlamentaris.

Per part del Grup Mixt, Sr. Simó Duró?

Sr. Vicenç Mateu?

Sr. Jaume Bartumeu, voleu intervenir? Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí gràcies, Sr. síndic.

Bé, si agafem l'ordre de les... l'ordre de les resolucions, és això que entenc que he de fer, no?

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, sí.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Bé, la 789-A, la votarem a favor; la 790-A també la votarem a favor; la 791-A, hem arribat a un acord transaccional -ja ho diran els altres Grups, també- i canviariem sis mesos per nou mesos. Sis mesos per nou mesos a la resolució, s'entèn, eh?

El M. I. Sr. Síndic General:

D'acord, en tot cas, a l'hora de passar la votació, llavors precisariem el text exacte que es sotmet a votació, eh?

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

La 792-A també la votarem; la 794-A és d'unanimitat; i la 793-A, hem elaborat una Proposta de resolució transaccionada entre tots els Grups que si voleu la puc llegir ara... o ho farem després, això?

El M. I. Sr. Síndic General:

Al moment de posar-la en votació, eh?

Exposarem la votació per ordre d'entrada i llavors les que no han estat modificades, doncs, no fa falta tornar a donar-hi lectura; i les que han estat modificades, a través d'una transacció o com sigui, doncs se'n tornarà a donar lectura per tal que quedi clar quin és el text que es vota finalment.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Doncs, n'hi hauran dos.

El M. I. Sr. Síndic General:

D'acord.

Per part de l'Agrupament Nacional Democràtic, Sr. Jordi Torres, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jordi Torres:

Sí gràcies, Sr. síndic.

Miri, nosaltres també, a la 789-A, li donarem suport; la 790-A, li donarem suport; la 791-A, hi ha una transacció que, a la transacció també, li donarem suport, en l'espera que es realitzi o que es faci - però potser això serà dins del caire de la votació d'una nova Llei d'arrendaments si és que es creu convenient i com ja ho va anunciar el cap de Govern-; pel que fa referència a la 792-A, també li

donariem el nostre suport; a la 793-A i a la 796-A, que és una entrada pel Grup Mixt i per l'Agrupament Nacional Democràtic d'un costat; i pel que fa referència a la 796-A del Grup Lliberal, en aquesta hi haurà una transacció que suposo que s'encarregarà el representant del Grup Lliberal de dir-nos o en el moment que es voti que es proposi; i quant a la 794-A que és una resolució conjunta dels tres Grups representats aquí en aquesta Cambra, evidentment li donarem suport.

El M. I. Sr. Síndic General:

D'acord.

Sr. Antoni Martí, pel Grup Lliberal, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Antoni Martí:

Gràcies, Sr. síndic.

Per no ser repetitiu, m'afegeixo als comentaris que han fet el Sr. Jaume Bartumeu en nom del Grup Mixt i el Sr. Jordi Torres en nom de l'AND, i nosaltres votarem en el sentit que hem dit totes les propostes de resolució.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Bé doncs, cap altra intervenció?

Sí, Sr. Vicenç Mateu, pel Grup Mixt, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Gràcies, Sr. síndic.

Només per manifestar que nosaltres també farem igual que la resta dels Grups de la Cambra.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

D'acord.

Cap altra intervenció?

Doncs llavors, procedirem per ordre a la votació de les esmenes.

Bé, si ho he entès bé, la 789, la 790, la 792 i la 794 es sotmetrien a votació tal i com han estat presentades.

(es senten veus de fons)

Perdó...?

Doncs, proposo que s'aprovin per assentiment.

Repeteixo 789, 790, 792 i 794.

Sí, Sr. Vicenç Mateu?

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Sr. síndic, si em permet, jo donaré lectura a la resolució per tal que, el que eren les consideracions inicials passin a formar part també de la mateixa resolució.

El M. I. Sr. Síndic General:

D'acord. Quina és...? És la set-cents...?

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

És la 789 i també la 790 per part meva.

El M. I. Sr. Síndic General:

D'acord, doneu lectura del text, final i finalment hi ha un problema de presentació, senzillament.

És íntegre, no? És a dir, que només preciseu que queda íntegrament, diguem, com a Proposta de resolució.

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

D'acord, d'acord.

El M. I. Sr. Síndic General:

Això en la 789 i en la 790.

D'acord.

Doncs per les quatre resolucions aquestes, doncs, s'aproven per assentiment. Doncs queden aprovades.

Lavors passem a la Proposta de resolució 791-A, que heu anunciat que aquí hi havia un text transaccionat.

Qui intervé, si us plau?

Sr. Vicenç Alay, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Vicenç Alay:

Gràcies, Sr. síndic.

Bé, aquesta és la Proposta 791 que proposem a Iniciativa Democràtica Nacional; com ha dit el Sr. Jaume Bartumeu, hem comentat ara en aquest interludi amb la resta de Grups i hem acordat d'efectuar un canvi, i en el sisè paràgraf a on diu sis mesos -ara el llegiré- es canvia per nou mesos.

El redactat final -la resta no canvia- quedaria així:

"S'insta el Govern perquè, en aplicació de la disposició transitòria quarta de la Llei

d'arrendaments de finques urbanes, en el termini improrrogable de nou mesos promulgui les disposicions reglamentàries relatives al certificat d'habitabilitat de les finques urbanes destinades a habitatge".

El redactat final que es sotmet a votació és aquest.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

D'acord. Molt bé, doncs en aquest cas, també proposo que s'aprovi per assentiment.

Sr. Jordi Torres, sí, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jordi Torres:

Sí, Sr. síndic.

Estem d'acord només amb l'aclariment que he fet anteriorment al que feia referència a la Llei d'arrendaments.

El M. I. Sr. Síndic General:

D'acord, doncs. S'aprova per assentiment...? Doncs queda aprovat.

Després quedava la Proposta de resolució número 793-A, que aquí també, algú ha indicat a les intervencions que hi havia una transacció.

Per tant, Sr. Jaume Bartumeu, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, Sr. síndic.

Ens hem posat d'acord tots els Grups representats en aquest Consell en una transacció que refon d'alguna manera les dues propostes de resolució, la 793-A i la 796-A. Hem donat fotocòpies, jo la llegiré, però si us sembla adient se'n podria donar una...

El M. I. Sr. Síndic General:

Espereu, ara repartim les fotocòpies.

Doncs aquesta Proposta, si ho entenc bé, substitueix les propostes 793-A i 796-A.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Exacte! Aquest tros ha quedat modificat d'alguna manera però les substitueix a totes dos i estem tots d'acord amb aquest redactat.

Ho lleigeix, Sr. síndic?

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, si us plau.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

(Em sembla que ja ho té tothom, ja...? sí.)

Bé, la Proposta de resolució quedaria així, sense més preàmbuls:

"S'acorda crear una Comissió de tipus especial formada per totes les forces polítiques amb representació al Consell General, per col·laborar amb el Govern en l'estudi de les possibilitats perquè Andorra trobi una millor adequació en l'entorn europeu. Aquesta Comissió podrà col·laborar, també, amb el Govern en l'inici d'un procés negociador que faci possible una bona adequació de les relacions econòmiques d'Andorra amb la Unió Europea".

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Doncs proposo, també, que aquest text, doncs, que substitueix les propostes de resolució 793-A i 796-A, quedi aprovat per assentiment.

Sr. Antoni Martí, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Antoni Martí:

Sí gràcies, Sr. síndic.

Sobretot en la Proposta última que hem fet, -segurament és una qüestió que no té més importància però quan es vota per assentiment em sembla que el text és suficientment important perquè consti que està aprovat per unanimitat, no? També semblaria que seria bo que es votés així per totes les altres propostes de resolució... En fi, si no té cap inconvenient, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Doncs ja s'entén que queda aprovat per unanimitat si tothom està d'acord, doncs.

Doncs queda aprovat per unanimitat.

Cap altra manifestació?

Per tant, doncs, s'aixeca la Sessió.

(Són les 18 h)

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 200 PTA
Subscripcions: Tel. 821234